

aranyac, valaki azért ebben az ýtban épít az Istenhez kö-
zelget, az ki pedig puskít Istentől elszakad.

nnakokaért abban az ýtban negy tzel vagyon.

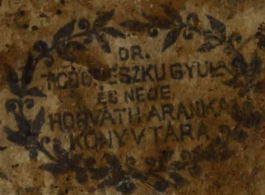
Első: az Atya magvából való ki jövetel.

Második: az Anya méhében való titkos képen létel.

Harmadic: ez Világon mint egy le tött zálagh bizo-
nyos Ideig lenni.

Negyedic: az más életben az örökke valóságban va-
lólétel.

Ez halál pedig czac egy hid, ki által ember jó akaró-
jához által megyen. INS MALIC DOCTOR azt
mondgya: Mahumer Prophetátul hallottam (ýgy mond,)
 MUSEUM
KÖNYV-
TÁRA

Vehettyuc itt ez világon. Az Isten ő maga mongya az Al-
uránumban.

Az mennyei orság bődögságát penig, ez mostani
et nem tudgya, hanem érti az elme, de jób régre ez vi-
ágnac elméje az menyorságnac gondolatiban elfáradott.

Azt inkább kétképen vehettyuc eskünkben: Elsőben
bból ez világi bolthaitásból való ki menetelünkben, es
atár nézni való indulatunkban. Másodic: mikor az testi
etünkben az mi indulatinkat es kívánságinkat elhagyuc.

Mert az ember czac olyan mint uton járo vendeg
ez Világon. Annac az vtnac penig első kezdetei's Pa-
diczom vege's is Paradiczom, az vagy pokol. Ez élet nec
endeg volta czac vt, az estendóc abban gyönyörűsege-
c, az éj ec es nap oc kic jón ec s'menn ec, édesgetóc, az
ég h az melly et be s'vivunc repeslő, az gyermek ség ifi uság;
nyac, valaki azért ebben az vtnac épít az Istenhez kö-
lget, az ki pedig púktit Istentől elszakad.

nakokaért abban az vtnac negy tzel vagy on.

Első: az Atya magvából való ki jövetel.

Másodic: az Anya méhében való titkos képen létel.

Harmadic: ez Világon mint egy le tött zálagh bizo-
nyos ideig lenni.

Negyedic: az más életben az örökke valóságban va-
lólétel.

Ez halál pedig czac egy hid, ki által ember jó akaró-
oz által megyen. INS: MALIC DOCTOR azt
ndgya: Mahumet Prophetátul hallottam (ég y mond,) B

hog y

hogy három dolog vagyon az melly igen hasznos. Isten visontag három méltóságos, három szabados, három veszedelmes.

Az három hasznos egyike ez, ha igen hideg időben ember imatkozásra mosdic és tisztul.

Az másodica: az imatkozásnak rendelt órájára vigyázni.

Harmadica: az közönséges gyülekezetre tartozni mind hidegben s' mind hében.

Az méltóságnak egyike: az szegényeket éltetni táplálni.

Másodica: Istent kösönettel kösönni.

Harmadica: mikor egyebet alusznak akkor imatkozni.

Az szabadoságos közzül: Első az haragot kegyességgel enyheretni.

Másodica: az bekecsgecsűrés mind szegénységben s' mind gazdagágban.

Harmadica: Istentől félni, mind nyilván es titkon való helyen.

Az három veszedelmes közzül Első: Az hazugság es nem igaz kézi munkával való élet.

Másodica: Ez Világnak szereteti.

Harmadica: Hamissan csalárdul élni.

Erről az Propheta Mahumet azt mondotta: böl dog az, az ember, az ki magaét nézi, nem másét, es igaz kézi munkájából alamisnalkodic, es az bölczekkel tudofokkal vl, beszél, magát meg alázza, az népeknek enged, ki az maga testi kivanfágot az emberektől el távoztattya es bölczeségnek czelekedője es becűlője.

Abbas Doctor azt mongya: Az melly ember az Meny-
országot el hagyván ez világnac adgya magát, az Isteni
szolgálatot'is elhagyván testi kívánságot követ, hasonló
ahoz, mint ki el fáradván egy fa árnyékában le űlt nyu-
godni egy kevéssé, es ismeg hirtelen indulván, el ment
es nyugodalmat nem talált.

Ha azért meg akarod ismerni az Paradiczomban me-
nöket, ez legyen ember az te szokásod, hogy az igazság
kivől semmit ne czelckedgyel, melly igazság ez: hogy
minden erőddel az törvént kövessed, mert az Prophéta
mondotta, az ti bívetec es hitetec nem lehet igaz mind
addig'is, míg az nyelvetec meg nem tisztul, az igazlágnac
jele pedig ez, hogy az kevélység nec országátul, még ez é-
letben el kell szakadnunc, es az álhatatosságnac országára,
az az, bent életre igyekeznönc.

Az Isteni félelem miatt az mi Prophetánc magát, ez világ
joyaitul meg füstotta es élt.

Tudnod kel azért, hogy minden ember ha vdvőzülنيا-
kar, az öröcké való Istenben kel hitit helyheztenni, es
az ő bent Prophetajatul Mahumettul fűgni, hogy jól
legyen dolga. Ahol peniglen azt'is nem követi kert
dologgal gatollya meg magát. Elsőben: Mert hiti igen
genge ez világhoz való ragazkodasért, az ördög annac
bíveben kétséget fűg. Másodszor: Mikoron az halál el
erkezie, kétség forog előtte, es hitit meg erőtlenei es
kétségben eyti.

K E R D H E T N E D !

Miczoda által kell magat oltalmazni affelenec?

Felelet. Harommal.

Kérdet. Mellyec azoc?

Elő: Az okos elme.

Második: Az hasznos Isteni bölcsesség.

Harmadik: Az ékesértelem.

Mert az elme az fényességnek részéből való, az ember az igazságot ebből ítéli meg.

Az bölcsesség által penig az Istenhez való útat találtyuc fel, mert az bölcsesség által ember közel jár az Istenhez, ha bölcsesség nem volna, jó cselekedet is nem volna.

Az értelem ez: hogy az fívec titkainac egy kapujar, mellyel az hitet nyilván valova es lathatova tennőc, es titkon való karomlast el-űzűc, melly nem egyeb, hanem az itélet felől való hitetlenség.

Voltakepen annac hitelt adni, ez kivantatic, hogy ez Világi gyönyörűségünknek edességétől el fakadgyunc, hanem amaz öröcké való edességre, vigyazzunc vagyodgyunc.

Mert azt mondgya az WR Isten, hogy senki hasonlatanlagra nem teremtetet, hanem jóra es Isteni bölcsességnek czudalatosságára: ezt is higgyűc, hogy az Isten az ő bölgaitul akkor leßen kedve tőlt, mikor ő Felleget imagyac estitelic.

Tudni kel azt is, hogy az emberi nemzetnek, az bűnben való gyönyörűsége, az testi kívánságoc es edességoc
miat

miat vagyon, melly veszedelmes, sőt az Iltet es utolsó időnc ez egyic jele, hogy kiki ez Világnac aggya magát, az időt az mulandósággal kőti el, hazat, örökséget ke-
bet, es czaaráságot fejedelemséget kivan, kiből, kegyet-
lenség, hitetlenség tamad, es Isteni tíftelet nec meg uta-
loi leven, soc el vetemedettec jelen nec meg.

Bizonyoson mondgya az Propheta, hogy az utolsó idő-
ben soc tudatlan eretnek ségec, es soc hitetlen népec ta-
madnac, holott az időben az jamboroknac állapottyac
nyavalyas leßen, úgy mint az bölczék nec es ebes firfiak-
nac rendi, es nevec tégedet fávokban meg ne fósanac,
mert az gonos ember ec olyan oc léñ nec mint az kic ekes
öltözetekben öltöz nec, es kedves etkeccel él nec, es an-
nyira fris hazakban lakoz nac, hogy (mayd ugyan) azt
rudnád hogy egy egy ország fejedelmi volnánac, es nem
fognac nyajaskodni az igaz nepeccel: te pedig vly az oc-
kal kiket hetféle dologra kezd nec haitani.

Ellőc: az kétféges dologból közel valóra es bizonyosra.

Másodic: az vesedelemből szabad vtra.

Harmadic: az Világ beretetinec meg utalására.

Negyedic: az kevelységből alazatoságra.

Oetódőc: az gyűlölségből beretetre.

Hatodőc: az tudatlanágból bölczeségre.

Hetedőc: az gazdagságból Isteni félelemre.

Mivelhogy az bölczec, az Prophétáknac örökségi ez
Világi dologban nem avattyác magokat, de mikor ők'is
az testi es Világi dolgokon kapdosnac gonosul, affeleket

el kell távoztatni, azoc hasonlóc az gyertya bélhez, az ki
ő maga ég eselenyibic, az népec penig világosságával
élnec.

Az utolsó időben ez'is leßen, hogy az igaz hitnec
czac kevés maradékja, es az Alkurannac czac neve hallat-
tic, Az házac szép eppülettet de az Templomoc puftác
lésnec.

Kérdés.

De miképpen s' mi módon lehetnec akkor az embe-
rec jóc? Holott az fő népec hamissac, az törvény tévóc
kegyetlen ragadozóc, es az egy házi rendetelhetetlenec.

Az fő Papoc es irastudóc el vetemettec es tudatlan-
nec lésnec, es minden népec ez világban, fel fuvalkod-
ván az hiúságos dolgokban lésnec foglalatofoc.

Ah ah (az az: oh oh melly socféle indulatokban é-
lűnc,) im miképpen az bölcsesség el töröltetic, nó bator
legyen ez Világban ez Világi bölczekkel, de én azoknac
állapottokat holnap tenéked igen szépen meg jelentem.

Meazy Doctor azt mondgya: Egykoron az Propheta-
val, Ierutalemet kerűllyűc vala, én kérдем tőle: Halládé
Istennec Prophetája? Kiczoda az, az ki gonof? *Felele:*
Az jótul az kérdésekből ne kerdgy: Fordula, es ismeg
monda, az népec gonofoc es az bölczek'is gonofoc.

Az hamis kadiákrúl, es hamis törvény
tévőkrúl.

HArom rendbéli Kadiác vadnac: kic kőzűl első Pokol-
béli, másodic idvősfeges, harmadic kárhozatos.

Az

Az menyei avagy idvőseges az, az ki tudományát életével bizonyította, es az törvént kegyelsséggel igazán teszi.

Az Pokolbeli az, az ki tudományában igen tudatlan. Kárhozatos ki az igazságot elhagyván az emberekön kegyetlenkedic; Mert mindenic kadiában két Angyal vagyon, ha itéletet es igazságot czelekedic Paradizomba hiác. Ha pedig gonóft es kegyetlenséget Pokolban hiác őket. Az féleket mindenestendőben egyűser meg kell változtatni, mert tudatlanoc, es az tudatlanság miatt kegyetlenséget czelekednec, es így az Pokolra méltóc.

Az egyházi Papokról.

AZ Propheta azt mondgya: Az menyei jelenésérzakáján, egy féle nemzetiséget látéc, kiknec az ő ajakokat rúzes fűrébel metélic vala, álmélkodván kérdém az Angyaltul: Oh Gabriel, ezec miczoda népec lehetnec? Felele Gabriel s'monda: ezec az te vallásodon lévő neminemő Papoc, az kic jót tanítottac, de ő magoc nem czelekedtéc, es s'ent írást olvastac, s' magokat e felelytetitéc vólt.

Annakokaért ísmet az Prophetanac azt mondgya: Hogy Pokolban egy forrás vagyon, melly et Hízy kuttyának híjnac, mellyből az őrdögőc Pokolban italt visnec, vagy negyűser minden nap feynec. Oda pedig azoc mennec az kic az Alcurant (az az, az s'ent írást) olvassac es tisztátalanul hitetlenül tarttyac meg.

Immar

Immarjöttünc az Hadizra (az az, az Prophetác vallására) es könyvere, melly mond:

AZ én hiveim az el vetemedett es felfuvalkodot népre ne tamadgyon, mert ha azt czelekedti ottan nem én hiveim. Továbbá, ha mostan megtekentyűc az fejedelmi embereket: Iőt az ſent iras tudo bölczeket, azok'is az kölfeget es alattoc valókat igen megkezdettéc nyomorgatni; Kic felől az ſent Prophétánc ezt mondotta: Ennekutánna (vény mond) ez Világ el jó es az ti hiteteket meg emésti mint az tűz az ſáraz fűvet. Ez illyen embercnoha hogy már bölczec de igen tudatlanoc, mert az magoc jovainac fenyeſſégétől elvonattatván, az ő ſép méltóſagos Világi életeket, haſontalanná teſic, es halandofagokat elſeieitic.

Az olyanoc ha megbetegednec látogatnioc, es haláloc oráján temetéſekre menni nem méltó. De az kic az öröcké való Iſtent kívánnyac az bölczefégnek'is ölebe léſnec.

Az kic magoc gondolattyokból kívánnyac, azoc elrevelyednec. Az kic pedig Iſtent magoc erejéből kívánnyac hamiffac léſnec.

Mostan ſoc tanitoc vadnac, kic elvetemedtenec, es máſokat'is elhitettenec es ſoc bölczec vadnac, kic tudo manyokat, ez Világi állapotra fordítottác. Nem veſic eſekben hog az bölczefég az jövendő életben elmegyen es czac az Vrra ſáll, es minden értelem czac az öröc Iſtenre marad;

re marad; Mert valaki ez jelen valo világot bépékiesen magában elintezi, életére; ez jövődő világot is elmejével gyönyörűsége nec, es arra magát menendő nec gondolta, az, az ember az ő beczületes életét, hasznos bölcseseggel mulattya el jámborul.

Az Propheta azt mondgya: Tű közitekben vgymond, hetven holdat rendeltem, valakic azt az napnac fenyefféggel láttac, főtetségtűl meg meneked nec azoc, az kic nem láttac elveštenec. Némellyec az emberec kőzűl mondanac: Oh Isten nec Prophetaja, miczoda lehet, az *Jemfikamer*, az az, napos hold, felele az Propheta: Az nap az Alcuran Könyve nyilván való; Az hold penig az én Hadiß Könyvemet nézi (avagy jedzi.)

Annakfelette az bent *Ally*, az Prophetátul kérdvén: mellyec volnának az törvényec, felele: az igazság törvénye nec béki, ennékem mondásom es annac utay ennékem czelekedetim avagy kévetesim, es annac tellyes volta engemet illet, es annac tőkélletes értelme, nekem drágakénczem es hűtőmnec kezdeti. Az Istent penig beretni nekem fundamentomom, az ayétatosság nekem téntám, az Isteni Diczeret vló társom, az bölcsesség fegyverem, az békeséges tűrés én eledelem, az engedelmesseg én gazdagágom, az eggyesség én diczőségem, az alázatosság én mesterseggem, az közelvalóság én erősségem, az igazvalóság én örvendetességem, az hűűség én életem nec gyamola, az hadi vitéliség én házam népe, az lmaság én bemeim nec fenye,

Az Törvény nem követőknek dólga
es forsa felől.

AZmondgya az Izrael nemzetsége, hetven két seregben vóltanac az én halgatóim, es nemzetségim, hetven három karban avagy seregben lóttene: Ezeknek hetven két seregi, Pokolra avagy kárhozatra méltócká lóttene, ha Isten nékic meg nem kegyelmez. De mindazáltal, ó-rócké nem maradnac az kárhozatban: Az eggyic sereg Paradiczomba méltó, azoc imezec, kic ennékem hiveim, es paranczolatimat megtartjac ennékem, de ez Világ fiai, kic törvényeckel soc félec, es soc részben vadnac, ugyanint hatt karban álnac.

Elő: Hariczi.

Masic, Rafizi.

Harmadic: Kaderi.

Negyed: Czederi.

ötöd: Gsenna.

Hatod: Merczi.

Ezek az Alcuranbéli
tudománynak Sectái.

Először ezec mind tizenketkét seregben lésne, de derekason hetven két sereg lésen, azoc mind kárhozatra menendőc, hanem ha az WR Isten az ó ingyen való kegyelméből, könyörgésec érdemejért, valami kegyelmességét mutattya hozzájoc, azután azoc kic Pokoltul meg szabadulnac egy seregben lésne, azoc vóltanac az törvény megtartói.

Az hat karban es részben valóc kic legyenec.

ELső: *Hariczi*, azoc kic *Allynak Hlaszonnak*, es *ſent Huſzainak*, mondanac atkot es nem ſeretic: De *ők Omert Ebu Bekorát* ſeretic, es tiſtelic: ezec Mahumet ſent Prophetanac négy Tanitvány vóltanac. Ellő *Ally*. Mafic *Ozman*. Harmadic *Omer*. Negyedic *Ebuszkir*. De *Hlaszon* es *Huſzani* Attyafiai vóltanac. Az máſic rendbeliec *Raffazi* azoc kic *Ebu Bekorát* es *Omert* ſidalmazzac, átkozzac es nem tiſtelic.

Harmadrendbélielc, *Kederi*; Ezec azoc kic azt vallyac, hogy az Iſten igen igaz, mindenható, de minden czelekedeti az embereknek maga erejétől függ s'vayon, noha Iſten teremtetete az embert, de magátul vayon minden állapottya ereje az embernek.

Negyedic: *Czeberi*: Ezec azoc kic azt vallyác hogy az embernek magátul ſemmi jó czelekedetre való ereje ninczen, hanem czac Iſtentől teremtetec minden jóſágos-czelekedeti.

Eőtődic: Az *Geſennay*. Ezec azoc kic azt vallyác, hogy az Alcuran ſent Testamentum teremtetet állat, es Iſtennek ki mutato ábrázattya, es Iſten nevének ki jelentő írása.

Hatodic: *Marczi*: Ezec azoc, kic azt vallyác, hogy az ember minekutánna Iſtenről vallást teſen nyelvével, annakutánna nem ſűkſég embernek ſemmi Iſteni bölgálat, tiſtelet es imátkozás: s'az vallástétel az Iſten felől e-

legfőges. Immarezec mind ez Világnac fia; Az WR Istent kerjúc minket ezektől oltalmazzon meg, es tarczon meg az mi igaz vallásunkban, minket'is hijon az békefőgnec utára.

Az melly fereg immár meg szabadult az átoktól kárhozattúl, es adóasztúl az mellyet idvőzitő Prophetanac paranczolt, azoc ő néki igaz hívei, es meg vallyac hogy mindenec teremtettenec, es egy az teremtő, igaz, kegyes gondviselő könyörűlő Isten, más teremtő ez kívül ninczen, álhataros rókélletes, megváltozhatatlan az valóságban es egyeffőgben, es mikoron valami valóságoc el mólnac, ackor'is ő őróké állandó, es vég nélkül megmáradando. Kegyelmes irgalmas, mindenható, tanaczosfa es virtéje senki ninczen, főletetlen, teremtetlen, foghatatlan, nem Arya sem Fiu hanem kezdet nélkül való WR, az el mólando s'jelen való, es elmúlt dolog mind egy, mert lattya, czelekedetiben semmi gonoz ninczen, bánat, nyavalya ő benne ninczen, nem kegyetlen, mindenec az ő hatalmából vadnac, az Propheta közben járása által, az ő húw főlgáinac, az igaz ýtat meg mutattya, es minden főűkfőgeket elérkezteti áldással.

Kőverkezik az Alcuran kezdetinek Commendálása, es az imátkozásról való regulák.

E *Lif, lam, mim, 1 d p.* Ez három betű első: *Dabytiel Kitabn, Lareibe Fyši, Huden, Telmutekyne*, az az, urat találtanac Paradiczomra es meg szabadultanac, es meg
baba-

Éabadultac pokoltúl, es öröcké valóságot nyertene az emberec ez Könywnec hitele által, azt mondgya az Éent Alcuranban.

Immár te húw Istenfélő ember, mikoron érted, hog az Isten felől igaz vallást kell tenned, őtet az Ceremoniai imátsággal kell tisztelned es Isten tisztességére, minden jóvaidbol dezkrét kell adnod, búkség ezec mellett az Vrnac Éent Könyvének' is hitelt adnod.

Az Isteni tiszteletről.

NOo mi azért az Isteni tiszteletnecc móggyát, érczúc meg czac rövideden.

Az idvözítő Prophétánc azt mondotta: Valamelly ember az imátkozást elhaggya es attól meg búnic, pogány es hitetlen lézen, az meg őlettefféc: Melly meg tetzic az *Étimel* fő Doctornac irásából az *Mesarik* Könyvénecc praefatiojában; (elő jaro befeddében.)

De mivelhogy az mi fő Papunc es Doctörunc *Ébu Hanyse* azt mondotta: Az ollyan ember nem lézen ezzel az véteccel pogány es hitetlen, czac hogy azért igen közel jár ahoz, hanem az kic az Istentől paranczoltatot, Isteni szolgálatot tagadgyac es nem czelekeëic azoc poganyoc leénecc.

Szent *Aly* Doctör hozzá bé: Egykoron vgymond az Éent Propheta monda: Az minden napi őt rendbéli Isteni szolgálatot, imátságokat, es az Propheta paranczolt regulakat (rend tartasokat) es testi éép tisztulasokat, az Coi-

tusokból, es pollutiokból lőt (az az, az meg ferteztetésekből) való megtisztulást, avagy az magfolyásnac tisztátalanfágot megtisztitya, igen igen meg kell tartani es beczólni, mert az Isteni szent tisztelet, sem lelki sem testi rutfágot nem enged, sőt az szent Templom nem azoknac helye, az kic az ő agyas házokban természeteket, es testi bujafágokat, véghez visic es tisztátalanúl feredetlen, es mosogatás nélkül oda mennec.

Az Mahumet Propheta Hivei közül egy ember kérde: Oh Mahumet szent ember, az Isteni tisztelet es imadásnac, miczoda hasznai vadnak?

Mellyeket nekünk paranczolsz mondd meg had halljuk?

Az Propheta felele:

AZ Isteni tisztelet nec es imátságnac annyi ereje es érdeme vagyon, hogy elsőben Isten ő Felfege abban megnyugbic es kedve telic, az Angyaloc örvendez nec rayta; Az Prophétac regulainac bé töltése semmi nem egyéb, hanem az értelem nec fenyeffége, az hit nec tökéletessége, az könyörgés nec kedvessege, az Isteni áldás nac szaporodása, gyengeség nec erőssége, Lélek nec szeme fenye, az halál között idősség szűz, az temető sirban holtnac bővetneke. Az szartzoltató, tagadtató, es vallató Angyaloknak igaz felelet, Isten napján az szörnnyű hűségben, arnyec tartó

tarto hívósság s' ismet Paradiczomban feiedben lében az
 kép Corona.

Pokol es közötted egy közben vetés, (az Szirat hi-
 gyanac) az az, pokol es menyország között való hidnac
 által menetelinec, meg nyílása. Azért valaki az imátko-
 zást el hadgya, es elmulattya bántándékkal, az Isten pa-
 ranczolatit' is meg tagadgya, az valóságoson pogany es
 hitetlen lében. Azért bódog az az ember az kinec az I-
 steni ismeret es értelem eledele lében, es az bennvedés an-
 nac bor itallya. Lako társa annac es segedelme az Alcuran,
 az étzaka néki vására, az világosság ő néki bántása s' ve-
 tése, az Isten napja beczületés udvara, es élete lében gya-
 rapodása.

Az Propheta Mahumet azt mondgya.

VAlaki ez fellyúl megirt s' mondott regulác szerént, az
 imátkozást es Isteni tiszteletet el hadgya, az olyan em-
 bert nyoltzván ebtendeig pokolban tartattya, mert az
 tisztelet es imátság az embereknek bűkösséges kötelessége,
 mellynec mulatása miatt, minden Isteni bölcseségnec ér-
 telme, elmetzetic, az az megfogytatkozic, sőt azokoste-
 remtet lelki állatoc, magokat megfofityac, es minden
 emberi természetűl, es ez világtúl meg vressednec, azért
 az Isteni tisztelethez es imátsághoz kívántatic az bölcsesség
 es ayétatoság mindenkor késsen legyen; Továbbá az
 teremtésben az mindenhatónac fenyeffégét meg kell te-
 kéntenűnc, mivelhogy az idvőzítő Prophetánknac titkos
 menyei dologban áll.

Az

Az mikoron az mindenható Isten ki az mennyet földet teremtette, es ezekben lévő állatokat, az ki magát sem Prophetáknac, sem űenteknec nem jelentette, sem űemélyben sem állatban, hanem Moyűesnec: En vagyoc az ki vagyoc, láthatatlannac es őrócké valónac mondgya, es ő kívülé sohúl ninczen más, hozzá hasonló tárűa, (az az sem fiu sem űent lélec, à ki teremto, miért kell teremtoát állatta lenni. Ackoron az W^r Isten Adamnac Sacramentomot imádságot ada rendele; hogy, az által Istennel beűélhetne, azért Adám'is mint az Prophetak'is az Istennel lélec űeréntűembe lőn. Vtolso időben az mi Prophétánc az jőven az Alcuran menyei Kőnyvet, neki ki ada, es abban paranczola imátkozást, es Isteni tűűteletet, es Templomhoz való dēzma adást, de azt tudni kell, hogy az imátkozás es Isteni tűűtelet erős hasznos, es az kőzönűeges gyűlekezettűl egyűer meg kell celebrálni, es valaki egy bőlcz igaz tudományu ember háta meget imátkozic, űinten olyan mintha az Propheta háta megett imátkoznéc. Az Prophetánc azt mondgya: Gabriel Angyal űőlla ennékem; Halladé űgymond, Mahumet, az W^r Istenténéked kőűőnetit (avagy békeűegyet) izene es azt mondgya; valamelly ember az kőzönűeges gyűlekezetet megveti, soha az az Paradiczom illatyát nem érzi, annac fellelte mind ez világon s' mind az másikon hitetlen es aruló lēűen; Es valaki az olyan emberre czac rea nézendis az űent *űetűmamur* Várolát rontya napjában hétűer.

De viűontag az ki az kőzönűeges gyűlekezettel imátkozic,

kozic, avagy *Adrail Uriel* Angyal, ahoz úgy megyen mint finte az Prophetákhoz ment, kegyessen es kegyelmessen, es annac temetését halála után; mint egy paradiczom kértéből egy kerté tefi, es temető sirianac két kaput avag aytót nyit Paradiczom.

Az Prophetánc ismet így szól, s' azt mondgya: Valaki az gyülekezettel, az minden napi el rendelt es adossági miátkozást ott rendbélit, melly paranczolatban vagyon, annac az *WR Isten* ezer Martyromi érdemet aad; es ha egyfő az közönséges gyülekezettel imátkozic, annac nagyub érdeme vagyon ha magában külön hűfőor imátkoznék is. Mikoron penigh az imátkozásban az Istent megfőlittya, es felsőges Istennek mondgya, az Isten nevének említéséért minden bűneitől megfőabadul, es valamennyi főről az olyan emberen vagyon, annyi főamu jutalmat ad Isten annac, mikor előfőor imátságot mond, akkor az Ierusalem fent földét ha el járta volna annyi érdeme léfően; Mikor az földre borul imátkozván annyi érdeme vagyon mint ha ezer aranyat adna alamfőnában.

Ha mikor penigh mondgya: Halgas meg *WR Isten* fűleiddel, az *WR Isten* annac annyi jutalmat ad az mennyi fent Kőnyvec az égből alá küldettetenec. Az imátkozásban mikor fen áll s' meg horghad leborul ismeg felkél, azokban való igéknek elmondásiban, Istentől mind külön külön érdemeket vesőne az hivec; Az mikor az imátságban mondgya hogy *WR fent őrócké való Isten*, akkor az Isten minden bűnét megboczáttya es Paradiczomból

czomból ő néki foc aytokat nyitnac, az mellyiken akar azon megyen bé; Mert az imátságnac kezdete Istennek kedve, közepi Isten irgalmassága, vége pediglen Istentől való bűn boczánat.

Enisz Doctor azt mondgya hogy az Wr Propheta által mondotta: Valaki az veczernyei misét, avagy imátkozást megtartya az gyülekezettel es mindenkor az után egy egy orat v'lend az Templomba annac minden bűnei megboczáttatnac, es annac Paradiczomból egy Vároft adnac, mellynec nagysága kétfér ez világnál nagyub lében.

Az reggeli misét az ki megtartya fűntelen az gyülekezettel, az Szirat hidgyan, villamásképpen megyen által.

Az Szirat hidgya Pokol es menyország között vagyon, három ezer estendeig járo hófása vagyon. Ezer az hangoja, ezer az igyenellege, es ezer napi járo föld az leitője, de kesken azért mint az fálya éli, vkonyhid mint az bőrfál.

Az ki az déli misét celebrallya es tartya az Sinagoga-val az közönséges gyülekezettel, annac az koporsoja olyan világos feiér lében, mint az holdnac telylege, es addig meg nem hal, az míg Paradiczomba, saját helyet nem láttya, es ott előbőr esic s'isic s'az után hal meg.

Az ki az estveli imátkozást megtartya az gyülekezettel eggyűt, az olly ember jutalma ilyen lében: hogy mikor feltámad feie felett egy sereg Angyal fog állani, es azt az embert Isten eleiben visic.

Az

Az kic pedig az est haynali imátságot Continuállyác, az az búntelen gyakorollyác, az gyülekezettel egygyűt az olyan emberc Itélet napján az Empireum (az az tífsta ég nec melegsége miatt, szép arnyec alatt léknec.

Más dicziret az imátkozásról.

AZ melly ember az haynali Misét megtartya, es imátkozást frequentallya az közönseges gyülekezettel egygyűt, mert hasznosab az magában valo imátkozásnal, es nap fel keletig, ott az Templomban vñ Istent diczervén, annac az ember nec Isten Paradiczomban hetven szép palotákat ad, mindenik nec egyyic az másiktul annyi mefesege léken, mint jó futo loónac ötven estendeig futása.

Valaki az déli Misét megtartya, es gyakorollya az Synagogával (az az, gyülekezettel) annac Paradiczomban egy kiválképpen valo helyet adnac : Ez peniglen *Edon*, melly Paradiczomnac egyyic rése, kiben soc ezer haylékoc vadnac, mindenic hayléc egyyic az másiktul hetven estendeig járo földni mefesegeen vagyon.

Valaki az Veczernyei Misét az gyülekezettel egygyűt megtartya, annac az Isten annyi jutalmat ad, mint ha az *Ismael* bolgai közül hetet meg szabadított volna.

Valaki az estveli Misét semmiképpen el nem veztegli: Annac az Isten annyi érdemet tulaydonit, mint az ki az Ierusalem bent földet mind el járta es bűnétől megoldoztatot.

Az Misének rendi és értelme.

Szeid Doctor azt mondgya, az Propheta fáva után: mikoron az toronyban az misere kiálto fel áll, az Istenec kiálto igéie az fő Pap Isteñec fenye az misén rendben állott keméllyec, Isten tisztességé az Alcuran, kit olvasnac abban Isten igéie, mikor az toronyban kiálto vagon, az mit kiált ezt teki: Mennyetec el az Isten fényét lassátoc, nézzetec, es az Isten tisztességére gyűllyetec egyben, es az Isten igeiét tanulmányatoc; Azért valaki gyalog megyen az Templomban minden lépésre tiz tiz érdemec leßen, es tiz tiz nyavalyátul menekednec meg, es Paradiczomban tiz tiz haylékot adnac néki, az Szírat hidgyán pedig úgy megyen által mint egy villámás, ortzája mint az hold tölte fejer leßen. Továbbá az Synagogában (gyülekezetben) az első rendben állani érdemesb, mert az Istenec Angyali, az első rendhez közel lévőkhöz áldást mondanac. Azért az gyülekezettel való Isteni szolgálator, es imátkozást ember el ne hadgya, mert az őtör való rendeltetet mindennapi misénec, az gyülekezettel erősebb, hogy nem mint egyedül magában ötven ébtendeig imátkoznéc.

Razi Püspóc Doctor azt mondgya, az ő Alcuran magyarazo nagyubic Könyvében, hogy mikor az Isteni szolgálatra adgya magát, es abból érdemet kíván Istentől avagy hogy azért czelekeksi, hogy pokoltul fél, nem állhatat s Isteni tisztelet az, mert nem az Isteni tiszteletnec szereteti,

bereteti, es nem az jó indulat, hanem az félelem vitte ötet reá.

Az Pœnitentiárul való értelen.

HOzattatic bé az *Alis* Doctör felől es az ő Könyveiből, hogy ha valamelly ember az öreg halálos es kised boczálando vétkekből pœnitentiát akar tartani, az Isteni bôlgálatot es imátkozást is megczelekezi az ollyan ugyã adótlágatul menekedic meg, de jutalma nem lésen es az egekben nem megyen: íôt az nagyub halálos vétec pœnitentia által boczáttatic meg, de az más világ Isten kezében es szabadlágában lésen, ha akarja megboczáttya, ha akarja megbünteti. De olly szükség es az pœnitentia, mind az halálos es boczálando vétke ember nec, hogy annélkül imátkozása sem kedves Istennél. Az pœnitentia pedig semmi nem egyéb, hanem ez: hogy az melly vétkeket valaki ha meg czelekedett, azt elhadgya es soha többé ne czelekedgye.

Miczoda az halálos bûn.

Az öreg halálos bûn tizenkét féle.

Elő: Az Isten felől való kételkedés.

Másodic: Artatlan vért ki ontani, embert ölni.

Harmadic: Házas ember nec más hazasságban lévő asonnyal gonoszul élni.

Negyedic: Mindenféle paráznaság.

ötodic: Egy Mahumetulla mikor két bálványozó hitetlen előttel futt.

Hatodic:

Hatodic: Az varáslás es babonásfág.

Hetedic: Az árva életeet es jövait elvenni.

Nyoltzadic: Attya es Annya ellen támadni.

Kilenczedic: Tudva káromlast folni.

Tizedic: Prædával élni.

Tizeneggyedic: Felebaráttját gonosszal terhelni.

Tizenkettodic: Az bor ital es rétség.

Más értelem az nagy bűnökről:

Az én értelmemet az Prophéta írásból megjelentem,
rövid szókkal:

Terfistan Doctor egy czomóban elő fámlállya ilyen
módon:

Az nagy halálos vétkec imezec:

Istent megragadni.

Vért ontani.

Attyára es Annyára támadni.

Prædával élni.

Arvaknac életet elvenni.

Az jamborokat háborgatni.

Hamis jóvendölést mondani.

Az igaz tudományt nem tanulni.

Az Wk Istent büntetésétől nem félni.

Fogadását meg nem állani.

Az imátkozást megutálni.

Valakire rea bizott marhaban árultatást tenni.

Az Pogányokkal társalkodni.

Az Isteni foglalatott elhadni, nem Bőytólni.
 Az dézmát Isten számára ki nem adni.
 Aztanult es olvasot tudományt meg nem tartani.
 Hamissan meg esküdni.
 Kinec érteke vagyon az szent földre Ierusalem földére nem menni.
 Embereket Isteni tisztelettel tisztelni.
 Az Penteket meg nem szentelni.
 Felebarátyját gonoszal meg terhelni.
 Paraznázkodni es Sodomálkodni.
 Oktalan állatockal fertelmeskedni.
 Az vérfolyásnac idején aszöny emberrel észve menni.
 Teste kívánságának magvát heába elboczátni.
 Ez világot igen szeretni.
 Az bölczeket, tudosokat, barátokat, nem beczúlni.
 Eze mind az nagy vétkec közzé számíltatnac.

Harmadik értelem az nagy vétkekről.

AZ szent írásból hozattatic bé hogy az halálos es nagy vétkec, tizenkét rendbéliec, mellyec közül négyfeléc az sívekben vадnac.

Ellő: Az Isten felől kételkedni.
 Másod: Mindenkor hamis gondolatokat gondolni.
 Harmad: Kétségben élni.
 Negyed: Az ki mindennél nagyub az Isten haragjátul nem félni.

Ismet

Ismet ezeknek az vétkeknek negye nyelveken
vagyon.

Elő:

Hamis tanubizonyosság es hir költés.

Másodic:

Iambor házasságban lévő asszonyallatot bídni vagy
keretni.

Harmadic:

Hamissan eskünni.

Negyedic:

Az varáslás es bőőbájosság.

Ismet ez vetkeknek háрма embernek gyom-
rában vagyon.

Elő: Az bor ital es rétség.

Másic: Az árva jószágának s' marhájának hatalmas
elvétele.

Harmadic: Az tilalmas állatoknac étele.

Ez vetkeknek ismet kettei vagyon az
bujaságban.

Elő: Az paráznaság.

Másic: Az Sodomitaság.

Ismet kettő vagyon az kezeken,

Elő: Az ártatlan vérontás.

Másic: Az Lopás.

Ismet kettő vagyon az Lábakban.

Elő: Mikor egy Istenfélő Mahumetista hartzon két pogány előtt elfűt.

Másik: Ha valaki Attya és Anya ellen támad és jár.

De Prophetánk mind azok közül azt mondgya; Az W Isten úgy mond Gabriel Angyal által izente: Ninczen nagyub vétek mint ez világnak szereteti, mellyből imez vétkek jűnek ki.

Elő: Az femnek hiwágos nézése.

Másik: Felebaráttjának ragalmazása, és hamiság.

Harmadic: Hiában való nevetes es vihogás.

Negyedic: Kelletlenül való étel es ital.

Ötödic: Trágárság es falytalan beszéd.

Hatodic: Hasontalan műfika bönachalgatása.

Hetedic: Az magh es vér folyas után tisztátalanul mosódatlan Templomban menés.

Nyoltzadic: Valakinec házára menni, es háza népére akarattya es hir nélkül nézni.

Kilentzedic: Haragtartás es senkinec femmit nem bólni.

Tizedic: Trágárokkal vlni.

Tizenegyedic: Más marháját el tékozlan.

Tizenkettödic: Templomban vásárlást indítani.

Tizenharmadic: Vton es Templom mellett vizeleni.

Tizenegyedic: Valaki maga feleségét másoknac mutogatni.

E

Tizen-

Tizenötödíc: Fen álva vizelleni.

Tizenharodic: Fiával avagy Leányával hét este-
dős kora után egy ágyban hálai.

Tizenhetedic: Az mag folyás után mosdatlan irást
olvasni.

Immár tudván vagyon, mind az nagy es kisseb vétkec
mellyec az világos törvényből tetzenec meg.

Az káromlásról es annak nemeiről.

HOgy azért hűtődöt es czelekedetedet megoltalmaz-
hassad, mert minden káromlo ferfunae hiti megvése,
es felesége'is túle elválhatic summanélkül.

Ha penig valakinec felesége káromlást szól, az
maga elválhatic túle.

Ha valaki azt mondgya hogy más ember marháját
szabad kívánni, hitetlen lése érette, es káromlo.

Ha azt mondgya hogy az vérontas nem bűn, pogány
lése érette es káromlo.

Ha valaki hamis prädával élne arról megintetnéc es
haragudnéc pogány lése.

Valaki mondaná, foly az Istentől: ő pedig tréfába
mondaná hogy nem felec, tehát ackoron káromlást szól, es
pogány lése.

Ha valaki mondaná: az Sido jób erdemesb az Ke-
restyénnél, avagy visont az Sidonál erdemesb az Keres-
tyén tehát ez káromlás pogánnyá tötte magát.

Ha valaki azt mondaná felebarattyánac, én nállam-
nál te

nál te poganyab vagy, káromlástól es pogány érette.

Ha valaki trefaba az pogany ember lábra valóját inget reá venné, pogány lében ő is érette.

Az ki hamis kerelményből alamisnát ad, azért hogy érdemét vege, ottan pogány lében érette.

Ha valaki olly foghadástól valamire, hogy pogány legyec bátor, ha azt czelekesem, es ha meg nem allya pogány lében érette:

Az ki mondagya az Isten elfeleytet engemet úgy-mond, pogány lében érette.

Ha ki egy törvenytudo bölcznec az mondaná, te én előttem czac ollyan vagy mint egy pogány, azért pogány lében öröcké.

Ha valaki káromlástól föllana, es más ember hallaná azt, s' neverné, az is káromló, s' pogány lében érette.

Azért atyámfiai hivec es iras tudóc, nyelveteket az káromlastul igen ojátoc, hogy az áldot fönt teremő Isten mindnyajátokat oltalmazza meg bűnben való eléstől.

Hozza be az Hillazai Felva könyvéből, egy magyarázó Doctor, hogy mikoron találtatic olly Prædicator, az ki az jamborság sine alatt hitetlen es pogány, es az emberrec befédét halgattyák es neki hífnék, azoc mind velle egygút pogánnyal lesfnék. Az melly ember penig nyelvvel vallást nem téfen, es szívében igaz hittel lében az törveny ferént pogánynak íteltetik, mert ha külsőkeppen nyelvvel vallást nem téfen, az bűbéli hittel nem hasznal,

Továbbá ha valamelly bölcz irástudo, es fönt Alcu-

ran iras olvasó, az irált varáslásra forditaná, és abból bűbájosságot űrzene. Kárhozot es pogány lében kitől Isten mindent oltalmazzon.

Ha valaki mondgya, Isten az embert teremtetten és ifmeg elűzte tőle, az'is pogány lében. Az'is az ki azt mondaná hogy az pogány az Mahumet'istával egyenlő (tudni illik az Kerefryen) az'is pogány lében.

Summa berént fok efféle értelem beszédekből hitetlenné es pogánnya lében az ember, úgy mint az ferfiu mag folyas után, főródetlen tisztátalanul imátságra megyen nem mosdas, misére nem menés, bent földre harándoklági nem járás, Templomban az Synagogában való bé nem menetel, vitezseggnek s'hitért való hadakozátnak meg utalásá, halottak felet való imátkozást es *Bairam* avagy Húsvét innepének meg nem bentelése. Az Itélet napjának elől járo eleit az kik megtagadgyák es nem értik, ezek mind pogányok lébnek, annak felette az kik az bent Iesus Prophetá égből leszállását es *Feczázdz Micziudz* (az *Gog* es *mago*gnak) ki vétését nem hiszik, valófágos pogányok lébnek azok. Mindent az bent Isten oltalmazzon, ez féle hitetlenségetkűl es káromlásokkűl.

Bedri Resyd fő Púspók azt írja.

Mikoron úgy mond valamelly ember szívében el gondolkodik, es abból nappal gonoszlágra igyekezik, az nyelve'is ha eggyez szívével, azonban minden tagjai arra haiolnak, ackoron az őrdög az ő hitit, akarja el tántoritani,

es nyelvére káromlast hozni es így kedves jó illatú életet elvésti. Azért szerelmes bölcz iras tudo hivek vegyetek esetekben, ez beszédekét meggondolván mivel az méltóságos Fedfakban (az az, ki adott törvényben) meg jelent kiket az bölcz *Muftik*, az fő papok'iski mondottanak, én' is méltatlan lévén *Asmedi* Doctor azokat egy czomóban beirtam, hogy az Mahumet igaz hivei érczek meg, es Isten segítségével mind azoktul ojak meg magokat.

Az halálról, életről.

AZt mondgya az Prophetánk, hogy az *W R* Isten ő fel-sege paranczolja, hogy valamelly embernek elméje mindenkoron tiszta, az Istentől megtiltatot dolgoktul mindenkor jó czelekedetre igyekezik, mert az *W R* Isten teremtett mindent, mind halált s' mind életet, Az halált teremtette egy kos ábrázattyában, es valaki mellett el megyen, mihelyen az illattya az emberre megyen mingyaraft meghal.

Az életet az Isten teremtette mint egy nőstény ló képében, valakire annak illattyá érkezendik mingyaraft életet talál; Mert azért mondgya az irás magyarázó Doctoroc: Az halál nem egyéb hanem tudatlanlág: visont az élet nem egyéb hanem bölczeség; Némelylek így magyarázzac: Az halál nem egyéb hanem ez világ, Az élet nem egyéb hanem az más világ.

Ísmeg más magyarázat.

Az halál semmi nem egyéb hanem Isten kívül mást szeretni.

Némellyek ímet: Az halál káromlás. Az élet igaz hitt.
 Az halál penig eleb valo az életnel, mint az Alcuranba
 mondgya az Isten: *Ue kântum ez vacsiSAFE abiakum*, az az,
 Tű hoítak voltatok es én életet adék, előőr teremtem az
 embert es az után életet adéc néki.

Az Pénteknek méltóságáru.

C*Zyabir* Doctör magyarázza az Prophetánk irásából:
 Oh Adamnac fia! tarczatok poenitentiát vgymond,
 míg meg nem haltok, mert az W^r Isten ő felsege tinektec
 az pentec napot, innepül megtartani paranczollya, mind
 itelet napig, én nélkül az Isten tinektek, életeteket jósa-
 gotokat meg nem adgya, ha meg nem tértec, es az pentec
 napon rendelt Templomi misét, es Isteni Solgálatot meg
 nem tartyatoc, mert mikor az reátoc rendelt pentec es Sy-
 nagoga megtartása, bizonyára áldást hoz, es pokoltul fá-
 badulást nyer, méltóságra felemel es tista vízben meg-
 mosdvan, az Ceremoniat végbe viven, mint egy jó illatu
 bagokat czinal.

Perfay Salamon Doctör azt írja: valamelly ember
 pentec napon, az misére az Templomban menetel előtt
 tistán megferedic, az ferfiui mag folyasnac tistatalansá-
 gából, es jóagu illattal magát megillatozza, es az Tem-
 plomban gyalog megyen, es az fő paphoz az rendben
 mennel közeleb áll, es az Cantor énéklését kive berént hal-
 gattya, annac az W^r Isten egész éstendeig nappali bőytó-
 lésnec es éjeli imátkozásnak jutalmát adgya. Az Prophe-
 tánc

tánk pedig husz éftendeig valo böitölésnek jutalmat igérte.

Az Pentek nap miczoda legyen.

AZt mondgya hogy az péntec napja nyugodalomnac bentsége, Wrnak napja jó berenczének napja, bembelételnek napja, mert az WR Isten Adamot es Évat pénteken teremte. Házaság Iedzefeknec napja. Salamonnac *Belkiozin* pénteken hazalittatec, Moysesnec *Szafura* pénteken adatec, Mahumet Prophetanac *Csadicse*, ackor jedzetek.

Adam Evával pénteken helyhezttetec Paradiczomba es pénteken vzerénec ki onnét. Itélet napja is péntec nap kezdetic, az benti Isten is elsőben péntec nap fogjuc meglátni, péntek napon itéletkor hatt szaz ember szabadul meg, valamelly ember péntec napon haland meg, martýromsá gi érdemet vesén. Az péntek napon az Angyaloc eljúnec, es az Templom aytajan állanac, es ezüstből valo könyvettartnac kezekben, es arany pennákat, s' mind fel írják, kic eleb mennek az Templomban, es kic utol, ackoron penig az Cantor olvasas alatt, senki világi bót nehallyon meit vétec.

Még'is egy példa péntekről.

Czebel fia Meazy Doctör hozza az Prophetank irasából elő, hogy az WR Isten az Empireumégben (az az, minden egec felett) egy bép zöld Smaragdusbol teremtettt abban egy Vároft, egy merő Rubint oőlopon aál, anak az az vá-

az Városnac hét ház folyoso kerületi vagyon egymás felett, Itélet napján Gabriel Angyal annak egyikére felmegyen, es hozat adatic túle mondván:

Hallyátoc ti Mahumet Propheta hivei, Az W^R Isten
tinéktec békeséget izen, es az Paradiczomot adta, es Rez-
man Angyal az Paradiczomnac fű ayton állója, örömet
hirdet nékic.

Továbba az Prophetátul kic oda menneć kerdic, es felel: hogy azoc mennénec oda az kic kőőnnec es máfoknac ételt adnac.

Az embereket jóra taníttya, mikor másoc aluſnác
ők akkor imátkoznac, négy ház martyromokért miſét
mondanác, s' minden hiveket megvendégelnec, es pén-
tecéztakajan az *Toratót* (az az, az Moyses iráfát) az David
iráfát, az Iesus Evangeliomát olvaffa el.

Meazi Doctor kerdêfi Mahumettûl kerdês.

Propheta Isten embere kiczoda viheti mind ezeket
végbe?

Felelet.

Az ki két ferfiunac pénteken kőőőőő annyi ereje vagon,
mint ha mind ez világnac kőőőőő vólna.

Az ki pönteken egy Mahumetistának bemélye es e-
gessége felől tudakozic, ha mind ez világnac bépen bõlt
võlna, annyi ereje vagyon.

Az ki pénteken estve az közönséges gyülekezettel imátkozik, annyi ereje van mintha mind ez világ alunnék s'ő imátkoznék. Az

Az

Az ki pedig pénteken azt mondgya: *Alla Suma Agfirli*
velil mumi me uel muminati (az az, *W_R* Isten legy irgalmas
 nekem, es minden hiveknec, ferfiaknac es asszonyalla-
 toknac: negy száz Martyromoknac imátkozásoc érdeme
 vagyon.

Az Prophéta azt mondgya: Az melly etzakán felra-
 gattattam vala az Istenhez, akkor az *Empireum* égnec lá-
 ban, hét Vároft láttam vala mindeniknec vala nagysága
 hetven ez világkorani Angyalockal teli enekelvén di-
 cziric vala az Istent, ezt mondvan: *W_R* Isten Szent Isten,
 legy irgalmas annac az embernek az ki pénteken meg fe-
 redic, es az gyülekezetben tisztán megyen.

Az kik az penteki imátságot elhadgyak minemő
 büntetések legyen azoknak.

AZ ki az elmulattyác az Isten azokra tizenkét féle cza-
 pást boczát. Annac hata ez Világon lében; Az háрма
 halála oraján. Háрма az temető sírban, Háрма Itélet
 napján lében.

Azért az mellyec ez Világon jönec rea.

E L S Ő.

Az *W_R* Isten arról áldását elveszi.

M Á S I C.

Eletet meg rövidíti.

Harmadíc.

Az jamborságnac jegyét országjárul elveszi.

F

Negyé.

Negyedic.

Az hivec között jó szerenczejét el fordította.

ötödic.

Ez Világon semmi czelekedetinek nem lében érdemei

Hatodic.

Az Istenhez való könyörgése heában lében.

Halálakor három büntetés.

Első.

Hogy az emberek között szegény nyomorultul hal meg.

Másic.

Ha mind ez Világnak szépétele is néki hoznac nem ehetic, hanem éhel hal meg.

Harmadic.

Semmi italt nem ihatic somjúval hal meg.

Az Syrban levő büntetés.

Első.

Egy Angyálnak ő rayta hatalom adatic, és pokolra alá tasigállyá es haitya.

Másic.

Az sámot attul sokáig vesic es retteg.

Harmadic.

Az Isten az ő irgalmasságának binet tüzes haraggal forditya eltűle.

Az Propheta azt mondgya : Pénteken veczernye után,

után, egy olly berenczés óra vagyon, az mellyben az könyörgőnec minden kívánsága bétellyesedic, nem tudhatni azért mellyic óra az, de veczernyétül fogva estveig legyen imátkozásban foglalatos es így reá talál.

Az Templom éppitőnek érdeme.

AZ mi Vrunc Prophetanc Mahumet azt mondgya: Valamelly ember Templomot épít az felől azt mondgya az Wr Isten. Az én szolgám Isten szolgája, mivelhogy az földnec színyén az Templomoc én házaim, es valakic azokat épetic es meglátogattyac, azokban vagyon az én irgalmasságomnac világossága.

Valaki az igaz keresmenyből Templomot épít, ánnac Paradiczomba ezer Varos adatic, Aranyból, Ezüstből, Gemantból, Rubintból, Gyöngyből czinaltatot. Mindenic varosban negyven ezer ház léssen, avagy vagyon, es mindenic haznac negyven ezer udvara léssen, es mindenic udvarban, negy ezer tronusoc avagy Királyi székek vannac, s minden székben egy egy szűz asszony vl. *Huron Szn* előtt, es mindenic székben vlőnec kezekben, negyven ezer talac vadnac, es mindenféle étkec az az negyven ezerféle étkec léssen az tálakban.

Hurul Szn nevű szűz Angyalasszony Paradiczomban az mennyei Angyal szűz Leanyoknac, kic oston ez élet után az vdvőzülendőknek, haló társoc léssen es élnek vélec.

Azoknac Fejedelem Asszonyoc, az mint az Alcuran bizonyittya.

Azért az W^r Isten az Templom éppetőknek ezeket adgya és olly erő'is ad nékic, hogy azockal az A^{ss}onyockal étkeckel es borockal, élhetnec es gyönyöködhetnec.

Az Templomban penig valaki heted napig bővetneket éget: Az W^r Isten annac az embernek elötte az pokolnac het kapuit bé zárja, hogy oda ne mehessen, remetéset es sirjat igen fenyeffégéle tebi, az feltámadáskor'is azzal az fenyefféggel fog járni.

Az Templomhoz valo dēzmáról.

MInden hiveknec igaz hitec ackoron telic be, ha mikor az Templomhoz Isten paranczolattya szerént, jovaiból az igaz dezmat meg adgya, mert valaki aranyat, ezüstöt es kēnczet gyűytend, es dēzmait abbol ki nem aggya, ltéletkor azt az kēnczet aranyat es ezüstöt mind elő hozzác, es tablanként rendeltetven megtűzeffétic, es annac az embernek testére rakjac es úgy kinozzác, mert Isten senkinec hitit nem szereti, valaki dēzmát nem adand, azért hogy az dezma adas az bűnöket eltörli.

Minden ember jovaiból menyit adgyon:

MInden ember kőteles az Templomi dēzma adásfra, mindgyarást az idő után, mihelyen valakitúl, az ferfiui mag folyas meg indul, es nem rab hanem szabados, es nem bolond hanem ehes, azért minden ember két száz diram ezüstből, ött diramot adgyon, ha az ezüstnek hia volna
vagy

vagy lenne, nem tartozic véle. Az arany ha huß Mißkalt fel nem éri, azzal sem tartozichanem ha jó indulattýajarul hozzá, azért huß Mißkal aranyból feletadgyon, de az dézma Isten előtt kedves nem léßen, ha idejénec eßtendejét meghaladgya, az meg adása. Az melly lovon jár es foglal annac dézmája ninczen; Az tevénc, ökörnec, juhnaç, es egyeb féle marhánac vagyon el rendelteret dezlmája melly mindennél nyilván vagyon, az *Hadiz* könyvében.

Az Bóytról.

AZ Mahumet ſent Prophetác hozza bé az Alcuran, ſent irásból, hogy az *WR* Isten az én halgatoimnac egymond, harmintz napot, hagyot eßtendőnként Bóytról, de némelly Prophetác idejében lévő halgatóknac kinec többet, kinec kevefebbet hagyotvólt. Azért lótt vólt paranczolja hogy mikoron Adam az Paradiczomban, az megtiltot buzát meg ötte volt, harmintz napig vólt gyomraban emeßtetvén, es azért harmintz napig való nappali ételt megtiltot az én halgatoimról, de az ettzakai ételt meg engedte, Istenec nagy jó volta mi raytunc, s'könyörült, ha az ettzakai ételt'is megtiltotta vólna, hova lóttúnc vólna?

Az Bóytnek hafznairól.

AZ Bóyt holnapot Ramázamnachijác, az melly annyit téßen mint terméßetkü, hafnos azért, hogy ackoron

igen héwűség időc jártanac, es az kővec az hewűségtől meg égtenecc, es az kie Bôyróltenec, akkor azok'is egyarant égtenecc:

Azért'is penig hogy abban az bôytóló hiveknek'is, minden bűnöket eméltette es égette az hewűség. Ez holnapi Bôytót az W^R Isten, minden időbeli Prophetác halgatoínac paranczolta vólt, de eggyic sem tartotta meg, de tudta Isten, hogy így minekűnc hasznossab, es azért paranczolta.

Mas hasznai voltak az Bôytnek.

A Braham Prophetánac az Isten ez holnapnac harmadic napjan küldötte vólt, az ő irását es könyvét, Moyfesnec Torat (az az, ő könyvét) harodic napjan küldetet az égből; Az szent Iesus Prophetanac Evangeliuma tizen harmadic napjan szállott le az égből. David Prophetánac az Soltar tizen negyedic napjan küldetet; Mahumet Prophetánac penig az Alcuran ez honac husonnegyedic napjan küldetet. Ezeket idő szerént, az égből az Istentől kinecc kinecc írva hozta alá Gabriel Angyal.

Azért olly hasznos az *Razmany* holnap, hogy ha az emberek annac jószágat tudnac, az Istentől azt kívánnac hogy minden nap estendőről estendőre Bôyt hóo lenne.

Mert valaki azt megtarttya es Bôytól abban, az W^R Isten mindeniknec száz száz Menyei száz Leány Angyalokat ad, es azockal beűél, mindeniken hetven hetven öltözet kaftán lében, külömb külömb félec, es mindeniknec
hetven

hetven hetven űlő békie űlő helyec vagyon Rubintokból,
minden béken hetven háló párna vagyon, láthatatlankép-
pen jelenésből, es láthatóképpen fenyeskőből léssen.

Harmadic haszna.

AZ *Ramazan* hó, az az Böyt holnap Itélet napjan egy bép
abrazatban rűnic, es lsten eleiben menven terdre esic,
az lsten felel néki es mond: Mitt kívánék en túlem, ha va-
lakinél igazságod vagyon vedd meg: Felel az *Ramazan*
hó: Egy ébet nem kívánoc WR lsten, hanem az diczós-
ségnek koronáját, mindgyarást egy koronát hoznac es fe-
jében tesic akkor ez az Böyt hó hetven halalós vetkü
nemzettségnek idvősseget ad: Az lsten ismet mond, Oh
mit kívánék *Ramazan*? Felel s' mond, WR lsten engemet ju-
ras Mahumet bomszedéságára; mindgyarást alá küldi űter
Mahumethez Paradiczomban, az diczőségnek helyére,
es akkor az kic az *Rasman* holnapokat, eltekben megtar-
tottac, Böytöltet, azoknac az WR lsten száz ezer Vároft
ad, mindeniknek Rubintból s' Smaragdusból nagy gyó-
nyórúságre.

Peldác az Böytről.

1. Noe Propheta minden nap Böytölt, czac bariam
napon őtt.
2. David Propheta egy nap Böytölt, mas nap őtt.
3. Szent Iesus Propheta, nappal mindenkor Böy-
tölt, éjel ismet Istent bõlgalta nem alutt.

4. Abra-

4. Abraham minden holnapban, három három napot Böytölt.
5. Mahumet Prophetanc, minden hétfűn, czőtörtökön es szombaton Böytölt. Azért valaki minden héten háromszor, három napot Böytöl, annyi érdeme legyen mint egy esteideig való Böytölés nec.

Miczoda az Böyt,

AZ Böyt olly rendtartas es bevedes, hogy az rendelt Böyt napokon haynaltúl fogva ételtúl italtúl kiki magát megtartoztassa mind egész nap nyugatig sem ételt sem italt hájában ne vegyen, még csak egy köles semnit'is es egy csep vizet'is, nem hogy többet, mert egy köles semni étellel, es egy csep viz itallal, az Böyt mingyarást el bomol; Nap nyugat után oston minden féle étellel itallal, boron kívül élhet, es disno huson kívül, akar sótét haynalig, de semmi résegítő állatot nem szabad innya.

Az bekelegős túresről.

KAlalsu teala innalasi meah el szaberine: Mond az Wrl Isten az túrôknec: Az túrôc bevedôc Istennel egyec. Melly mondaft az fő irastudo, s' magyarázó Doctóro, es Püspökôc (vagy *mustiâc*, mert az ô rendeken Püspökôc es Papoc az *mustiâc*) az túres bevedés soc az emberekben, de az kic Istenért bevednec, egyec az Istennel, mert az kic túrôc bevedôc, egyec az Istennel, mert Isten'is túrô bevedô, haragjánac meg meretklésében, de

az igaz es Istenes emberen kívül, az oktalan állat s' Angyaloc nem szenvedne; Az oktalan álatoc azért mert ők az Istenfegnec fenyeffégének, tudniillic az oktalan alatoc nem kívánói, hanem az ő testekben, az testi kívánságnac folyasa bővölködic, es meggyőzte őket, s' értelmec ninczen, semmire gondot nem viselne. Az Angyaloc azért nem szenvedne, mert ők az Istenfegnec fenyeffégének es semelyenec nezesfere kívánsatosoc es aijetatosoc, soha azokon mas kívánság hatalmat nem vőtt, es nem tudnac egyebet az élő Istennél kívánni.

Tehat jób emberne az Isten ostroma alatt túrni, hogy nem mint az ő fivénec gyönyörűségét keresni, mert azzal az ő fivénec ortzáját Vyfágról el fordittya; Miképpen hogy Adam Atyanc Paradiczomba földhöz haylando lön, azért Istentől ő néki Paradiczom, félelemne helyévé tétetéc.

Aztúres azért arra való hogy vétkeffég, az vétkeffég pedig arra való: hogy attúl oltalmazza ember magát, mellyben három dolog kívántatic: 1. Első hogy mindenkor az Istenre nézzen: 2. Másic Istennec gyakorta esedezéc: 3. Harmadic, Minden dolgaiban az igazságot kövesse.

Továbba az nyomorúságnac aztúres intése: Ismeg az nyomorúság az gonozság elhagjasának segedelme.

Az kinec fivé, *alias* Lelki ismereti helyén vagyon az alázatoságnac beczületi ott vagyon, az hitnecc tökellef-

sege' is ott vagyon az gonozfágnac el hágyásából, elménec világossága es elellege az hit által ott vagyon.

Vibont az Istenes méltóság ez világ nac megutalásában vagyon. Az bűnnec czelekedetére való erőlködes, elrontalára vagyon az ember nec. Az latorfág az tudatlanban vagyon. Az beczület (jamborfág) az bölcsességben vagyon.

Azért az túrreskenvedés áll derekason az testi kívánságoknac megfogásában, es ha mind ez világnac nyomorúsági egi emberre állanna' is, nem zugolodic lótt az nyomorúság jó állapot, az bánat étel, es maga megvonása, ő előtté mind egyenlő, ha kívántatic az túrest megbizonyítani életet' is le teszi.

Az Alamisnárul.

AZ Prophetanc hozza be az Alcuranból ilyen igéckel: *Kallallahu teala: eleczine junficune emualisim bileyli velnesury:* (az az: Isten azt mondgya: Valaki az alamisnakodalt megßokja, az az ember az ő temető sirianac megét megoltya, es itélet napjan az ő alamisnajanac arnyekaban vl.

Az Prophetanc azt mondgya: Arra az nagy W R Istenre mondom az ki engemet teremtetett, es Prophetaságra bozátot, hogy valaki egy arvánac alamisnát ad, es gyomrát megelégeti: Az W R Isten itélet napjan, gyötrelmet látni nem ad annac.

Továbba valaki az ő segény atyafiánac, rokoninac
nem

nem adakozic, es másoknac idegeneknec adakozic, az Istennec arra semmi tekinteti ninczen ítéletkor. Azért adakozása embernec Attyanac Annyánac, Rokonánac, s'egyebeknec adakozás kedves Istennél.

Az alamisnalkodasnac annyi ereje vagy on hogy Paradiczomban forras folyasoc fényből teremtetec vadnac, azoc az alamisnalkodoknac adattatnac az kic fép ékes mosolygással adnac es étetic az begényeket; Isten elöt az jó czelekedetec közzül ez nagyub, hogy mikor lattya az éhezöt, hogy még az gyomra' is az éhleg miatt bérekedett, bé zarlódot, azt éteti es megelegéti.

Hany fele hasznai legyenec az alamisnanc?

EZ világon, az alamisnanc három fele hasznai vadnac, az más világon' is három hasznai lésnec.

Ez világon első haszna ez: hogy ítélet napjan mezitelen es mezit láb nem lésen.

Másic: hogy az ő feje felett nagy heűségben arnyéc tartatic.

Harmadic: Pokol es ő közte nagy rekeű lésen közbenvetés.

Íst mondgya az Propbetánc;

En (égymond) az Paradiczom aytájan ilyen írást látam; valaki alamisnát áad, egyért annac tiz adatic; Azért embernec kezével sockal hasznosb adni egy penzt hogy nem mint más kezével ezer denart adna.

Következne az bölczefegnecliaſné-
reti es méltóſága.

AZ Prophetane azt mondgya: Az bölczefeg két féle, Egyic nyelvben az embernecliaſ, az melly tenéked, ember ſükſeges. Az málic ſívében elmejében vagyon, az tenéked haſnos.

Az bölczefeg haſonló az előhöz, melly mikoron az ſáraz földre eſic, füvet teremt, mikoron az tengerben eſic az gyöngy házakon gyöngyöket teremt.

Szent *Ály* Doctor azt mondgya az melly embernecliaſ minde z Világ s'mind az más kell, ſükſeg hogy bölczefegget tanullyon, azt meg kell tudni, hogy az bölczefeg három rendben áll; Egyic az iras, Málic az magyarázat, Harmadic annac ki mondáſa.

Azért magát kiki megilmerni haſnarol es káráról, arra akar mi következie, mind nekűnc s'mind tűnéktecliaſ mondáſa tellyes leſen.

Az valóſágoknac hitelőſſegget hinni igazán az neheznecliaſ értelmefſégéhez helyes, az láthatatlan valóſágos dolgokat meg tudni olyan mint az Angyal valóſágnac tereméſeti es ſint látáſnac tudóſſága melly bölczefegget mint egy aérben láthatatlan elmenec ſemei lattyac meg, melly latasbol áll az aytatolſon való Iſteni ſolgálat, békeſeges tűres engedelmeſſeg es ſűnecliaſ czendeſſége eſezekhez tő haſonloc.

Az ſin látáſnac tudáſából vagyon az az mi bölczefeg által

által vagyon mellynec erejét meg kell tudni, hogy mind az Világ bölczeséget mond, az magas Világi bölczeséget, mellyből az jó czelekedet, es Istenes jámbor életre jó Ke-
születtel, juthat.

Tehat soch haszna ugyan az bölczeségnek, mert az elmétől megszűnő létét magában hallirtya. Oston az tanítok-
nac tanítója, annac felette ez világi rendeleteknek oltal-
mazója az törvényt es igazságot megerősíti, mivelhogy az
czelekedetnek be vétele bölczeségből áll s' vagyon.

Az bölczegről es tudományról.

Mikoron valaki bölczeséget tanul es megyen az Meste-
rehez, az Angyaloc labakálá terétic sarnyokat, Ma-
humet azt mondgya: Az én halgatoimnac bölczei két fé-
lec. Egyic féle az, az kit az WR Isten bölczeségre tanított,
es az bölczeséget fióllotta s' az emberektől semmit nem ki-
vánt, nem telhetetlenkedet, es az tudományt pénzen el
nem adta.

Az olyan bölczekért az egekben lévő Angyaloc es
az tengerben lévő halac, es az föld finen lévő oktalan ál-
latoc, mind az beczületes iras tudóckal, Istent diczéríc,
es kérnec arra áldást büntelen.

Másodic félec azoc kiknec Isteni bölczeséget adot de
el titkolta, s' az embereknek nem hasznalt véle, es el hal-
gatta, kiket az WR Isten az Itileten meg büntet; Azért mi-
kor egy bölcz az ő tudományát beszéli, valaki azt halgat-
tya, s' az ezer imákozásnál job egy bölcz ember mellett

ólni, ezer ebtendeig való foglalatnál érdemesb, es hetvenfőre fent földre barandoklag járásnál hasznosb. Az Angyalok'is az olyan embernek jelenést adnac, valakinek pedig jelenést adnac, bizonyoson azoc vdvőzűlne.

Immár értjuc es tudgyuc hogy az bölczeségnél drágáb dolog ninczen, mert az igaz bölczec mind másoc természetit, s' mind magokét az jóra visic, nem ez világi tífteffegre nézne; Azt mondgya Mahumet: En azokra felelec, hogy egy altallyában vdvőzűlűnc. Immár lássuc kic vétkezne az ellen, kic tanulnac bölczeséget, az bá-mára hogy nagy állapotra mennyen, halálakor tudatlanul hal meg; Az ki visontag jó berenczéjéért tanul, hitőtlenül hal meg, ha ezért tanul hogy másoknak ártalmára legyen pogányul hal meg.

Ez Világról es életéről.

Oh te Isten titkainac kivanoja es beretője hald meg mit mond az Isten az Alcuranban. *Elrahmeti Aleel arsi sztena*: az az, ez Világ es teremtet állatoc mind el mulandóc. Az irástudo hivec pedig Istennek igéje, es ilyen teremtet valóságna feregi nagy felfegben állanac. Melly mondálnac értelme ez: hogy az **WR** Isten az embereket hét gradusban teremtetete; Négy gradusfa fenyeffegből, es hármá főtéffegből áll. Az melly négy gradusfa fenyeffegből, es hármá főtéffegből áll azokrul így fól:

Az négy gradusban levő dolgot az mi nézi: Elő az Mahumet *Musztafa* Prophetanc helyessege, mellyben
kettő

kettő adatic előnkben, teremtfünknek materiaja es formája, másodic vége es értelme.

Az másodic három grádusban álló dolgot, néz nec estendálnac az több Prophetákra.

Az melly három grádusfa létettségől áll, azoknac teremtéec láttatic ollyanképpen lenni; 1. Elsőben: kic Istenfeket kívántac magoknac tulaydonítani. 2. Másodszor az ő teremtéeknek méltóságát nem ismerni. 3. Harmadszor czac az földieket futni kívánni.

De az mi az bentec helyesfeket nézi, azt az WR Isten hat részben rendelte.

Az első rendet: *Szadri* (az az felségnek neveztetec) melly az mi igaz vallásunknac bányája.

Másodic: mondatic *Kalbának* (az az bűnec) melly az hitnec helye es hayléka.

Harmadic: mondatic *Sagaft*, (az az öröm) mellyben az bűnec helye vagon.

Negyedic: Fevadnac hivattatic melly látást jegyez.

Ötödic: *Czonbul Kalb* neveztetec, (az az, Istennek bēretinec helye es fēge.

Hatodic: *Suucidanak* mondatic, melly értetic az örök élő Istennek fenyesfégének bányájának, es kút fejénec, ez minden teremtetett állatoknac, lélec es életado helye.

Tudgyad azért hogy az fivet, megbánto es öldöklő öt dolgot követec.

Eliő: Az együgyűknec elrontása: 2. es az elrendelt imát-ságnac idetlen ki bōlgaltatása.

Har-

Harmadic: Bal kézzel való étel.

Negyedic: Hazudni.

Eötödic: Lélecfismereti ellen bántéandéckal valamit czelekedni az mi nem jó.

Vízont elevenitő jószágok az ellen ött vagyon.

ELő: Az bölczeckel való tárfalkodás.

Máfic: Az árvákhoz való irgalmasság.

Harmadic: Az böytölés.

Negyedic: Keves étel es ital, temperantia.

Eötödic: Ez világot nem szeretni, mert valaki, Istent'is akarja, es ez világi diczőségnek'is adgya magát, az Isten utárul el vettetic.

Azért őh embernek fia forfoddal elégedgyél meg, hogy gazdag légy, es ne irigikedyél. Hatod, könyörülő es czendes légy, ez világot megutáld.

Hetedic: Tisza legyen életed, tudod minden nap életed rövidül, marhád es jóvaidd fogyton fogynac, még sem adsz hálát, az teremtet állatoktul félsz, az Isten-tul pedig semmit nem félsz; Az Vr aldasából élés meg'is az ördögnek szolgál; Az Istenfélőc bavat beálléd, még'is az képmutatóc bínmutatóc, es hamissac czelekedetit követed. Valaki azért ez világon kapdos, annac ninczebe, es az ki ennec örvend ez értelemnélkül való, mert az halál bizonyos, ez világotte hagyod el, nem ötégedet.

Immár

Immar az nevezett földi világot im megmutatom
 hogy inkább megutállyad, melly hëet
 szézeletre oszlattator.

EZ meg irattatot kérec világnac fele vizé vagyon az fele
viz felett áll, es tudgyad hogy az értelem berént, ez az
 világ, négy rékre osztatic: Tudniillic: Első Haraktul
 fogva Samorságig, Egyiptomig, Romaig, Affricaig, es
 Cesariaig, melly világ rébé éep es lakjac. Masic: Szere-
 czen orság *ez vacsin es macsjutól* fogva *coracsin* orságiig,
 es onnet nap keletitartományokig, azok'is éep ec, es lak-
 jac. Harmadic: Napkeleti orsági; nemzetsegec *Jala-*
duricz orságtul fogva *Habés* orságiig; Attul ismeg *Tubia*
 orságiig: Es onnet *Szudoje* orságiig, környül tartomá-
 nyokig azok'is éep ec es lakjac. Negyedic *Mutehariknak*
 nevezetic, mellyben sem viz sem vadac sem emberec
 ninczenec tellyesféggel pústa.

Noo azért te emberki ennec ez világnac kívánoja
 vagy es ragazkodol hozzá; tekéncz ez Világnac az ó ál-
 lapottyat, es egeknek'is járáfokat mozgáfokat es ábrázát-
 tyokat tekintéld el; Mert azoknac rébei fejez ezúftból,
némellyec aranyból s' draga kővekből, némellyec Ru-
 bintból, es némellyec gyöngyökből állanac.

Az nap az negyedic égen vagyon, melly ház hatvan-
hatodic házban forog, es negyven ötödikben, az Iemetry
 bámlálásban, de az Indiy bölczec bámlálásában ezer-
ben vagyon.

Az Hóld penig az also egen vagyon, az földnec negy-
venedic házaban, vgy tertzic mint egy felyhóczke.

Tekéncz meg az loc féle beleket'is fat, füvet, gyū-
mölcsöket, vđöket változafokat, es Istenec loc féle böl-
czesegenec czudalatos rendelefet.

Annakfelette az W R Isten külömbözö ezer féle álla-
tokat teremtet azoknac hat száza, az tengerben vagyon, es
negy száza ez földön.

Azoc az kic ez földön vadnac, eggyic feleje ez földi
minden czufo máso, es földön lako állatoc; Az másic
rése vadac madarac, ez ezekhez hasonloc mindenféle ok-
talan élő állatoc.

Harmadic: fác, füvec es mindenféle gyūmölcsöknec
nemci.

Negyedic: az emberi nemzetseg minden féle népec.

Mikoron az Szent W R Isten ez Világot el akarja bon-
tani, azoc az teremtet állatoc, mind eltöröltét nec, leg
elsőbenn'is az emberec vressled nec ki belőle.

Bizonyara hát ez Világ loc változafockal merges ké-
nőssegeckel léven tellyes, hasonlo egy vén asszonyiállat-
hoz, az ki külsőképpen szép öltözettel felékesítetvén láttat-
tic ifiu es szép menyeczkénec lenni es muto gattya magát,
az emberec között kényoskedvén, hogy ez világi embe-
reket, az ő mérgestöriben eytvén meg foghassa.

Avagy hasonlo ez világ olly hamis fejedelemhez, az
ki ajandékoz ugyan eléget, de semmi jó akarattya es bere-
teti ninczen senkihez, sőt halálos méreg adománya'is.

Azért

Azért az okosoc es bölczec, az tellycs élelt nyáron
gyűitit, es az halálhoz még életekben keűlne.

Harmadkor még' is ez Világ hasonlo az Tengerhez, az mellyben sóc féle drága kővec vadnac, soka az tengerre mennec, drága kőveket es bérpéget hoznac belőlle ki, némellyec penig oda vesnec. Bizonyára ez Világ gonos és elhanyotlott. Az Prophetanc mondgya es paranczolja az én halgatoimnac egy része megfabadult az vesedelemtől, az alamisnalkodas es Pœnitentia által. Az többi penig oda veset meg nem térvén, ez világnac edesfeges gyöny örűsege miatt.

Az W^R Isten azt paranczolja: Oh én népem az ti testi kívánságokat kéméllyétec, mert az ti testetek nec erőtlenségethoz, az vút penig igen melege es hofu, az bűn foci es nehez, az Szírat hidgya igen vekony az Lélec vivő penig Vriel *sive* Adriél Angyal, az kűrt fuvó ismet Rafael Angyal, az Itélő Biro végre az seregek nec Wra Istene es mindenek nec teremője.

Az temető firban az hólt testec vallás tételéről.

Mikoron azért egy hű embernek az testet az sírban te-
 bic, oda meñec *Munkyr* es *Nikkir* nevű sarczoltato An-
 gyaloc, es meg kérdezic az testet ki vòlt az ő Wra Istené,
 es miczoda hitet vallot? Amaz meg felel es mond: Az
 egy élő Istent kinél ninczen tób, es hittem Mahumet I-
 sten Prophetájának es követéneclenni.

Ha egy tudos ember meg haland, es annac elotte meg
H2 holtak-

holtaknac Lelkec ennec az Lelkével szembe lésnec, meg kerdezic tőle: Illyen s' illyen ember mint vagyon ez világon? Ez mond: Iól vagyon: Is meg így kerdic: hát emaz ember mint vagyon? felel s' mond: nem jütte ide hozzátoc az Lelke? mert régen meg holt? Mondanac: nem jött ide; Mindgyaraft ekekben vesic hogy más utra ment az az pokolra.

Senki penig az temető sirnac gyötrelmét el nem kerüli, hanem czac negy dologgal vehetni eleit.

Első: Hamislat nem kóllással. Másic: Irigységet eltávoztatással. Harmadic: Senkinec gonost nem kívánással. Negyedic: Ketséges bível nem létel.

Az sár gyötrelminec folyosábikia attúl vagyon s' léken: az melly ember nec vizelleti testét meg rutította es meg nem mosodott; Im látod immár melly hasontalan ez Világ, még' is nem él az tisztulással, es ltenedet nem szolgálod, meg látod jövendőben az te túnyaságodnac büntetétet.

Következic itélet napja előtt lévő neminemő dolgoknac elő számlalási, es jegyei jövendőltet nec.

LAssuc immár miczoda jelec vesic elől az itélet napjat; es áckoron az nagy napon minket prædicáltat, az hiteleneket es bálványozokat mint bünteti az poganyockal egygüt (poganyt ért az Keresztýenneken es az kic az Mahumet hitin kívül vadrac) az híveket penig mind meg igazittya.

Az ítélet napjánac elől járò jelei illyenec.

ELsõben az bölcszeség ez föld sinerõl el fogy elvéß, es
 az tudatlanfág el arad es bővõlkõdni fog, paraznafág es
Sodomitalfág foc léßen: Az bor ital es rekeség seletteb
 léßen, az absoniallatoc igen meg kaporodnac, vgy hogy
 ötven absonyiallatoc aggyac magokat egy ferfiunac fele-
 segül, Ierusalem aytaja is keznekül meg nilic, az emberec
 foc gazdaglággal mindenút bővõlkõdni fognac, haboru-
 fág es latorfág foc léßen. Az hivec ez világot kezdic el-
foglalni, az Aszer nemzetsegevel meg békelnec, de az
 Kereßtyénec fel bontyachiteket, es gyõzedelmet veßnec
 az hiveken.

Az Aszer népe es nemzetsege ki jò, az oloßockal es
 tõb Kereßtyéneckel egyyút léßen, es nap nyugat felõl
 meg indulnac. Nyoltzvan vármegyeczel az Záslockal,
 minden varmegye Záslo alatt tiz tiz ezer ember léßen,
 vgy hogy ez egész Kereßtyénseg hada éppen kilentz há-
ezer es hatvan ezer léßen, rudni valo dolog hogy az Ma-
 humet birodalma nap kelet felõl léßen, de az után nap
 nyugatra fordul mind az egész világot az Kereßtyénektül
 elveßic, czac három Varos marad kezeknél, egyyc Roma,
malic Amoria, harmadic Cusstantia. Annac utánna oßton,
 az birodalom az Kereßtyénéké léßen az Aszer nemzet-
sege az mi nemzetunc elõt hét estendeig jár; Annac u-
 tánna ez is bizonyos hogy az elõt mikor regen Putánasir
Czabarfágban lévén (az az Titus Vespasianus) el jövén

elpuštította vala Ierufalemet, látván ezt *Izrael* Város mond Ierufalemnek, ha az te Istened az felső égben lakozic, én'is az vizekben lakozom, az Isten azért megharagvéc, es monda: te hitetlen az én igemet hirdetem tenéked, hogy az utolsó időben az én hű szolgaimmal, én'is tégedet elrontatlac.

Továbba *Aszer* nemzetsege, valameddig *Amaban* nem megyen addig ítélet el nem kezdetic Amajam mellett egy falu: Az Keresztýénec bintén addig mennec, es Medine varosabul az *Muszulmanoc* ki jönec, három seregben léb-nec es meg vinac az Keresztýéneckel, es az *Muszulmanio-kat* meggyózik, es eggyic sereg az Keresztýénec melle al, el hajol masic sereg elvék, az harmadic ismeg meg harczol, es az Keresztýéneket meg nyomjac, es uyonnan *Constantinapolt* vísa vékic, es az Tenger felől valo fala le dűl; *Ismet* háromszor Allát, az az Istent kialtnac, es három felől valo fala'is le dűlnec, es diczeret mondással mennec be, mikoron bintén az nyert prædan oštoznac, azonban az ördög kialtani fog mondvan: Hallatokè népec ki jót es feltamadot az *Deczial*, es ti hazatokat igen puštittyá es egeti.

Az *Deczial* egy ember ki ítélet nap előtt ez világra jövendő Isten káromlo es nagy hatalmas, es bőrnýű iszonyu czudakat czelekešic, ördög hatalmával, es ez világon sokakat birodalma alá fog haytani, de czac igen kiczin ideig dural.) azoc mindgyarást el hagyván prædajokat, *Constantinapoly*bol ki mennec es puštán hadgyac: es ismet Sam avagy *Damascus* felé mennec. Mert mind így akkor ošton

oſton az Muſulmanioknac dolgoc roſúl léſen, ſenki eggyic az maſiknac nem fog hinni, dezmát ſenki nem akaradni, es az Iſteni ſolgálatul meg ſűnic, az emberec pedig fogjac egymáſt ez világból ki hiinnya, eskialtani, es minden népec eggyic az maſic veſedelmanec okai fognac lenni, ſőt az ferfiac vettetnec az feleſégeknec birodalma alá, az Attyac s' Anyac fioc birodalma alá: Az attyaſiák'is egyniás ellen tamadnac, az Templomocban ez világi hiba valóſágot beſélnec, az utolſó népec az regieket karomlyac.

Annac utánna az WR Iſten egy veres ſelet tamaſt, es nagy föld indulaſoc léſnec mind ez ſéles világon, az jó nap hamar elmulic, az emberec az ſent iráſnac es hitnec ſemmit nem hiſnec, s' nem'is beczúllic azt, ezec után ſoc ſantalan jelec es czudac fognac lattatni.

Az Prophetánc Mahumet azt'is mondgya: Mikoron az Aſſer nevű nemzetſég megindúl, áckoron az nap az ójaraſából megfordúl, es nap nyugatról fog fel kellni; De az magyarázoc azt mondgyac, hogy az Deczial nap keletről jű ki, az nap azért fordúl meg annac az jelle léſen, es annakutánna mindgyáraſt Szent Mehedi'is ki jó meg jelenic.

Az Prophetánc azt mondgya: Hogy Mehedim az Faſim fiai kőzzűl ſarmazic: De Ebuſſaid Doctor azt mondgya: az Mehedi én túlem megyen ki, es ez világon igaffággal fog uralkodni, miképpen hogy ez kegyeten vérb opok hatalmasul birjac az embereket; Igy Mehedi igaffággal es ke-

es kegyeffeggel fogja ázókat birni mind ez világot; Mert az vallásunc es hitunc, mi általunc kezdetet, es mi raytunk'is végeződic el ítéletkor. Ha azért áckor valaki közzületec azt éri, ához halgassátoc, mert bizonyára *Méscsi* irgalmas kegyelmes lében.

Még éltében az Prophetánc azt'is mondgya: Hogy ezec után tizenkét fentec es fejedelmec léfnec, kic eljönec minyájan az *Csöres* nemzetéből jönec minden fáz es-tendőben, egyyc, egyyc jelenic meg ítéletig ázoc confirmallyac meg az én vallasomat, es az igaz hitet.

Az föld induláfról való czudac.

ITélet napja mind addig'is el nem kezdetic, míg az tíz jegyec es czudac be nem telnec. 1. Elő *Duhannak* ki jöve-tele. 2. Másic *Deczialnak* ki jöve-tele. 3. Harmadic, Az föld indulásoc. 4. Negyedic, Az napnac nap nyugatfelől való ki jövese. 5. Ötödic az fent Iesus ez világra el jöve-tele az égből. 6. Hatodic, *Jeczius Meczius* be jöve-tele (ázoc ez világ kívül vadnac, samtalan sokaság, egy *araszni* magassá-goc vagyon, de fülöc egy fengni, s' mind fűvet s' fat es min-dent elemeftnec, mikor ki jönec mint az Saskac, de azért emberi formac, es azoc soha nem jöhetnec ez világra, há-nem az föld indulaskor, az világ fundamentomi meg repe-deznec es az hasadekokon jönec be ez világra. 7. Hetedic: Persiaban egy ország el silyed. 8. Nyolczadic: Ismet az Sze-reczen Orsági sigeť egyyc el borittatic. 9. Kilenczedic: Iemen Országból egy tűz tamad az ki az embereket az í-télet

telet béki eleiben kergeti; Nemellyec azt mondgyac, hogy nem egyéb az, az tűz hanem egy kegyetlen nemzetleg tamad, ki mint egy tűz az embereket egeti s'nyomorgattya. 10. Tizedic: *Mesedi* Szent meg jelenic, de minec előtte *Deczial* ki jőne, az bent *Mesedi* az előt meg jelenic; De bizonyára tudnunkel hogy még *Mesedi* ez világra el nem jöt, noha az *Raffazi* eretnec azt mondgya hogy most'is ez világon vagyon; de hamis ertelem. Nemellyec azt mondgyac hogy nap nyugatrúl jelenic meg; Nemellyec azt hogy délről jő ki, de nap keletről az *Deczial* ramad, es nap nyugatig az Országokat meg veszi es el foglallya, es kegyetlenül czac negyven nap es negyven etczakan fogja birni. Bizonyoson mondgyac azt'is hogy az *Deczial* az égből szálla, es akkor harmintz ember tamad az ki Prophetának mondgya magát, de az Isten őket meg begyeniti, es nem hasznalhatnac czalardságokkal.

Következik *Deczial* kijövele.

I Mmár ákor vgy mint itélet napja előt, az *Deczial* ki jű, mostani állapotban az *Deczial* kölczön nevű tenger nec bigetében fogva tartatic.

Kebir Doctor azt mondgya: Az felséges VR Isten, az őrdögöt olly haboruság berzesre adta, hogy mikor *Deczial* meg jelenic, az egész világot ákor sűrű felyhőc burittyac be es ő maga az bélec előt, mint egy fekete felyhő erőssen megyen *Sam* es *Harak* közöt jár. *Jsszaidan* *Varasabol* hetven ezer *Sidoc*, kic mind *varasloc* es őrdögi tudomanyo-

dományosoc, melleje állanac, es mind ez világot el fogja kerülni. Mikoron *Medine* bent varoshoz érkezne az Angyaloc be nem boczattyác.

Meddig áll fen az Deczial.

AZ Prophetáne azt mondgya, negyven napig kell fen állani néki; de az első nap egy estendőt tésh: az másic egy holnapot; Harmadic nap egy heret; de az több napoc negyvenig úgy léfnec, mint az mostani minden napoc.

Azoc az népec penig mind fognac hinni *Deczialnak*, es tisztelic őtet, es ő is könyörgéseket meghalgattya:

Annac felette egy neminemő nemzetséget kenéreteti őtet követni, de azoc nem czelekesic; es valamelly pustara érkezic, mindenőt kénczet talál, es nagyokrá megyen.

Akkor az őrdög mindenféle abrazatokban változtatya magát, s' meg láttyac az emberec hogy *Deczialnak* jobb keze felől tűz, es bal keze felől víz megyen; Es valakic ő néki fejét nem haytanac, azokat veti az tűzben, es az tűz nékiec vizzé változic; Vissont az kic ő nékiec fejét haytanac es vesic őtet, azokat az vízben veti, de az víz ő nékiec tűzzé változic, az homlokan penig ilyen iras vagyon: Karomlas.

Az Iesus Prophetanac egből valo alá jövele:

EZeknec utánna az őrdöcke valo bent Isten az ő szerelmes Prophetáját az bent Iesust alá áll itya az égből Damazkiai

mazkiai Templomnac *Emye* nevű toronymac tetejére, melly az Templomnac nap kelet felől való tornya. Ackoron az *ſent* Iesus Propheta az ő két kezét, két Angyal válára teszi: Es az ő orcza mint az tista finum ezüst *ſép* fejr lésen, jó illatozása penig es *ſép* ſagossága, olly lésen hogy három napi járo földre ki terjed megérzic, minden Poganyoc (az az kic most Kereſtyénekne tartarnac) azért mihellyen megérzic, bőrnű halállal meghalnac.

Az *ſent* Iesus azért eljoven ez világra, Deczialt tallallya az Loot Patriarcha vermében avagy tengerében, es egy dardaval ott megöli, es vere à' menyi földre ki ſikrazic, mind addig ki foly; Az után az *ſent* Iesushoz egy nemzetſég el jő, halgattya őtet, es ő nékic megbeséli az Paradiczomnac hivet, es hinni fognac neki.

Azután ázockal az népeckel az *ſent* Iesus Sina hegyére felmegyen, es ottan az *Jecsucz Mecsucz* (az az *Gog* es *Magog*) el jű es ſoc haborulágokat czelekeſic, es Ierusalemben megyen, azt fogja mondani: mindeneket meggyóztúnc es megöltúnc az földön, azért mennyűnc az egekre, az ott valokat'is immár ölyűnc meg es így nyilacal az egekre lóvöldözne.

Az *W R* Isten ő reájoc fergeket bocsát mint egy Teve nagyságukat, egi elsőben elveſti őket, az után az Iesus Propheta nemzete alá jő, es Iesus imátkozni fog, de azoc mind amment mondanac; Mindgyaraſt az *W R* Isten olly madarakat támaſt mint az Tevec, es az *Jecsucz Mecsucz* nak holt teſteket elviſic az *kaff* hegyre, mellyeken *ſép* gyűmölcsöz teremne.

Kezir fia egy iras magyarázó Doctör azt mondgya: hogy mikor az *Szent Iesus* *Propheta* az Egből alá jár, es *Deceitált* megöli, az egész földnek binen oly nagy békefeglésen, hogy az farkas az juhokkal az oroszyan az ökrökkel, az fene vad az belédeckel mind egygyüt jarnac, es régről fogván elpuštult helyec es városoc megépülne.

Az *Prophetánc* ő maga mondgya, mikor az *Iesus* az Egből alá jár, nagy igazsággal békefeglesen birodalmat foglal magánac. Mind azáltal az pogányokra hitetlensékre kemélly kerént, adót fog felvetni.

Annakutánna az *Szent Iesus* az *Mebedia* bentel semben lében, es imátkozashoz kezdne: Ackoron mond az *Szent Iesus* *Mebedianac*, te légy az imátkozásnac kezdője s' mond *Mebedia*: Nem mert te *Propheta* vagy es tégedet illet az fűség, mond az *Iesus* te'is *Szent* vagy azért hozzád illic, azért *Mebedia* az imátkozásnac első kezdője lében, es ez *Iesus* hét évtendeig nagy czábarfágul bírja mind ez világot.

Az'is ertettem az könyvekből, hogy neminemű bölczec jőne: ákor az *Iesus*sal, az *Szent* földet barandokfágul el jarjac.

Az föld indulásról.

Babbetál Ars (az az)

AZ föld indulas először ki jó, es isonyusággal lében, es kétféle hafad az föld, *Ierusalem*hez közel két hegy vagyon, egyikne neve *Mereve*, másiknac neve *Szafa*;
Az

Az Isten kérdi az Alcurant: miért czelekeded? felol
s' mond, mivelhogy utolso idő vagy on fenki engemet nem
olvas, az ki olvalna' is nem czelekeded azt az mi én bennem
vagyon. De mivelhogy W^R Isten te túllód jöttem vólt ki,
es te jelentettel vólt meg engemet, ismet hozzád megyec
es te tirkosságodban állóc be (ezt nem az küllő pappiro-
son való iras, hanem az irasnac valósága mondgya) es
áckor mindenűt levő Alcuran könyvektől, ki tunic az
iras, es azoc az könyvec iras nélkül való fejéren maradnac.

Az napnac vízfza fordulása.

Mikoron az bent I^E S^U S fog uralkodni ez földön, á-
ckor az nap kezd fel júni nap nyugatfelől, es nyugbic
le nap keletfelől, minden nemzetségec ezt látvan meg
ijednec, es akarnac tartani poenitentiát, de oston ackor
hasontalan, hanem ha az előt tert volna meg.

Az Prophetane azt mondgya: es így magyarázza: mi-
koron az nap el enybic, az *Empireum* Eegnec labahoz me-
gyen le borulván szabadságot kér ázon, hogy nap nyugat-
ról jöjön fel, de az W^R Isten nem ád néki arra szabadságot,
hanem ismet nap keletről fog fel jöni.

Mikoron penig nap nyugatról fog fel jöni jelenlege
ez lésen: hogy harmad egész napig nem fog feljöni az nap,
azéi thogy az hivec az Isteni szolgálatban magokat foglal-
ván azt vegben vigyec, de sem reggel sem esteve nem lésen
addig, míg mindgyáraft abból megismeric, hogy az idő
el jöt, mellyben az nap vísa fog fordulni, mellynec után-
na sem-

na semmi poenitentia nem fog hasznalni, addig térjen az ki terhet; az után harmad napon úgy jó fel oston nap nyugat felől es dél helyre megyen, s'az hold' is az ő helyére jó, es őbe mind egyyüve mennec; Es az W^R Isten oston az ő világosságokat elveši, es sötet feketéve lénec egyen hány ideig az égen állanac, es azután nap nyugatra enyisenec el, ismet azután nap keletről júnec fel. Ackoron ostan az poenitentianac kapuja bezarlatic. Ezek'is mind az itéletnec elől járó jegei.

Az Kúrtszorúlitéletkor, avagy trombitarúl.

Itélet el kezdetvén megparanczolja az W^R Isten Raffael Angyalnac, hogy fujon Trombitat avagy kúrtót, mi helyen az Angyal megfuvallya az kúrtót, mind az egész földön levőc meghálnac, az W^R Isten paranczolja oston az halál biro Angyalnac, es az job laba az felső egeken, es az bal laba az álló egeken fog meg állani, ackoron minden Lelkec meghálnac, es senki több sem ember sem Angyal nem marad, hanem czac negy Angyal marad elevenen; Egyyc Gabriel, Másic Michael, Harmadic Raffael, Negyedic Vriel *sive* Adriel, *idem*.

Ackoron az W^R Isten paranczol Vrielnec: (mert néki vagyon hatalma az halalon es lelkeken) vedd el Rafaelnec lelket; mindgyarást elveši. Azután rendel Michael Lelket' is elveši. Es mond az W^R Isten vedd el az Gabriel Lelkét' is immár, azt' is megczelekeši.

Végre egyéb senki nem marad hanem czac Vriel.
Ezen-

Ezenkívül semmi teremtet állatoc, sem ember sem Angyal életben nem maradnac.

Ackoron szól az Isten Vrielnec: czac te maradtalè meg? mond Vriel: Szent WR te mind öröckè vóltal, es maradando vagy, mi teremtet allatid, es nem öröckè valoc vagyunc, te mind öröckè meg maratz: Mond az Isten neki, tenéked'is meg kell halnod, azért ó'is mindgyáraft barnyat le vetkőzi (le boczattya) es meg hal.

Abdul Halam Doctor azt mondgya: hét dolgoc az mellyec romlást nem szenvednec: Eggyic az felső Egh. Másic az Nad, melly az alat vagy on. Harmadic az *Empireum* égben levő tronufoc, es folyosóc. Negyedic az Paradiczom. Eötödíc az Egéknec felső ege. Hatodic az Pokol. Hetedic az lelkec, ezec mind öröckè állandoc léfnec.

Gazali Púspóc, az ó Fahire könyvében azt mondgya: Hogy mikoron Raffael Angyal az kúrtót meg fuvallya, az nagy hegyec mind elszakadoznac es repűlnec, az Tengerec ókve haborodnac egymás ellen, az nap es hóld feketéve léfnec, az czillágoc mind le hullanac, az föld mint az Malom kereke, hamar, hamar fordúl, es nagy zugásban léßen, hol lássabban hol jobban; Az emberec mind meghalnac, es az Világ azután pústan marad es nem lakja senki.

Ez Világ idejéről.

ENnec ez világnac fen állasa, es élete, hetven ezer Eftendóc, s'hatvan két eftendeig, ísmeg kilentz száz eftende-

tendeig; Mikoron volna harvan ezer Eftendő, áckor Adam teremtetéc ez világra ki jöve, es negyven Eftendő után, az Adam ez ember elmenvén, ez Világ puftán marad es nyúgfic. Es így immár az hetven Eftendő be telyefedic; es annac utánna mond az Wr: Hol vadnac az Angyaloc, es senki meg nem felel; Ezec Isten fávai.

Az egyedül való véghetetlen, az ki mindeneket teremtet, es az ő teremtet állati, mindenec az ő akarattya berént, mikoron immár megfűntenec, mint hogy az teremtes előtt senki nem vólt véle, most'is megmutatván hatalmat, megfelel az Wr magában: es mond: En vagyoc az őróckè való Wr, hol vannac ázoc az hatalmasságoc, kiket én teremttöttem vólt, hol vadnac ázoc kic én kivülem más Istent gondoltanac, es engemet nem hidtec, engemet őróckè valót egyedül es lathatatlant focképpen gondoltanac es tiszteltenec, holott én egyedül vagyoc, én mellettem semmi nincz sem femély, sem társ, sem állat.

Annakutánna az Pokolnac *Szekar* nevű rekeből, nagy tűz lang megyen ki, melly az földtől fogva az eggíg betelic; Annakfelette az Empireum égnec tarhazából (az minuz egek nec felette való ég) az föld finire első elic, hasonlo az hayan Tenger vizehez, az az viz az földön felyül negyven fengni lében, es az Wr rendeléseből, az Syrban az hallottac neminemű változásban es állapotban lébne; Egy fikraniczka vagyon ez ember nec ina közöt az melly soha meg nem rathad; Ecképpen az Isten uyobba fogja teremteni az embert.

Annak-

Annakutánna Raffael Angyalt először teremti, az kúrt kezében lében, es annac az kúrt nec annyi lyuka lében, valamenny földön menyen Lelkec vadnac s'vóltanac: Mihelyen azt az kúrtót Raffael megfuvallya mindgyáraft minden lelkec testben mennec.

Mekati Doctor azt mondgya: Hogy Raffael ítélet napjan az *Szabra* nevű kő biklara hag fel, es ott fuija meg az kúrtót, es eöst kiáltya: Hallyátocsi elrothadot testec, es elszakadozot es elöblattatot inac, es czontoc, es elvagdaltatot erc, jövetec gyúlyetec egyben: es öfve gyúlnec az tagoc mindgyáraft Isten akarattyából, es egész testec kè lébnec, es az Lelkec benne maradnac az testekben.

Az Kúrt formája es más értelme.

VRunc Prophetanc azt mondgya: Annac az Raffael kúrtinec negyaga vagy on; Egyyc nap keleten. Más nap nyugaton. Harmadic, az het részben levő földnec álatta. Negyedec az hét részben levő egeknec felette lében; Es mindenic ágában hat lyuc vagy on: Ez egyyc lyukában az Prophetac es senteknec lelkec vagy on, az másic lyukában az Angyaloknac lelkec vagy on, az harmadic lyukában, az Tünderec lelke vagy on, az negyedikben az oktalan állatoc lelkóc vagy on, az Eötödikben; az vizekben; Tengerekben levő állatoknac lelkóc vagy on, az hatodikban az ördögóc lelkóc vagy on.

Raffael Angyálnac penig az kúrtiben, az Lelegzetnec meg fuvallása, egyyc az másiktól negyven eástendeig

járo földnire léßen meßsege. Nemellyec alittyac azt'is, hogy az ördög az fuvallásnac kettei közöt fog maradni, es az Lélec vivő Angyal es hálal Vriel hetven ezer Angyállal eljő, es az ördögöknek Lelket elvisi, es el menec Adamhoz örömet mondani, hogy az ördög megholt, es ottan Adam es Eva örülni fognac.

Az feltámadásról.

AZWR Isten az ítélet napjan, mindent semmiè es egyenes porralöttekert, ismeg életre es elevenféggre hoz. Es hozzac bé az iras magyarázo Doctoroc: Hogy elsőbenn'is az Isten Raffael, Michael, Gabrielt, es Vrielt teremti, de mindeneknek előtte Mahumet Prophetat teremti; mivelhogy az első teremtés benn'is őtet teremtette volt először'is az Isten, ítéletkor'is úgy léßen, es elküldi Isten Gabrielt es Raffael Paradiczomban, hogy mondgyac meg az Porkolabnac Rezman Angyalnac hogy képen fel ekeficze az Paradiczomot; Mahumet Prophetanac es az ő kéntinec es halgatoínac. Ackor Gabriel Angyal Paradiczomból egy *Burak* nevő lovat, es Diczőségnek Zasloját Mahumetnek visí ket Kaftannyal egyyút.

Az Burac lonac két bánya'is léßen, az föld es egec közöt ki terjesztve úgy vagyon.

Az orczaja olyan léßen mint az embernek, es Szerezen nyelven fogkollani.

Az Isten megparanczolja Gabrielnec mondvan az
Bura-

Burakot es egy veres aranyasnyerget ves reá, az kengyel Zöld Smaragdusból léssen, Gabriel mond oston Rezmany Porkolabnac tudgyad ma bizoniosson hogy az Rezmaninac napja vagyon, az hiveknec öröme napja, az hitetleneknec gyötrelmenec napja van.

Annakutanna mond az WR Isten: Mennyetec el Mahumethez, el mennec es nem talallyac meg az koporsójat, czudalkoznac rayta, de ázonban egy fenyés kőd tamad az koporsóból, melly az Mahumet Diczőségénec fenyé; Es Gabriel oda menvén mond; Hallyad Mahumet, ma sam adasnac napja vagyon, es így mindgyáraft ki jű az koporsóból.

Hogy penig az Prophetanc immár feltamad, az ő fent hajából es sakallából, az földet port ki razza: Es Gabriel Angyal az Burac lovat, es kástanyokat oda vísi, kérdi Mahumet: Oh Gabriel atyamfia ma miczoda nap vagyon? Mond Gabriel Angyal; ma ítélet napja vagyon, es az hiveknec kivanatos napja, az hitetleneknec büntetéseknec ideje; Szól ismet Mahumet Gabrielnec s'mond: nekem jelencz meg mi dolog vagyon? mond Gabriel: Ihon az diczőségnek Zabloja es Coronája'is velem vagyon; Mond Mahumet, nekem nem kell; Mond Gabriel: Oh te Isten Prophetaja az Paradiczom teremtetet, es az Pokol bézaróltatot; Mond ismet Mahumet, nekem semmi nem kell addig, míg az én hiveimet es halgatoimat nem látom, kiket Szirat hidgyan hadtal. De Raffael Angyal mindgyáraft meg felel, s'mond: Oh Mahumet még az

kürtöt meg nem futtam ázokra; Mond Mahumet: Im-
már most az én fivem'is meg vidamodéc, es az fivemeim
meg nyilnac.

Ez azután az Coronat fejében veszi az kaftanyokat'is,
es az Burac lóora fel vli es le borúl az föld fele, ázonba fő-
adatic, Mahumet emeld fel fejedet az ég fele, mert nincz
annac most ideje, hánem samadasnac napja vagyon.

Ackor sir es erőssen könyörög mondván: W R Isten
még az első eltemben meg ígérted vala énnékem, hogy
az enyemeket vgy mint hiveimet, es az én hitemet követő-
ket, nékem meg engeded hogy el ne karhazzanac, az W R
Isten az ő kedvéjért azt mondgya néki: Az én diczőség-
gemre mondom, fogadom, most'is hogy meg adom.

Raffael Angyalnac masodszor főli az Isten s'mond:
Fuvallyad az te kürtödöt, es Isten páranzolattyaából mi-
hellyen meg fuvallya, Mindgyarást Angyaloknac embe-
rek neces oktalan állatoknac, es Tünderek nec, es minden
teremtet elő állatoknac lelkőc, Isten erejéből meg eleve-
ned nec, az jóc fejer orczával az hitetlenec fekete orczával
tamadnac fel.

Az hivec közűl nemellyec olyanoc lész nec, s'ollian
orczaival tamadnac fel, mint az fővet nec világa; nemel-
lyec mint az fenyés kód, nemellyec mint az fenyés nap,
es igy koporsóból ki jövedelec után, egezzen almelkod-
ván, ezereftendeig állanac, s'azután nap nyugátról egy
tűz tamad es meg főllal, es az népeket ez tűz az ítéltre az
samadas helyére vzi, es minden ember czelekedeti es é-
lete

lete szerént való abrazatban léßen, az hivec bépec léßnec es jó illartuvac; Az emberi czelekedetek'is mind egy egy abrazatban elő menne, es kinec kinec az ő abrazatya mond, ismerke én ki vagy oc? ámaz mond: nem ismerlec: mond az abrazat: En vagy oc az te czelekedeted, ez világon én uralkodtam te raytad, immár ez után uralkodgyal te én raytam.

Az hitetleneknec abrazatty oc rút léßen, rút búdós, es mond az ő Vranac, ismerke engemet? mond: nem, mond ismet: én vagy oc az te életedben az te czelekedetnec képe, életedben te jartal én raytam, ez után immár én fogoc te raytad járn.

Ezt'is írásból hoztac be hogy az W^R Isten Itéletnec napján az lelkek nec temetésehez megyen, visont az Angyaloc az hivec koporsojahoz menne, es fejekről az port földet letisztittyac, czac az homlokokon marad meg az por azt'is az Angyaloc kívánnyc el tisztítani, de semmiképpen el nem megyen rölloc.

Legh ottán áckor szózat adatic, mondván: én Angyalim az a por es föld melly orczájokon vagyon nem idegen föld, mert mikor imátkoztac es az földre borultac, annac az föld az; Az Szirat hidgyan annac az földnec erejével menne által, es Paradiczomban azzal menne bé; Mikor est hallyac az Angyaloc ottan esekbe vesic, hogy Isten hivei vóltanac az emberec.

Áyfe kérdi Mahumettúl miképpen léßnec es gyúlne, őfve itélet napján az emberec, kiki tarsat el feleyti, es az mint

mint gondolnád, annal felyebben lében, senki egyyc az masikra nem néz semeket le fűgeztvén, negyven estendeig ehen somjuhon veszteg állanac; Véghtere Isten meg könyörül raytoc, es paranczol az Angyaloknac, es az Empireum éget alá hozzac az ítélő helyyre, es tesic le olly helylyen az hól soha vérontas nem vólt, es bűn czelekedet nem vólt, es az föld ollyan szép fejér lében, mint az szép ezűst; Az melly Angyaloc pedig az éget hordozzac, mindenec jeltadnac, es meghallyac est mondván: Hol vagyon illyen s' illyen nép, elő jű es meg itélic, ha jó czelekedeteket győitőt életében jutalmát elvesi.

Az után ísmet el jű, es azt kialtya az kegyetlenec vérsöpoc jűjenec elő, elő jűnec de gyakorta, gyakorta homlokra esnec: ázon az napon, kezec, laboc, bizonságot tésnec az ő czelekedetekről, mindenec azért az ő erdemec ferént, jutalmokat elvesic, oztán kit Pokolban kit Paradiczomba küldnec.

Ezec meg levén valóságos dolog hogy Mahumet után, Abrahamnak' is kauftant hoznac az Angyaloc; Mivel Nimrotnac langoló tüzet tótt volt, es magassan langalt, es halgatoínac adgya, hánem Paradiczomban adnac ő néki más kauftant.

Mikor azért az nemzetsegec feltamadnac mind vezreg áll kiki az ő koporsoja felet, lattyac hogy az hegyec helyekből ki mentenec, az vizec elfogjtanac, az fak megfaradtanac, az czillágoc megfeketettenec; Ezeket mind meglattyac az uy teremteskor bizonyoson. Ackoron

az em-

az emberek fejeket mind az földre alá haittyac senki senkire nem néz, az hivec magokat ismeric, s'tudgyac egy oraig, de azután nem, hanem ebec es elmejec el fordúl.

Az földnec es égnec elváltozásirul.

Nemelly iras magyarazoc azt mondgyac: Hogy az föld s'az égh el nem változic. De nemellyec ismet azt allattyac: hogy az föld es éghnec formajoc megváltozic, úgy hogy az hegyec elolvadnac es helyekből ki menec, az Tenger vize felni fogh es helyéből ki megyen, az földnek'is sine egyenlő egyenes lében, sem hegye sem völgye nem lében.

Abbas Doctor azt mondgya: az változas annyit tében, hogy az czillagok'is mint az sötét ey meg sötitednec; az Eghek'is mind el daraboltatnac. Nemellyec azt mondgyac más tavoly való földet teremt itélet napért az *WR* Isten.

Ally Doctor azt mondgya: az föld megváltozic, annyit tében hogy az föld fejer, ezüst lében, es az égec Sarga aranya változnac.

Az Ierusalemi Doctoroc azt mondgyac: Hogy az *WR* Isten itélet napján az Szara követ (az Szara kő olyan melly kéz nélkül Ierusalemben fen áll) veres Clariffa változic, azután az Isten az Angyaloknac es Raffaelnec megparanczollya: hogy az Empireum Eget az Paradiczomot, es Poklot hozzác oda, az hiveket es hitetleneker'is, az merteket es az Szirathidgyat'is oda visic, es az ő hiveinac

az Isten meghadgya hogy oda gyűllyenec, azoc két seregben fognac állani, egyic sereg Pokolba megyen, az másik Paradiczomban.

Annakfelette azt mondgya az Propheta: ez egész föld finet (égymond) egy kenyérre tési, es mikor Paradiczomba mennec azt esic először, annac utánna halál lében étélec.

Továbba mikor ez föld elváltozic fejérségre, akkoron az emberec az Szirathidgyan lésnec.

Az W^r Isten az éeket job kezében sedi, melly hatalmasságnac tulaydonitatic; Es mond az Isten; hol vadnac azoc az kic engemet tagadtanac, es hatalmasoc, erősfec vóltanac, hantac erejeket.

Most az Isten nec, sem job sem bal keze ninczen, de ez fele só az ő hatalmas erejéről mondatic.

Az Propheta azt mondgya: Mikor az emberec felramadnac akkoron az Alcuran egy állatban meg jelenic az emberek nec, es ezt mondgya nékic de czac az hivek nec: Ismerteteké engemet? azoc felelnec mondván: nem ismertűnc, mond az Alcuran, én vagyoc az Alcuran, az kit ti életetekben éjel nappal mindenkor olvastatoc, es tiszteltetec, es azontúl mindgyaraft Coronat ad fejekben, es kastanyokat ad reájoc, es úgy mennec bé Paradiczomban.

Az kic penig alamisnalkodtanac, az hewségben arnyec álat lésnec, es az alamisna el jó, es mint egy bolt haytas olyan lében, es felette áll, hogy eltavoztassa az hewséget.

Azt'is

Azt'is mondgya az Prophetánc: az itélet napján az emberek három seregben állanac, s'az ítélő helyre men-
nec, ki lovon ki teven, ki pedig gyalog, nemelly az orczá-
ján megyen, mert az Isten hatalmat ad azoknac, mint finte
az labokon hogy járnac, nem külömben hánem olyan
könnyen járhatnak az orczájokon'is.

Azon az napon az hivec 120. seregben álanac, az
Mahumet halgatoja nyoltzvan sereg lében, az negyven
sereg az több Prophetac halgatoi lébnec.

Mindenic seregnec hoasága nap kelettől fogva nap
nyugatig lében. Az hiveknec jegyec az lében hogy ke-
zec laboc az imátságra való mosodaftul fenyes es fejer
fogh lenni.

Mahumet azt mondgya: En megyec az hidon elő-
őr által, es halgatoimat utánnam vísem. Az Iesus u-
tánnam hatul jó es kenfereti utánnam jóni hogy el ne ve-
senec; De az hitetleneket az kinzo Angyaloc labon
fogva, orczájokon hurczollyac vonásac, es így Pokolra
hannyac őket.

Továbba: az heredic égen felyül egy állat vagy on
az kit Gamtemnec hinac, egy fejer felyhóhoz hasonlo;
hogy az első égh megnyilic, abban levő Angyalokat az
Isten ez földre le állittya, ez egész világteli lében Angya-
lockal, mind tündereknel es embereknel'istöbben lébnec.

Mondnac azoknac: az mi Istenünk nec paranczo-
lattyati közzöttetec vagy on, es így az Angyaloc egész ité-
let napigh fognac alá állani az földre. Annac utánna

megh nyilic az Hamaraè, es el jó egy fejer felyhó es az Istenec paranczolattyat az samadasrol le ballittyac, es az fejer felyhóból kinec kinec czelekedetiről valo czedulai, mind le hullanac kezekben, es megparanczollya mindgyarast az Isten az Angyaloknac, hogy mind elsőket utolsókat hozzanac az ítélőhelyre, az Angyaloc az egéß népec hatoc megét, mint egy abroncz kerekdeden lésnec es álnac.

Es azokután az masie eghben levő Angyalok'is alá állanac, ázoc husz annyin lésnec mint az első Angyaloc, ázoc kerekded seregben állanac az népec körül.

Harmadic eghben levő Angyalok'is le állanac, es az elebbieknél husz annyival lésnec többen. Így mind az negyedic, ötödíc, s'hatodic eghben levő Angyalok le állanac egymásután rendel.

Az után *Bedúsy* jú el Istenec egyfele teremtet állatya az Isten előtt ázok'is rendet állanac külön, de mind az egéß népec seregenel nagyub sereg lésen.

Az Angyalok'is az Lelkek előtt rendet álnac, ázoc minden fele teremtet allatok seregenel nagyub lésen, az Lelkec előtt álló sereg.

Az *WR* Isten annac utánna megparanczollya, hogy minden teremtet állatoc es nemzetiégec őse elegyűlnec s'zavarodgyanac, ackoron egy labon ezer labac lésnec, ázon zűrzavarban s'elegyedesben mind meg elevernec az népec, nemellyic czac torkaig elevenedic meg, nemellyic czac annyira mint az feredőben fokot vlni, az nap fejek

fejec feliben hevet fűt es úgy neveli őket mint az fűvet , de az hitetleneknek hetvenber valo ißzonyu hevésegec léßen.

Abdula Doctor azt mondgya: Az hitetleneknek fel-
tamadafoc ilyen forman léßen: De az hivekre az eg-
böl, kies hívótózó arnyekoc el jűnec , es kießegeben
tarryác őket.

Az hiveknec penig itélet napja olly könnyen léßen ,
s' nem' is tart sokaig, czac mint egy oraig. Ackor az
Prophetakra kaftant adnac: az bentek' is azután es Mar-
tyromoc meg kaftanyoztatnac.

Mahumet Propheta penig azon az napon az Burac
lovon vl, az Leanya Fatyme tevere vl, az jól élt jambo-
rok' is tevere vl nec; akkor ez világi nép mint az Tenger
vize ßörnyen haboznac; az kegyetlen urac lab alá fekűß-
nec, az hamis törvény tevóc az ó urockal edgyút tamad-
nac fel.

De mondgyac azt' is az iras tudóc, hogy az kegyes
törvény tevóc, vagy ítélő mesterec, az igaslag ßerető fe-
jedelmeckel eggyút tamadnac fel, az gyermekic neki vi-
zet hoznac Paradiczomból, es egész ezer éstendeig ott á-
lanac. Az Alcurannac titkait ott nemelleyec meghallyac,
az ßivéc örvendeni fogh, es az ßemec fenyeßegec valtozic,
ázoc elöt az Empireum egh hét Angyaltul hordoztatic.

Azoknac az Angyaloknac laboc eggyic az masiktúl,
huß éstendeig járo földni meßeßegec léßenec, az Angya-
loc ßüntelen diczéreretet mondanac, az bentec es minden
népec

84. Az erdemes és háznos czelekedetekről és szamadaáról.

népec az ítélet napja előtt, s'annac felelmetől ugyan megbolondulnac, ezer éftendeig haboznac, es az Isten megvilágosítja őket, az elmulatot dolgokat megfenteli, az czelekedeteknec penig Regyestromat nyilván valova teszi.

Nemellyec azt alityac hogy minden, czelekedet Regyestroma, az hatodic égben tartatic, de az W R Isten mint hogy akarja hogy senkinec erőszakot ne czelekedgyenec az ítéletben, hanem kinec kinec jó es gonosz czelekedeti berént legyen az ítéleten jutalma.

Az Isten mond ákor az Prophetaknac, mit mondotc ti ehez? ázoc mondanac Arabiai nyelven, *La ilmul lena imneke ente Allmul uyube.* Az az ôh mi Vrunec Istenünc semmit nem tudunc mi ához, mert mindeneknec tudoja te vagy.

Az erdemes es háznos czelekedetekről es szamadaáról.

M *Easid Fia Abdula* Doctor azt mondgya: Egyikoron vlóc vala vgymond, *Ally* mellet: es monda: én hallotam az Prophetaktúl, hogy öttven rendbeli erdemesség ec karhozatosságoc vadnac; mellyec mellet, ezer, ezer éftendőkig kell állani mindennec.

Első ez hogy mikor az emberec koporfojokból feltamadnac, mezitelen fővel, labbal, ehen, somjan állanac; Azoc kic az Istentől féltene, az Prophetanac hittene, az irafoknac helyt adtanac; az Angyalokat, Paradiczomot, Poklot, ítélet napját, s'az Istennek is rendelefit, bűntete-

Az erdemes es háfnos czelekedetekről es fámadáról. 85.

retesit, helyben hadtac es el hidtec, azoc nyernec boldogfágot.

De az kic ellene mondottac ezeknec, es nem hidtec, s' mentenec poganfágra, azoc mind el karhoznac, es ezer cástendeig somjan, ehen, koporsojoc felet állanac, az Isten azokat az mint binte akarja úgy bünteti.

Azután az Angyaloc az embereket az ítélet helyre v'zic akkor semmi arnyec nem lében egyeb, hanem czac az Empireum égnec arnyeka, es az alamísnalkodas erdemenc arnyeka.

Az Angyaloc akkor fogjac az embereket kerdezni, az fenyesseg es főtetség felől. Az melly ember ez világon az Istent hitte, es biveben semmi kétség nem forgot, az Isten ítéletivel megelegedet, es az mivel Isten meglátogatta azzal jól élt; az olyan ember egy sem pillantasban főtetségről fenyesegre fordul, az felelemtől megfabadúl, de az ki Istennek engedetlen v'olt, az olyan ezer cástendeig nagy busulasba lében, ehen somjan lében.

Az szám adásról.

ES azután az Angyaloc az nemzetsegeket az ítélő helyre v'zic; Es az szám adás helye' is helyen fogh lenni.

Elő szám adason az prädaláról kerdic meg az embert, az hamis keresetiről, ha abban semmit ott nem találnac rayta, ott által megyen.

Másodic helyen az hamis ádo bedesen es azzal való kereskedésről kerdetic, ha azzal sem élt bekevel által megyen.

Harma-

Harmadic helyyen az Attyai es Annyai tísteleőről kérdezkednec, ha az Attyat es Annyat tístelte által mehet; ha penig nem, ezer eőtendeig kell ott állani.

Negyedic helyyen: az Alcuran olvasásról, az törvényekről, értelmiről az hit vallásnac, es annac berner mes tístulafirul kérdic, ha ázokat czelekedte es élt vele, által mehet: Ha nem ezer eőtendeig ott áll.

Eőtődic helyyen: az ő birtoka alat levő raboc felől kérdic, ha jót czelekedet vele, által mehet, es ha erőőakot tőt vele ezer eőtendeig ott áll.

Hatodic helyyen: attyafia es rokona tísterségenec igasságat kerdezic, ha meg becűlte őerette őket, által megyen ott'is, de ha nem: ezer eőtendeig ott áll.

Hetedic helyyen: az ragalmazásról es vadolasról kérdic, ha azt czelekedte ezer eőtendeig ott áll.

Nyolczadic helyyen: az iregiségről kérdic, ha valakire iregikedet, ha azt czelekedte, ott áll ezer eőtendeig.

Kilentzedic helyyen: az czalardságról es meg fertesről kérdic, ha valakit megczalt es megfertet, által nem mehet ott áll.

Tizedichellyen: az hűségről es felebarattyahoz való őeretetiről, es, annac rea bizot dolganac meg tartasáról kérdic, ha jól élt azzal el mehet; ha penig nem ezer eőtendeig ott áll.

Annakutánna az népeket elő hijac es az Cedulakat olvasni paranczollyac, nemellyeknek cedulajoc job kezekben, nemellyeknek bal kezekben léően: es ezenközben ismet tizenkét helyyen őamot kérnec.

Mas

Mas rendbeli szam adas itélet napjan.

ELsőben az Isten minden embernek menyit jót adott, azoknak dezmaírúl es alamisnalkodasárúl kérdic, ha ázockal jól élt ott'is által mehet.

Masodszor az igaz beszédéről es ha masoknak vétet megbo czatotta azt kérdic.

Harmadszor az ertelemnek paranczolattyat.

Negyedszor az tagadasnac hamisságárúl.

Eötödösor az igaz es valóságos dolognac el hiteleről.

Hatodszor az Isteni szeretetről es annak bentsegeről.

Hetedic ha bölcseségnek kívánczot tanulására.

Nyoltzadic az czudalkozasárúl.

Kilentzedic hatalmaskodasárúl.

Tizedic az Isten felől való reménsegről, avagy ke relkedésről kérdic, ha ezeket valaki jól megtartotta ott'is által mennec, de ha nem czelekedte, ott'is ezer estendeig kell álnioc.

Tizenegyedic az bombedságnac igazságárúl es szeretetiről kérdic, ha az bombedsággal valaki jól élt, az Isten annak socjútalmat adgya.

Tizenkettődic az Isten kegyelméről kérdic, ha attúl magat el nem fostotta könnyen által megyen.

Az kic penig nem czelekedtec ezeket, ehen bomjan Isten elöt ott'is ezer estendeig álnac, mind addig: míg Isten akarja mit czelekedgyec velec.

Itélet napjan illyen akadalioc es dolgoc lés nec míg Paradiczomba jutnac.

Az napról mellyet Furugnac hinac: Itélet-
ről es annac részeiről.

AZ Furug nagy nap, az mellyen az W^r Isten fogja paranczolni, hogy mind elsőket utolsókat egygyűve gyűjczenec, az Poklot'is akkor az ítélet helyére vonásac, Gabriel Angyal azért hetven ezer Angyallal, kezekben lanczoc es megkötic, es úgy vonásac az Poklot az ítélő-
sec eleiben.

Mikor az Itélő sektől meg ezer estendeig járó földön volna akkor az Pokol egyet igen nagyot fohazkodic, es kiált rettenetességgel, hogy az Prophetac ezt hallyac es lattyac minnyáján terdre esnec, es nagy felelemben lésnec az Pokol bőrnýűségétől.

Abraham Prophetá ki Istennek szerelmese azt fogja mondani: Oh W^r Isten semmit egyebet nem kívánoc tőled, hanem czac az magam semelyemnec legy kegyelmes; Moyses Iesus es az több Prophetac az szerént fognac könyörgeni, czac hogy Mahumet Prophetanc nem fogh czac magaért, hanem az őtet halgatojért'is, hogy az hivalkodo Pokoltól menceze meg őket.

Ackoron az Isten felel Mahumetnec: Oh szerető Prophetá Mahumet, az te vallásodon való hivec, es halgato-idban foc értelmese, es sentec vadnac, ne fellyenec, mert azoknac felelmec s'karhozattyc nem léssen.

Gázali Püspök azt mondgya: az W^r Isten ítélet napján Gabriel Angyalnac azt mondgya: hozd elő ide poklot es mind-

es mindgyárást oda menvén Gabriel mond az Pokolnac: az bentséges W^r Isten kinec mindeneken hatalma vagyón, tégedet kíván hogy jelen légy. Felel az pokol s'mond: talám az Isten engemet azért hivat hogy az győtrelemben jussac es ő Felsége engemet büntetni akar? Felel Gabriel s'mond: nem hanem az melly fogjai Istenec gonosóc vóltac es nem tiszteltec őtet, azokat megbünteti te általad s'azért hivat az Isten téged.

Az Pokolnac Formaja es mint viszik Isten eleiben.

POKOL azért az őrdög orfága egy Bial abrazatban lében, az Angyaloc mindgyárást elmennece es hetven hét felől az pokolra lanczokat kötőznec, minden lancznac hetven ezer bemei lébnece, de olly lancz bemece lébnece azoc, hogy ez világon menyi vas vagyón'is, mind abból sem telnece ki egyyic beme, ha annac czac egyyic lancz bemet az égből ez világra le vetnece, az hét rendbeli földeket es ez világot bé telne es által menne rayta.

Azért minden lancznac egyyic, egyyic bemet, hetven hetven ezer Angyal fogja, es az poklot úgy vonbace, es az ítéletnece helyére viszik.

Mikoron azért immár közel vólna az ítélet helyehez, egybér megerőlteti magát es el balad az Pokol, es az gonosokhoz hogy közel megyen, sőt meg mikor minden népec megláttyac annyira meg rettennece tőle, hogy mind térdre esnece, es félnece, kiki mind czac az maga vétkece esmeri, es maga bemelecece irgalmasságot kíván.

Annakutánna másodszor is az Pokol meg rivalkodic es igen meg haragssic, es haragjában ötven részre szakadoz, ismet egy egészbe lésen.

Mahumet Prophetanc azt mondgya: ismet az Angyaloc Pokolra minden felől két két lanczot kötöz nec, meg fogjac es azt mondgyac neki, hállade Pokol? téri meg es meny helyedre, mert az kic karhozandoc ő magoc hozzád men nec. Mond az Pokol Gabriel nec, es Mahumet nec: Oh Isten nec barati es szerelmesi, ti én tőlem tilalmasoc vadto c ne illessetec engemet. De az Empireum égből egy szózat adatic mondván: fogadgyátoc az én szeretőm nec savat, es ő neki engedgyetec, őtet halgassatoc.

Ezt az szót mikoron meg hallja az Pokol, mindgyárrast az Empireum Egnec ballya felől áll, es az hivec meg meneked nec tőle, az mint az Alcuranban az Isten meg irta.

Mahumet nec itélet napjan levő állapottyáról.

AZ Prophetanc Mahumet azt mondgya: En vagyoc minden teremtet állatoknac Vra, mert az első teremtesben, minden teremtet állatoc éppen vóltac, az feltamadasbann' is éppen lés nec, az bűnös népek nec idvősségére, éppen én lés nec itélet napján, az diczősség nec Zablója, én kezemben lésen, es minden Prophetac es Szentec az én zablom alatt lés nec, az én zablomnac penig hofasága ezer estendeig járo földnire vagyon, es belessege őt haz estendeig járo földön vagyon.

Az zašlomnac feje gyemantból léßen, az fogasa ezüstből, s'harom agha vagyon az én zašlomnac, egyyic nap keleten, másic nap nyugaton, harmadic az egtúl fogva az földig, verseckel léßen bé írva ilyen képpen.

1. Első: Aldor legyen az seregeknek Vranac Istene nagy neve. 2. Másic: Ninczen több Isten az egy teremő Istennel es Mahumet ő Prophetaja. 3. Harmadic: Az Zašlo viselő Fejedelem es Propheta által adatic az idvősség. De mindenic versnec hofasága őtt ház nápi járo földni mekeségen léßen, es az diczősség Zašloja alatt hetven ezer zašloc léşnec, s'hetven ezer sereg Angyaloc enekelnec, es šentléget mondanac.

Ašmet Czierczani Doctor azt mondgya: az diczősségnek zašlojat Paradiczomból hozzac ki, es Mahumet Prophetanc előt le tesic; es minden hivec az zašlo alá gyűlnec, melly ítéletnek zašloja léßen.

Ašbas Doctor azt mondgya: hogy ítélet napján ezt az világot az Angyaloc egy vén aššony abrazatba elő višic es minden népeknek meg mutattyac, es azt kérdic tőlóc, hogy ismeritekè ezt ki legyen, de így felelnec: mi Istentől varjuc ennec ismeret, s'mondanac az Angyaloc, ez az világ mellyel diczekedtetc.

Ennekutána ezt az aššony abrazatban levő világot'is pokolra veric, akkor mond az világ: Wk Isten hol vadnac az én tarsaim kic engemet nem halgattanac, az hogy az kic az öröc életet el hagyvan, ez világhoz adtac magokat, az világgal egyyút Pokolra vettetnec.

Továbba ítélet napján az Satant elő hozzac, egy mas féken vll, es az atoknac lanczat az nyakara vetic, az W_R Isten az Hohernac meg paranczolja, hogy az fekből le vessen, es az tűzre vessen, az Hoheroc minnyajan meg fogjac hogy le hayezac, de nem birhatnac véle; Hancm az W_R Isten nyolczvan ezer Angyalokat küld reá, es azoc sem vehetic le az Satant az fekből; s' mond az Isten nékic: Ha szazszor való szaz ezer Angyalokat teremtenek'is, menyin vadtoz az Satant fekiből le nem vethetnetek, mind addig'is, míglen az atoknac lanczat az nyakaról le nem vessen. Ackor mindgyarást az lancz le esic az nyakáról, es egy legh aláb való hoheroda megyen es le vessen az fekből, es arczul esven egy visic pokolba, s' egy vonnac ott ismet pokolban az atoc lanczat, ugyan nyakara vetic es mind öröckè ott kinlodic.

Az hitetlenek'is az ítélet helyen, mind egy egy ördöggel, ketten, ketten bekokban vettetnek, ott kinlodnak s' pokolra vettetnek,

Az ítélet helyéről.

Hason Doctör azt mondgya: az ítélet helyen egynehany külömb külömb helyec vadsnac; Egyic olly hely: az hol senki semmit nem látt es nem hallanac. Másic olly hely: az hol az kic állanac bolnac, de hazugfagot; es azt mondgyac: mi nem vagyunc az hitetlenec felec, es mi gonost nem czelekedtunc. Harmadic helyen kic állanac: azoc magoc vétkeket megvallyac. Negyedic helyen

helyen kic állanac: azoc ez világra ísmet vísa akarnac júni, es azon keric az Istent hogy őket boczassa hatra ez világra, es ezután jót czelekednec es jól élnec ez világon. Eötődic helyen álloknac: az fajokra peczetet nyomnac de kezzel integetnec, es azután az WR Isten az Angyaloc es az hivec megátkozzae őket, es pokolra vettetnec.

Az Pokolban es Paradiczomban levőkről es állapottyokról.

Immaron jér erczúc meg az hivec mint mennec Paradiczomban, es az hitetlenec'is Pokolban.

Azért mikor megléßen ítélet, az Isten megparanczollya Gabriel Angyalnac, hogy az hivekhez Paradiczomot hozza közel, es poklot penig az hitetlenekért vigyecz nyilván való latashelyre. Azért Gabriel Isten akarattyából Paradiczomót az Empireum égnec jobja felől állattya, es poklot ballya felől kötíc, az mellyen jó es gonos czelekedetec megmeretnec. Az Szirat hidgyat penig melly három ezer estendeig járo földön vagyon, tűzön allattyác fel, az mellyen minden ember nec által kell menni. Ackoron az Isten azt fogja mondani: Hol vagyon Adam emberek nec tistafága? Hol vagyon Abraham Istennec barattya? Hol vagyon Moyses Istennel beszéllő? Hol Iesus az Isteni Lélec? Es hol vagyon Mahumet Istennec szerelmese? Mikoron ezeket az Isten szólittya: ezec ackor az merteknec jobja felől állanac; az WR Isten
ackor

ackor megparanczollya az Porkolabnac Rezman Angyálnac, hogy Paradiczom kapuját nyissa (meg) fel.

Es az Pokol Porkolabjanak'is *Maliknak* mondgya hogy fel nyissa az Pokol kapuját.

Ezt halvan Rezman Angyal mindgyáraft fel nyittyá az Paradiczom kapuját, es szép kaftanyokat dragalatos kővekből es fenyességből teremteteket ki hoz, es az Prophetakra adattatnac.

Hasonloképpen Malik'is Pokolból lanczockal jó ki az kapuit megnyitvan, az melly lanczoc tűzből valóc, es kaftanyokat'is véssen ki búroc kenőczből czinaltatottat es teremtetet.

Ackoron az hivec az Empireum Egnece jobba felől állanac, az hitetlenec bal felől állanac, s'minden népec ackor igen igen fognac ehezni es somjuhozni de az hitetlenec ugyan el merűlnec az folyo vizben, es bele hálnac, de az hivec megelevenednac es megvidamodnac az viztől.

Annakutánna az Őrőckè való Istenec paranczolat-tyából, az ítélő magas séket elő hazzac az Angyaloc, es úgy itél Isten az mint akarja; Először Isten Mahumethez küldi Gabrielt, es megmondgya néki: Hogy ôh Mahumet mondgyad az te halgatoidnac: diczérjéc az Istent, ô'is meghadgya nékic, hogy diczérjéc az Istent, kiálnac es fő adatic az több Prophetac halgatoinac, hogy ha Mahumet nem lőtt volna az ítélet még ezer éstendővel tovább tartatot volna.

**Az Isten az Prophetaknac küldôt könyvek-
ről kérdezkedic.**

AZ WR Isten megfollal es azt mondgya: te *Leus* nevű ég bent irasoknac tarhaza hol vagy? az mindgyáraft elő jű, es kérdi Isten tôle: Halladè *Leus* ég, hol vadnac az te nálad fel irattatot rend irasoc es könyvec, vgy mint az *Torath*, (az az Deutoronomium mert Sidojul'is Toraknak hijac) *Zebur* (az az Psalterium) *Encsilliom* (az az Evangelium) Alcuran (az az collectio Præceptorum.)

Ackor megfelel az *Leus*, s'mond: WR Isten én azt Gabriel Angyalnac adtam, es engettem vólt: Azonban ott mindgyáraft Gabriel jelen lében térden álva, mond az áldot bent WR Isten néki: Gabriel az *Leus* ég azt mondgya hogy az én igeimet tenéked adta es ajánlotta vólt vgy vagyone? mond Gabriel: Igaz WR Isten mert én az Thoratot Moyfesnec vittem vólt; az Soltart Davidnac, az Evangeliomot Iesusnac; es az Alcurant Mahumetnec vittem vólt. Es mindeneknec az te Isteni követsegedet elvittem es érkeztertem.

Az felseges Isten mindgyáraft akkor megfollitya Noet es mond: Hallodé te Noe? Te'is az törvényes könyveckel lévő fő Prophetac közül való vagy: azért az mit Gabriel mondot mi nevünkel az te népednec s'halgaidnac, meg jelentettedé? Mond Noe: Terenitő WR: én az én nemzetemet es népemet hittam az poenitentiara, de nem engedtec, hánem engemet megtagadtac es tőlem mind el futottanac.

Ackoron Noet meg akarjac hamissítani az népec, s'ismet föl az WR: es mond: Noe vagyone bizonygocd hogy az te czelekedeted, s'mond Noe: Vram az Mahumet népe s'nemzetsege mind bizonygim énnékem ebben; Ackoron mondnac az Noe népei es nemzetsegi: WR Isten mi azoknal eleb valoc vóltunc es vagyunc, hogy hogy lehetnec azoc ellenunc bizonygoc? Az Mahumet népe es nemzetsegi mondanac: mi Vranc Istenunc hitunc mi az Alcurannac, es abban levő nagy bent igédnec, es ott irva láttuc hogy az WR Isten az Noe nemzetenece irast es Prophetat küldöt, ez az mi bizonyg tetelunc, es mind vegig el olvassac azt az irast.

Ackor ott azoknac az hitetleneknek ilyen fő adatic: Hamissac es istentelenec vadtoc, fávatoknac ninczen hitele.

Ackor Mahumet Propheta'is el jó, es bizonygocd téssen mondvan: Felseges WR Isten az én halgatoim ebben mind igazat mondanac.

Mond azért az WR Isten: Ti Noe népei az büntetésre es karhozatra méltoc vattoc: es mindgyáraft azontúl po olrá vetetnec.

Továbba ennekutánna rendel az *Rad* Propheta nemzeti'is rendel előjűnec, azok'is menteni fogjac magokat, hogy nem értettéc ők az Istennek paranczolattyat eleb, es senki ő nekic nem hirdette; ott'is Mahumet mindgyáraft meg hamissittya azokat'is, s'mond az ő halgatoival együt: hogy az Isten paranczolattyat nekik'is hirdettec,

de nem fogattac; es mind azokat' is ~~ham~~ vetes nélkül pokolra hannyác.

Azután mindgyáraſt Nemrut nemzetſéget ſolittya, azok' is mentic magokat, hogy Iſten felől ſenki ſemmit nem mondot nékic; de azokat' is mindgyáraſt meg hamisittya Mahumet, es pokolra vetic őket. Es minden hitetlenec ezképen mentic magokat, hogy Iſten felől ő nékic ſemmit nem hirdettec, de az ő magoc karomláſoc, es hitetlen gonof czelekedetec téſnec bizonyágot ő felőlőc es mind pokolra vettetnec, de azockal az WR Iſten tolmacz által fog beſélni, mivel az tűzben vettetnec.

Következne az negy fű Prophetakról való kerdesec es iteletec.

IMmár ſolittya Iſten Moyses Proptherat es mond néki: Gabriel Angyal meg vitte je tenéked az *Tſorat Kőnyvet*? Moysesnec felteben el ſargúl az ſine es azt mondgya: WR Iſten igazat mond Gabriel, mert énnékem meg hozta az *Tſorat Kőnyvet*; mond néki az Iſten: Ally fel az te Prædicalo ſékedben, es olvaſd el mind, es fel álván mind az Angyaloc es emberek láttara el olvaſſa éneccsóval.

Ismeg másodſor Davidot ſolittya Iſten, es mond néki: Meny fel te' is az te prædicalo ſékedben, es fel ménvén czudalatos ékes es ſép éneccsóval által olvaſſa az Soltart. De mikoron Vrias, kit ő meg öletet vólt ezt az ſép énekleſt meg hálvan, mivelhogy még az koporſója' is David után ment vólt, el jó es megragadgya Davidot, es

mond néki: Te David az Soltart te itt olvasod, de tudodé hogy az te paranczolatodból engemet meg öltenec vólt; David akkor igen meg segyenli magat, az Isten pedig azt mondgya: Halladé David: Igazé az szó? David felel s'mond: Vgy vagyon Vram.

Azért David az földről fejet felteben fel nem emeli hanem mond az Isten Vriaſnac: Halladé Vria? En tenéked fok jokat adoc, és kegyelmességgemben reſelterlec, czac hogy enged meg David Prophetanac ellened való vétet; Azon oraban mond Vrias: W^R Isten megengedtem. Az Isten mond oſton Davidnac: állj fel immár az te folyosodra, es ismet olvasd az Soltart mert immár minden bűneid megboczzattattanac.

Annakutánna az I^ESus Prophetat ſolittya az W^R Isten, es azt mondgya. Oh I^ESus jói elő es halgas engemet; Ez ſózatot az I^ESus mihelyen meghallya, mindgyáraſt az Iſtennec halakat ád es diczéri őtet, es igen megalazza magát az Isten előtt, es ezt mondgya: Te Felleſges mindenható W^R Isten, minden titkoknactudoja vagy, én az te bölczefégedet nem erthetem. Mond az Isten néki: Halladé I^ESus Propheta én ſolgam? Meny fel az te folyosodra es olvasſad az Evangeliomot, mindenec hallatara, es fel menvén mind végigh el olvasſa.

Végezetre az Isten Mahumet Prophetat ſolittya, es mond néki: Azt mondgya Gabriel hogy az Alcurant te-néked vitte vólt: Vgy vagyon W^R Isten; mond néki az Isten: meny fel azért te'is az te folyosodra es olvasd el az Alcu-

Alcurant, fel megyen és el olvassa egészben, és az hivec halvan felette nagy vigasságban lesznek.

Következik az Idvôzülesnek mód-
gya, és eszköze.

Tvdni kell azt hogy mikor az Isten az Adam fiait, hajadon fővel, mezételen, ehen, somján, ôsve gyűrti, akkor az hitetleneket az Isten, negyféle gyalazatos nevel fogja bolítani; Vgymint, Predaloc, Hitetlenec, veszedelemre méltoc, és béreret nélkül valoc; Ismet az hiveket is negyféle nevel bolittya, vgymint, Vitézec, Szentec, Bölczec, Igazac; Ackor az Isten megparanczolja, hogy az felsőégeket el keséltczec, és törvént tegyenec, az népec pedig az ítéletnek rettegetől bôrnyû felelemben lesznek, az Angyaloc ez világon az embereket negy felől el ragadgyac, és az Isten ez világon levô minden állatokat, ugyanann teremteni fogja, és ôsve gyűrtvén ôket, egy lab nyomas ezer lab nyomason esic, és mindenec nagyfelelemben esnek, főképpen látvan az pokolnac kegyetlenséget, és az gyôtrô Fejedelem az az Malinkigyo bémelyénec iszonyúságot; Ackor az Isten ezer felelmet ollyat boczat az emberekre, ki miat mind megregegednek, és nem tudhattyac magokat áckor hogy ha férfiaké avagy asszonyállatoc legyenec, nagy sírással ohaitással gyôtrôdnec, s'kiáltnac fel bôval, de Istentől nem halgattatnac meg, hanem egy ideig czac abba maradnac.

Annakutánna az egész emberi nemzetseg, mind ôsve

egy helyre gyűl, mennec Adam Atyanc es Prophetánc-hoz, ezt mondván: te mi őfűnc es Atyanc vagy, azért talaly idvőfféget minékűnc, mivelhogy az W R Isten hatalmas kezével teremtet ő maga tégedet es az ő lelket lehellette reád, az Angyalok^{is} előtted meg hajoltanac es tiszteltetec.

Azért jövel könyörűly raytunc, mert az mi lelkűnket testűnket által jarta az ehség, somjuság, hajadon fűvel es mezitelen labbal állunc az heűségben, Ezképpen siran-koznac es kiálnac.

Ackoron Adam Atyanc ezeknec azt feleli, mondván az én magam nyavalyas rettegesem elég énnékem, az másét magamra nem vállalhatom, mivel én az Istenec paranczolattyat által hagtam vólt, én miattam mindenec bűnben estenec, czac annyi mereűségem ninczen hogy magamért^{is} Isten előt törekedgyem, nem hogy másokért, hanem mennyetec Noehoz.

Mivelhogy Noe az Prophetaknac eleb valója es nagyobja, talám tinéktec könyörűleteűfféggel léűen; Azért az nemzetűfégec elmenne Adam elől Noehoz: könyörűgnec neki azon hogy Istentől nyerjen idvőfféget nékic, de felel Noe nékic mondván: elég énnékem az magam vétke, elseleytenem az másét, ahon Abraham menyne-
tec ő hozzá, mert ő Istenec barattya, es Isten meg hal-
gattya őret.

Azért mindgyáraft Abrahamhoz mennec az nemzetűfégec, sirnac es kiálnac, s^o kéric hogy idvőfféget nyerjen Isten-

Istentől ő nékic, de ő'is megfelel nékic mondván. Igen vétkes vagyoc én'is, mert életemben nyilván, tudva, Isten előtt, háromszor nagyot hazuttam, én nem czelekedhetem, hanem menyetec Moiseshez, mert ő Istennel beszélő b'ent ember v'olt, most'is az ő b'avat meghalgattya, oda men- nec, es ott'is az idv'össég nyereséget k'eric, de megfelel Moises es mond: magamnak'is elég nyavalyam vagyoc, es nagy bűnös vagyoc, mert mikor Isten az Pharaho né- pet, az Tengerben ve'ste az én köny'örgésemre czele- kedte, azoc k'özöt netalantam soc ártatlanoc ve'stec elén miattam, gyűl'kos'is vagyoc, én t'ülem idv'össég nyere'st ne varjatoc, hanem mennyetec az I e s u s Prophetához, mi- velhogy Isten ajakánac abrazattya ő, es Isten lelkénec mondatot, az Evangeliomot ő néki adta.

Ezt halvan az népec, I e s u s Prophetához mennec, es ő néki e'sedeznec az idv'össégért, de megfelel nékic ezt mondván: az én magam busulása elég énnékem, mert no- ha Isten előtt kedves vagyoc, es semmi vétkem ninczen azért az gyalazatért b'engyenlem Isten eleiben menni, mellyet ti minyájan én raytam r'öttetec, holott én'is em- ber vagyoc, az felséges egyedől való bölcz terem'tő Isten- nec Prophetaja vagyoc, es v'oltam, az én terem'tő Iste- nemhez ti engemet hasonlonac lenni ítél'tetec es vallotta- toc, es az embert az lathatatlan Istenhez hasonlova tes'i- tam

berelmes bologaja, ha idvösséget kerestec ő általa nyerhetec meg, mert az Isten ő néki minden bűneit megbocsátta, es az bűntől ő is tista, az mint meg vagyon írva az Alcuranba.

Ezt hálvan az népec el mennece fejenként ő hozza, es nagy somoru sível sírnac, zokognac, es reménkednec, mondván: Oh Istennek kedves es bont Prophetaja, könyörűly mi raytunc bűnösökön, es az kegyelmes Istentől nyeri irgalmat minékűnc, mert az mi lelkűnket az keserűség által hatotta, es bintén el faradtunc, erőssen ilyen módon esedeznec.

Ackoron az Mahumet ki az Prophetaknac bontsege, es minden teremtet állatoknac könyörűletessé, az magockal jól tehetetlen nyomorultaknac es bűnösöknek idvözítője; az Fellegetes Istennek eleiben menvén, azt fogja mondani: Oh minden állatoknac erős es hatalmas bölcz teremője, én te bologad Mahumet, hazam népejért czeledemért es magamért nem könyörgőc, es kegyelmet nem kérec, mert mindeneket eretted elhagyoc, sem hivetimért, hanem őh te hatalmas Isten ezen könyörgőc, hogy ezeket vedd kegyelmességedben, es az nehéz retteget veszedelmet vedd el ő róloc, boczásd meg bűnőket, es kegyelmez meg ő nékic.

Hísem nagy beretet ez, es nagy buzgó indulat, hogy magaért es haza népeért nem könyörög, hanem az kegyelemből mint ha ki rekeštené magát.

Az W R Isten bologackor Mahumetnec, ezt mondván:
halla-

halladè berelmes Prophetam? emeld fel az földről fejedet, mert éretted minden hiveidnec es halgatoidnac, bűnőket megboczatottam, es valamit kerendeb mindeneket megadoc.

Ez bót halván Mahumet az földről fejét mindgyáraft fel emeli, es Istenec halakat ad érte.

Gazaly Doctör azt mondgya: az törvény hozó fő Prophetac czac negyen vadnac. Vgymint, Moises, David, Iesus, es Mahumet. Az több Prophetac minnyáján, es meg Prophetac irasi alá vettetenec; ezeket az fő negy Prophetakat halgattac.

Ackor legh fellő Prædicallo békben, külön külön vlnec, az bölczec, es iras tudoc, azoknal aláb, es minde nec az őmi voltoc es rendec bérént vlnec. De a igen iras tudo bölczeknec az ő Prædikalo békec avagy vló békec igen fenyes lésen. Az martiromoc es engedelmes jámbor emberec békék'is az Alcuran olvalo embereckel egyaránt lésen.

Chabe avagy Ierusalem szent földnec idvősséges voltáról.

V*Asib* Emyc Doctörnac fia azt mondgya: hogy *Thoratban* (az az Moysesnec könyvében) írva lattam ezt; hogy ítélet napjan az Isten hetven ezer Angyalakot boczat az Empircum Egből, es mennec *Chabeban* az bént Varosban, es azt mondgyac az bént *Kabenac*, te'is jöi elő az ítélet helyére, de az Istenec bént *Chabe* Varosa azt feleli,

leli, valamig **W**R Isten könyörgésemet meg nem halgatod, én addig oda nem megyek, s' mondna az Angyaloc, mit kívánst Istenből, mond az Varos: azokat az embereket, kik én látnom barandokfágul jöttek és tiszteltenek, hogy idvöziczek és bűnöket megboczássa azt kívánom. Felel az **W**R Isten s' mond: néked engedtem te éretted idvözüllyenec. Ackor elmegy az *Chabe* nevű bent Varos az ítélet helyére, és mond Mahumetnek: az kik én látogatnom nem jöttek azokat te idvöziczed, az kik pedig látogatnom jöttek én azokat te hireddel idvözitem, ilyen módon az idvösség dolgában forgolodna.

Az Prophetánc azt mondgya: az búnc erősségéről irt könyben, hogy az Isten arról ígéretet tött hogy minden estendőben két száz ezer ember kerül es benteli meg Terusalemet avagy *Chabe* bent Varosát; ha annac czac egy avagy több hja lenne, az **W**R Isten hatalmasságából Angyalokat állitle, es azokból is ki kell telyesedni, az két száz ezer bentelő kemélyenec.

Ackoron az bent *Chabe* Varosa az Szirathidgyan által megyen, es az kik életekben ő hozzá jártanac barandokfágban: kőröskörnyűlésnek es egyút vele bé mennek Paradiczomban.

Az Prophetac helyéről Paradiczomban:

M*ecziásied* Doctor azt mondgya, s' azt írja: Itélet napján az mi bent Prophetánc Mahumet *Muslafa* az felsegnek feliben menvén, ott nagy magas sékben fog vlni, az

az több Prophetac pedig rendel mind aláb aláb vlnec, mert az Isten olly méltóságos adot ennek az emberi nemzetiségnek urának, az Prophetaknak Fejedelmének, az melyet soha senkinek nem adot, mert minden teremtet állatoknál nyilván lében, hogy az bent Mahumet Prophetánc, olly magasságos helyben fel állapodic, hogy egyeb minden népec es bentec, az ő labainac alatta való helyekben, rendel fognac állani.

Oh W R Isten minket' is az Mahumet, idvözetésétől meg ne foson, es az ő orczájának tística vizevel tiszticzon meg minket.

Azért Itélet napján negy ferfiac elől az Empireum égen, es negy ismet utól avagy alól állanac, az kic utól avagy alól állanac; Eggyic *Mahumet*; Másic *Ali*; Harmadic *Haszan*; Negyedic *Huszain* lében. De Mahumet mindeniknél felyeb való lében, az után az idvözítésért alábál az ítélő helyre, mert az idvözítésnek nagyságos vólta, es az méltóságnac elsőb helye ott ő néki adattatic. Annakutánna ezer gyermekc júnec ki Paradiczomból, es Mahumetnek bõlgálnac hasonlatosoc lébnek az fejer ezüsthöz, avagy az kerekded gyöngyhöz.

Szalis Doctor Cusztan fia, azt mondgya: Ackoron az Isten Mahumetnek azt mondgya: Halladè Mahumet? énnekem te túled egy kérefem vagyon; Mond Mahumet: Oh mindeneknek teremtoje, az teremtet allattól miczoda keres lehet? mond az Isten: Oh Mahumet az én kérefem te túled ez; hogy én tőlem valami kívánságod vagyon, kérjed

kérjed es mindeneket meg adoc, mert én Felseges Czásár vagyoc, annyit adoc tenéked hogy meg eligből véle, mert az én diczőségemre mondom, ha minden teremter állatokkat kerendébis túlem, mindeneket néked adoc.

Ehu Deda Doctor azt mondgya: Egykoron az Prophetánktúl hallotta hogy azt mondgya volt: Itélet napján mihelyen meg látom az én halgato hiveimet es Ecclesiámat, ottan mindgyarást meg ismerem, kerdic tőle az ő tanítványi: Oh Isten követé, mi módon ismered meg azt? felel s' mond: az én hiveim akkor az mosodaftúl mellyet ez világon czelekednec, es az mag folyasnac tisztulására, es az Templomban az imátkozásra menesre, kezeket labokat meg moslac, esti tístan állanac az Isten eleiben, attúl Orcajoc, Kezec, Laboc, igen fejérec lésnec, nem vgy mint az tób Prophetac halgatoije.

Mahumet Prophetanac idvőzeteséről.

Eő maga az Prophetanc azt mondgya: az nagy renden lévő bűnösök, az én idvőzétésem alatt lésnec, de ismer nemelleyec azt allattyac, hogy az kisebb renden lévő bűnösöket, az Angyaloc idvőzitic, hogy samadas nélkül Paradiczomba bé mennyenec. Nemelleyec penig, hogy nemelleyeket Pokolból ki hozzanac; nemelleyeket hogy Paradiczomba nagyub méltoságra, es állapotra mehesse nec. Tudni való dolog azért, hogy az mi Prophetanknac idvőzétése, hét helyen kivantatic.

1. Első, mert az ő idvőzétése fű, es tekéntetes, melly az ben-

az ſentekre es Prophetakra tartozic, es azokat idvőziti előőr.

2. Mafodic, az olyan emberec, kiknec jó es gonof czelekedetec, egyaránt vagyon az merteken, azokat idvőziti, es Pokolból ki mentvén Paradiczomban küldi.

3. Harmadőr, talaltatnac fokban olyan emberec, kiket az W^R Iſten meg paranczollya hogy Pokolba vigyenec, de Mahumet *Muſtafa* őket az Iſtentől megkeri, es idvőziti.

4. Negyedic, *Abbas* Doctor azt mondgya: hogy mondotta az Propheta: hogy itélet napján aranyból czináltatot folyofoc es Chatedrac léknec, az Prophetac ázokban űlnek, de én nem űlőc; hanem veſteg állóc, mert félec azon, hogy ha én Paradiczomban megyec, es az én hiveim hatra törtennec maradni, talám Pokolban találnac menni. Ackoron látvan az Iſten hogy én fén állóc, én tőlem azt fogja kérdeni: Oh Mahumet: mit czelekedgyem az te hiveiddel? s'én azt felelem, hogy Vram az űam adasban legy könnyebſéggel nékic: mindgyáraſt az W^R Iſten azokat maga kegyelméből, nemelyeket az én idvőzéteſem által Paradiczomban küldi.

5. Eőtődic, lól lehet nemely embereket az Iſten Paradiczomban boczát, de Mahumet által nagyob okofágoc es méltofágoc léſen.

6. Hatodic, minden ſentec es bölczec, czac Mahumet által, es ő általa mennec bé.

7. Hetedic, az nagy es halalos vétkekben levő emberek-

beréket'is ő idvöziti. Oh WR Isten minker'is nyavalyas bűnös bŉlgaidat, az ő kegyelmében es idvözétéleiben tegy reŉesse, es minker ajándékoz ő néki.

Meazi Doctor Cibernik fia azt mondgya, hogy én vgymond egykoron, az Prophetától azt kérdem: Az WR Isten azt mondgya az Alcuranban: *Jeume Junfesu Fyszu-ri, Fetetune Efauczen*: kérdem mi lehet ennec ertelme? Felele s'monda, ez kérdest senki te előtted én túlem nem kérdette soha, es sokat sira azon az Propheta; Es monda: Itélet napján az én halgatoim tiz seregben állanac, némelyic majom abrazatban, némelyic diŉno abrazatban, tamadnac fel, némellyic fővel alá es labbal fel, ŉajokon veres genyetség jár ki, némellyec vakon tamadnac fel, némellyec el vagattatot kezzel labbal tamadnac fel: Némellyec ismet Pokolban tűzből czinalt köteleckel, tűzből álló fakra, labbal felakaztatván tamadnac fel, némellyec iŉonyu es ŉórnyú illatockal lésnec, vgy annyira, hogy minden népec es teremtet állatoc, menyec es földiec, ugyan megirtoznac túle. Némellyec igen fekete ragados ŉurokból czináltatot fegyver derekakat, rejájoc fel vévén tamadnac fel, de az testekhez lésen ragadva.

Kic legyenec ázoc az minemű abraza-
tokban fognac fel tamadni.

AZ melly emberek Majom abrazatban tamadnac fel, ázoc az ollyan népec, az kic az nemzetsegeken birodalomot tar-

mot tartottac, es uralkodtanac, de őket megbantvan tör-
véntelenül haborgattac, es egymást az népec vadoltac.

Az kic penig labbal fel akasztván es fűvel alá lésnec,
azoc azoc: kic ez világon az kénecnec tartoit éltec es
prædaltac.

Az vakon feltamadoc azoc lésnec: kic méltatlan az
emberekre hamis dolgot fognac, es utókban azokat el-
vefien i gyekeznec nem egyebec az kic díšno abrazatba:
Hanem az kiknec életec es czelekedetec czac czuffag es
trefa vólt.

Az kiknec nyelvec az mellyeken ki vonattatvan vad-
nac s'vgy állanac, azoc azoc, kic életekben czelekedetec
bebédeckel nem eggyezet.

Az kic penig kezec laboc kiknec el vagattatvan, es
vgy tamadnac fel, azoc azoc: kic életekben bombed-
gyokat haborgattac.

Az kic penig tűz lanczockal fakra fel aggattatvan
ramadnac fel, azoc, azoc: kic az fégén egyűgyű embere-
ket, kegyetlen tistartoc eleiben hurczoltac.

Az melly emberec véghtere iszonyu bűdös illattal ta-
madnac fel, azoc azoc: kic ferfiackal Sodomai módon
fertelmeskednec, es az ő testeknec kivanfáganac, es min-
den féle paraznaságnac adgyac magokat, es marhajokból
sem dezmat sem alamisnat nem adtac, hanem acképpen
tekozollyac el jószágokat.

Az melly embereknec fekete enyves búrokból fegy-
ver derekat viselvén, melly testekhez ragadva lésen,
s'vgy

s'vgy tamadnac fel, nem egyebec, hanem kic az embereket kegyetlenséggel nyomorgattac, es azokon hatalmalkodvan azzal diczekednec.

Itélet napjan való kôzônseges szamadafról.

NEmellyec azt allattyac: hogy az Isten ez világot, czac egy oraba meg itéli, es samot vett vélec; némellyec ismet azt mondgyac: hogy minden ember azt veli, hogy czac ő magatúl vörtenec samot.

De akkor sô adatic hogy Mahumetet hijac elő, legyen közel az ő halgatoihoz es az samadaft hozza elő; Gabriel Angyal akkor mond: Oh Mahumet legy közel az te halgatoidhoz, mert mayd el kezdetic az samadas. Ezt látvan az emberec, mindgyáraft térdre esnec, az lfiac penig orczavalle borúlva lészec es kiáltnac mondván: Oh őh Mahumet könyörűly mi raytunc. Halvan ez sôt az sênt Mahumet, fel kiált mond: Vram Vram felséges Isten, az én nyomorúlt igyè fogyot halgatoimat sând meg, mert imè az itélet napjánac samadafa igen nehez, el nem sênvedhetic.

WR Isten én utánnam az én halgatoim arvajul maradvan, tégedet látni kívantanac, de az föld az ő restteket meg emistette, es czontoc el rothador, es minden hajòc sála el oblatatatot, es imè most őket, az samadafra hivatod:

Ezképpen fires fohazkodic Mahumet, es ismeg mindgyáraft czac hamar mond: **W**R Isten az én fiaim leányim ugymint: *Hafzon, Huszain, Fatime, es Aysse* legyenec áldo-

zat te

zat te elöttöd, az az ha karhozatra veted ázokat nem gondoloc vélec, czac halgatoimat ſand meg, es engegy meg nékic; Mihelyen azért Mahumet ez ſókat fogja mondaní, mindgyáraſt az fölö egec az Empireum éggel es azokban lévő Angyalockal egyyút felette igen kezdenec firni, es mond Mahumet: WR Iſten én Paradiczomba az Burac lohoz az *Ferrafshoz* es az *Maharimet* nevű vló ſekhez nem megyec az enymec nélkül es halgatoim nélkül, ha azokat meggyótród es kénozkod, az én réſem inkább legyen azokè; Az Iſten mindgyáraſt mond: Oh Mahumet valamit te kívánſ az te halgatoidnac én azt czelekedem; Annakutánna az ſent Mahumet jütt az mertekhez, es ott az Iſten egy kis czedulat ád ki, az ő kegyelménec tarhazából, mellyen ez léſen írva *Tailafe illallaſ Muſamedun Reſzullulla*. (az az ninczen töb Iſten az egy öröckè való Iſten kívül, es Mahumet ő néki kővete es ſent Prophetaja.) Ez iraſt Mahumet az mertekben teſi, az ő halgatoinac ſamadaſakor, es ennec érdeme, az ő halgatoinac jó czelekedeteket fontoſſa es nehezebbé téſi az gonof czelekedeteknél, es így az mit akar Mahumet azt czelekedí vélec, es idvőzítí öket.

Culub nevű könywben, az Prophetánc azt mondgya: Itélet napján az WR Iſten azt mondgya: lőyjenec az ſamadaſra ide, de Mahumetnec azt mondgya: te ne állý elő az ſamadaſra az te halgatoiddal, mert én megengertem azoknac; Mond Mahumet: Oh WR Iſten az én halgatoimnac ſamadaſat, ha gyad az én kezemben, én kívüllem

azt senki ne tudhassa ; de ísmet meg felel az Isten, s'mond: Halladè Mahumet azt kívánod hogy az te halgatoidnac samadasat, kívülled senki ne tudgya : de én ísmet azt kívánom hogy te se tudgyad az ő samadasokat, én magam vessec azoktól samot.

Ackoron az WR Isten fel áll s'mond: Hól vadnac azoc kic énnékem hálakat adtanac es diczertenec ; Elő áll egy nemzetseg, es mond: mi vagyunc azoc, es mindgyarást azoc samadas nélkül Paradiczomba vitettne. Ísmeg mond az Isten: Hól vadnac azoc kic mikor az Isteni diczéretne es szolgalatnac idején, ez világi szorgalmatosságra es Calmarlagra magokat nem adtac. Egy nemzet elő áll, s'mond: mi vagyunc azoc, azokat is mindgyarást samadatlan Paradiczomban küldi. Szol ísmeg Isten s'mond: hól vadnac azoc kic egyebec álván, ok imatkoztac, es engemet szolgaltanac ? Egy nemzetseg elő áll, s'mond: mi vagyunc Vram azoc, azok is mindgyarást samadatlan Paradiczomban mennec. Es így az WR Isten rendel rendel, semély szerént mindenektől samot vében.

Mond ísmet az Propheta az ő halgatoinac: Akarjátokè hogy tinéktec egy hirt mondgyac, hogy az WR Isten az bölczekkel mit fogh beálleni ? mondnac: Igen is akarjúc oh Isten emberè. Mond az Propheta: Ackoron az bölczeknek azt mondgya akarjátokè látni az én semélyemet ? azoc mondnac: akarjoc WR Isten. Mond az Isten: az én kegyelmességem sübséges tinéktec, mivel
penig

penig azt bizonyosan reménlettetec, eredgyetec Paradiczbomban.

Az Vitézec Szamadása.

HErre Doctor azt mondgya: hogy az Prophetánc ō maga mondotta, hogy az Vitézlő emberec, noha bűnő főc mindaz által ha Martyromfágot ſenvedtenec, ázoc külön helyen adnac ſamot, es életeket előkérdezic, amazok'is meg vallyac; mond azért az W^r Iſten egygenként nékic, az vitezſégnek utaiban mint éltetec? felel az az ember: Vram én vitézkedtem es hitetlen pogánt öltem meg, végre az pogányoc engem'is megöltet, es martyromfágot ſenvedtem (az pogányokon erti mind azokat, valakic az Mahumet es Sido vallafon kívül vadnac.

Mond az Iſten: hamiffat ſollaſ, mert nem az én nevéért czelekedted, hanem hogy lattaffal maſoc előtt nagy batorvitéznec lenni, es magadnac diczéteret ſerezhes. De maga ez világon vétkeckel elven, kegyelmet nem talál, hanem orczájára le borúl, es vonattatic Pokolba.

Az Hamis bölczec ſzamadásáról.

ANnac utánna az bölczek'is neminemű ſemelyec elő állanac, kic az ſent Alcurant, iraft olvaſtac, de vétkeſen magyaráztac: azért azoktól az Iſten az bölczefég felől fogh kérdezkedni, es annac az tudomannac minemőgyűmölczet teremtetec, meg tudakoztatit. Ackoron megkerdi Iſten, ti mitt czelekedtetec ez világon, amazoc

mondnac: Vram bölczeséget tanúltunc, es te éretted másokat'is tanítottunc; Mond az Isten azoknac; Hamislagot szollatoc, mert nem azért tanúztatoc, hogy az én diczeretemre legyen, hanem hogy azzal magatoc diczedgyetec; Azokat'is mindgyaralt orczaval leborittyac es Pokolban vgy vonfac.

Az hamis gazdagoc szamadálá.

TOVábba: Hoznac ismet olly embereket elő, kiknec az **WR** Isten loc gazdagságot adot, s'ez világon minden jóckal búvölködtenc; azokat'is kérdi Isten: Ez világon az igaz gazdagságból én érettem mitt czelekedtetec, es mint éltetec? felelnec s'mondnac: Vram mi te éretted alamisnat adtunc, es szegényeket taplaltunc; Mond az **WR**: Hazudtoc, mert nem azért adakoztatoc hogy én érettem legyen, hanem hogy az emberec lássac es diczerjenec. Az Isten azokat'is Pokolra veti.

Az Isten az hivektől, hány dolgot kérd?

MEcshid Doctör azt mondgya: Az Isten az hivektől ítélet napján negy dolgot fogh kérdeni.

Elő: Az ember miben mulatta életet, s'erejét mire költötte?

Másic: Az bölczeségről es ertelemről, azzal mint élt ez világon?

Harmadic: Testeről kérdic, miczoda nyomorúságokat viselt?

Negyedic: örökségről, kenczről kérdic, menyit gyűitöt, es hova költötte el?

Ackoron egy ember ki hozatic es kérdic tüle: valóságos dolog te az te gazdagságodat igazan kerested, es ismet jó igaz helyre költötted, de annac keresésében az Isteni szolgálatot nem mulattadé el? Mond az olyan ember: Wt te tudod hogy az törvény szerént való Isteni szolgálatot tehersegem szerént el követtem; Ioságomat igazan kerestem, es igaz helyre költöttem? Alamisnat es dezmat adtam; Azt mondgya az Isten: meny mindgyáraft Paradiczomba.

Az szegényec szam adála.

Hszon Doctor azt mondgya: Itélet napján fókán elő állanac, es mond az Isten nékic: es meg követi őket ezt mondván: En hű szolgaim mondom az én diczösségemre, hogy jól lehet semmit nem adtam én néktec ez világon, es szegényec voltatoc, hanem mostan szerzettem méltóságot az uy életben, azért mennyetec el azockal az hiveimmel kic tivéletec jól töttenec én érettem es taplaltanac, Paradiczomban azockal ti'is jól tegyetec. Itélet napján ollyak'is találkoznac fókán; kiknec azt mondgya az Isten: miért nem hittetec én bennem, azokat az kinzo Angyaloc az tűzre akarvan vinni, az Istenhez akarnac bölni es kialtani, de bajokat bé fogjac hogy ne szolhassanac; Mond Isten nékic: Miért nem szollotoc? ázoc mondnac szivekben; Wt te tudod á mi szivünket, azért min-

ket ne gyalasztas meg; Mond Isten: Az én Angyalim engedgyec meg had follyanac.

Mindenic külön külön ből es felel, mondván: Vram énnékem ez világon fiaim es barátim sokat vétetted; halalom orajann'is hazam népe raytam sok bossútt tött, lelkem ki mulasakor'is Vriel Angyal igen gyóttór; az temető syrombann'is penig az harczottato Angyaloc igen kinzotanac; im most itélet napjann'is az kinzo Angyaloc rutúl hurczolnac es foggatnac; én azt tudtam es reménlettem hogy ez világon ha nyomorúságokat látoc es szenvedec, az mas világon Paradiczomba megyec, es kegyelmet találaloc; Ezképpen sirnac es fohazkodnac: Az Isten meg bánvan azoknac bűnöket megboczatty, es Paradiczomba küldi őket.

Az hamis keresmenyről való Itélet.

Itélet napján sok nemzetiség elő áll, kik sok jót czelekedtenec, de az Isten azokat nem fogja kedvelni, hanem megparanczollya hogy az tűzre vesséc őket; Az Propheeta Mahumet mond: WR Isten miczoda vétkec vagyon ezeknec? felel az Isten s'mond: noha ázoc imatkoztanac, hőytöltened es alamisnalkodtanac, de mikor praedat kaphattanac, el vótted es éltec véle.

Mas rendbéli gazdagoc számadása.

Gasaly Doctor azt írja: hogy az WR Isten négy féle nemzetiséghez, negy Prophetat boczat, es azt mondattya nekic:

nékie: Ti gazdagoc, miért én túlem el fakadtatoc? felel-
nec azoc mondván: Vruc Istenűnc minékűnc soc gaz-
dagfagot adtal volt, az mi bívűnket azoc elfoglaltac volt
nem foglalthattunc tégedet. Mond az Isten: Ti hitetlen-
nec nem tagadgyatoc, hogy én Salamon Királynac soc
gazdagfagot es kéncter adtam volt; még'is én túlem el
nem fakadot, mindenkoron diczért es foglalt engemet,
Iobnak'is az berént ti miért vetettetec meg.

Az koteles szolgac es raboc számadrá.

MAs rendbeli foglalknac es embereknec mond az WR:
miért ti az én paranczolatimat meg nem tartottatoc es
engemet nem imádtatoc? azoc mondna: WR Isten mi
foglalc es raboc voltunc, á miat nem czelekedhattúc.
Mond az WR Isten: Tí hitetlenec én Iosephet rabságra
nem adtamè, még'is engemet foglalt, imádot, ti annál
jóbbac voltatokè?

Harmad rendbélic az begényec es koldusoc lésnec.
kiknec Isten azt mondgya: Ti hitetlenec miért paranczo-
latimat meg nem tartottatoc, es engemet nem foglalta-
toc? azoc mondna: WR Isten minket igen begényeckè
töttel volt ez világon, az nagy búkség es begénység nem
engedte meg, hogy tégedet foglalthattunc. Felel az WR
Isten s' mond: Ti hitetlenec avagy ti voltatokè olly alaza-
tosoc, es begényec, mint az bent Iesus volt ez világon,
es menyi ehseget ó benvedet, de meg'is az Iesust az eh-
ség az én paranczolatimtúl es imárkoztúl el nem vonta.
De miért ti én túlem el fakadtatoc?

Ne-

118. Az kic Paradiczomban fámádás nélkül mennee,

Negyed rendbélic léfíne az betegec. Az W_R Isten az betegeseknek'is azt mondgya: miért én túlem el fákadtatóc es nem fólगतatóc engemet? ázoc felelne es mondna: Vram minket az fóc nyavalya betegség meggyőzót, mellyet mi reánc boczatottal vólt, az miat paranczolatid fíerént nem járhattunc es tégedet nem fólгалhattunc. Mond az W_R: Ti hitetlenec valyons az ti betegsegtec vólté nagyub, avagy az lob fíenté? ú soha annyi betegsegebenn'is az Isteni fólгалattúl meg nem fíunt, tehát ti miért czelekedtétec? Azért ez negy rendbéli népek'is mind pokolra vetternec.

Az kic Paradiczomban fámádás nélkül
mennec, arról való tudomány.

AZ Prophetánc *Szabacs Muslem* könyvében azt írja: Hogy az W_R Isten az ó halgatoibúl, hetven ezer ember fámádás nélkül, megyen bé Paradiczomban, de minde-
nic ember mellel ísmeg hetven hetven ezer ember megyen. *Csercsiani* Doctor azt mondgya, az hetven ezer nevezettel azt akarja úgy mond jelenteni, hogy fóc fámatalan ezerec értettne rayta mivel az Mahumet hivei fóc fámatalan ezerec menne Paradiczomban, az mint Isten az Prophetanac megjelentette, ó maga'is Mahumet Vranc az Haczi Hegyen így fóllo: Oh te embernec fia az meg paranczoltatod minden napi ótt rendbéli imátkozást bé tőiczed. Az Ramazan Bóyt holnapot estendónként meg bóytólyed, fíarandokfágra az fíent földre el mennyetec, jófág-

jóságtokból az Templomhoz dezmat adgyatoc, az segényeket segétczetec, es így nyugodalmas hível menyetec bé az ti Vratoknac Paradiczomjában gyötrelem es bámadás nélkül.

Itéletnapjan az Angyaloc kiáltani fognac mondván: Hól vadnac az kic az Ramazan Böyt holnapot meg böytöltetec? Egy nemzetleg meg felel: Mi vagyunc azt mondgyac. Azoc az Empireum égnec udvarában le vlnec az Paradiczom komornikja oda megyen, ételt es itált viűen nékic, mikor egyebec bámadásban lénec, imezec es nec es is nac.

Az három holnapi Böytőfökről.

Továbba az kic estendönként, három holnapot böytölt nec, vgy mint, *Reczeß*, *Saaban*, es *Razmany* havakat, azokra az titkos diczösségből egy fenyes kód bal, az hid után, Gabriel es Michael Angyaloc mennec, az három holnapi böytőfökhöz, ezt látván az földre borúlnac; de az WR Isten meg bolytlya őket es mond nékic: En hú bolyga im, ez világon véghez vittétec ti az én bolygalatomat, immár mennyetec bé az diczösség nec határában, ottan azok'is Paradisusban mennec.

Továbba mond az WR Isten Rezman Porkolab Angyalnac, vagyoné hireddel hogy az kic böytöltetec azokat fel tamaztottam, ehen somjuhon vadnac, azért valamit Paradiczomból kivannac vgy mindent elejekbe. Akoron az Rizvan Angyal boly, s' azt mondgya: Hallyátoké

Paradiczombéli Inas gyermekek, noſa hamar minden-
tec fenyeſſégből czinált czeſeket vegyetec kezetekben,
azoc mindgyáraſt az czeſekben külömb külömb félc b́ép
étkeket gyümölczöket, es jó izú borokat viſnec, es az
bóytólóknec adgyac, es eſnec iſnac, az **WR** Iſtennec
hálakat adnac.

Az Bóyt honac abrazattya.

IRjac bizonyoſon az Bóyt ho, itélet napján el jó egy igen
b́ép emberi abrazatban, es az Iſten elöt térdre eſic; lát-
van az Iſten ötet mond néki: *Ramazan* mit kívánſ én túlem
jelencz meg, mert valaki tégedet megbeczúlt, es az te ki-
vánſágodnac engedet, az az Bóytólt, te ma azokat Idvő-
ziczed. Felel *Ramazan*, **WR** Iſten én ezen könyörgóc,
hogy az kic engemet megbeczúlóttec, es Bóytóltónec,
azoknac legy kegyelmes, es adgy nékic Diczőſſégnec Co-
ronajat, ottan azoknac fejekben Coronac adattatnac, es
olly méltóſág adatic nékic, hogy mindenic, hetven, het-
ven, ezer nagy b́unólóknec idvőſſéget nyer. Es minde-
niknec egy egy b́úz Leánt adnac, es Lóra v́ltetvén v́gy vi-
ſic Paradiczomban. Az Razman Bóyt holnapot penig az
Iſten az Paradiczomnac *Firdusz* nevű leg méltóſágosb he-
lyére küldi es ott léſen; Az bóytólóknec penig akkor az
Iſten mindeniknec b́az, b́az, Vároſt ad, veres Rubintok-
ból teremteteket, es iſmet Zöld Smaragdusból valokat,
mindenic városban ezer ezer fris Palotac léſnec, az vá-
roſnac penig b́amat czac az Iſten tudgya.

Annak utánna ísmeg el jár egy nemzetiség ítélet napján, mint egy fél, mindenec felet által repül, es mindgyá-
raft Paradiczomban megyen; Azoc azoc kic egy mást be-
rettec, es ejel nappal halaloc felől elmelkedtenec, es czac
alig vartac az ő utolsó napjokat es vég orajokat.

Az Tenger mellett az kic meghalnac szám-
adás nélkül idvőzülne.

E *Bu Herir* Doctör hozza bé hogy Mahumet mondotta :
Bóldogoc az kic Tenger vize mellett hálnac meg, főkép-
pen az ő hivei, mert ítélet napjan hogy feltamádnac, az
felső égben mennec, es mond az Isten az Angyaloknak :
Ezec ám azoc az kic az Tenger mellett hóltanac vólt meg;
mondnac az Angyaloc : Vgy vagyon *Wr* : mond az Isten
azoknak : En hiveim ti' is mennyetec bé Paradiczomban,
mindenféle szép étkeckel éllyetec, jó bort' is igyatoc, az
mennyei búzeket' is ölelgeffetec :

Ez Könywnec Authora maga felől mond.

L Egyen hála az *Wr* Istennek, hogy én begény *Álmet* : az
Tenger mellett az vitézec városában Gielpolban terem-
tettem, es Mahumet által hísem hogy samadás nélkül Pa-
radiczomba bé megyec Isten kegyelméből.

Továbba akkor feltamad egy nemzetiség, es Zásloc-
kal mindgyáraft Paradiczomban mennec : azoc azoc kic
ez világon bívec berént vitezkedtenec az igaz hitért.

Az bölczec halgatoirúl.

AZ bölczec halgatoit az Iſten ítélet napján fogja kérde-
ni, mondván: En felőlem ti mit ítéltéc? azoc monda-
nac: **W**R Iſten mi azt ítéltúc felőled s' reménlettúc, hogy
minékűnc te ſolgaidnac irgalmas vagy es bűnűnket meg-
boczatod; mond az Iſten nékic: En hű ſolgaim bűnötö-
ket megengedtem, az bölczeféget azért küldöttem vólt
néktec, hogy veletec jól tegyec, azért mennyetec bé tr'is
Paradiczomba.

Lovakon Paradiczomban menőkről.

ITélet napjan egy nemzetſég, mi helyen az koporsóból
feltamadnac, mindgyáraſt alajoc lovakat viſnec, es lo-
vakra fel űlnec, es ſamadatlan bé mennece mindgyáraſt
Paradiczomban, ezeket az Angyaloc látvan, mondanac
egymásnac: Ezec vallyon s' kiczodac léſnec? monda-
nac nem tudhattyuc; de azonban némely Angyaloc meg-
kérdic őket, ti kic vadtoc, es mellyic Propheta halgatoi
vóltatoc? adtatokè ti ſamót? Azoc mondanac, nem ad-
tunc, mondnac az Angyaloc: No tehát adgyatoc ſa-
mot? azoc felelnec mondván: Ez világon minékűnc mit
adtatoc, hogy így kérdezkedtec; azután az Angyaloc
czachalgatnac, többet nékic nem ſólnac, azok'is Paradi-
czomban maradnac többé ki nem mennece.

Az Mahumet halgatoinac az igen ſzegényiről.

Az

AZ Isten az felsőég alatt egy várost teremtet zöld Smaragdusból, es veres Rubintokból, egy öflopónál, annac az öflopnac rendel fel, hét ház folyoso kerülete vagon, itélet napjan Gabriel Angyal azoknac egyyikeben felmegyen, es ott vl, es mond: Hallyatokè Mahumet hievei, az ti vratoc Istentec ti néktec békefegetizen, es ti néktec Paradiczom es Rizvan felől örömet mondat. Mond azért Mahumet: meg lattyatoc itélet napjan, az én halgatoim közzül való fegényeknek orczájoc, olyan lében mint az hold, fejér es kezekben fenyességből teremteter czebec lésnec, es fenyességből löt kar fékekben vlnc, sívec vidam levén, egyebec fámadásban busólnac, ezek penig gyönyörűseges vigasságban lésnec, egyebec fogjac azt mondani ezec felől, vallyon ezec Angyalokè avagy Prophetakè? azoc felelnec, mi vagyunc az Mahumet hieveinc fegényi, mondanac az népec ő nékic: Ez nagy méltoságot es böldogságot miczoda czelekedetereckel nyertec meg Istentül? Azoc mondanac: az mi czelekedetünk az Isten meg halgatta, mert mi az minden napi őtt rendbéli imátkozásokban völtunc foglalatosoc, soha el nem mulattúc, es mikor az Mahumet nevét hallorúc, ackoron sirtunc, mindenkor túresben es hálaadásban völtunc, az Isten minékunc az mit ador es reanc mért, kettőjért czelekedte: Elsőbe hogy ez világot megutallyuc, másodszor hogy Mahumetet fereffúc, es ebben az fep városban mennec bé ezec.

Az Mahumet hiveinec Fiairúl.

Eő maga Prophetánc azt mondgya: Itélet napjan az hivec fiai, gyermeki, gyülekezne egy *Meusafa* nevű helyre, paranczol az Isten az Angyaloknac mondván: Ez gyermekeket vigyétec bé Paradiczomban, azoc mindgyáraft elvísít, es mikor, jút nac az Paradiczom kapujához, az gyermekec az kapun nem akarnac bé menni, hanem czac ott állanac. Kérdic az Angyaloc őket, miért nem akarnac bé menni? Im ezec felelnec: Hól vadnac az mi Attyainc es Annynainc? felelnec az Angyaloc: az ti Attyaitoc es Annynaitoc nem olyan büntelenec mint ti.

Hanem soc vétkec vagyon, es most az ſamáadáfra mentenec; Ezt halvan az gyermekec, mindgyáraft el fakadnac firva, es nagy keservesen jaygatnac, mondván: lay Attyainc jay Annynainc.

Es le borúlnac s'igy ſólnac: **W**r Isten Attyainc s'Annynainc nélkül az Paradiczom nem kell minékűnc; Noha Isten minden titkoknac tudoja, meg'is kér di az Angyalokat, miért az gyermekec firnac? az Angyaloc mondnac: **W**r Isten azoknac Attyoc s'Annynoc nélkül nem kell az Paradiczom, az Isten mond: az én diczőſſegemre mondom, hogy ezeknec Attyokat Annynokat megadom; vigyétec bé az Paradiczomban; az Angyaloc meg jelentic az gyermekek nec ezt, es mondanac: Isten néktec engedte az ti ſűleiteket, eredgyetec s'kereſſetec fel őket; es vetelec Paradiczomba hozzatoc bé. El menne azért örül-
vén

vén mindgyáraft meg lelic Attyokat Annyokat, es magockal egyút mindgyáraft samadas nélkül Paradiczomba visic.

Az Martiromokról.

AZ Prophetáné mondgya: Hogy itélet napjan ellenfegtül, az Mahumet hiti mellet kic megöltettedenec, azoc mind martiromoc, mikor fel tamadnac s'az nyakokra mind egy egy sablyat kötnece és úgy mennece az itéletre, az Prophetac mind utat adnac nekic. Ackoron kérdezkednece az nagy divanban az emberece, azoc miczoda népece lehetnece? Ielenes es szózat adatic: Azoc azoc, kic az Isten kedvejért vítézkedtenec ez világon, es szerenczére vetvén véreket ki ontani nem bántac, azok'is samadás nélkül mennece Paradiczomba.

Ismeg mas nemzetfeg fel tamadván, fel repül es Paradiczomba megyen, az Angyaloc mondnac: ti kic vadtoce, es ki halgatoi vadtoce, hogy mas népece előt így jöttetec Paradiczomban, győtrelnet sem szenvedtetec, samot sem adtatoc? Azoc mondnac Isten kegyelme által jöttünc, de két féle czelekedetünkért: Egyikért: mert mi ez világon kevéssel melegegedtünk. Masikért mert mi Istentől való féltünkben bünt czelekedni nem mertünk. Mondnac az Angyaloc: méltoc vadtoce Paradiczom elvetelére, legyetec it mind öröcké. Oh W R Isten minket'is valaß azoc köziben kegyelmességedből.

Az mertekről való tudomány.

AZ Isten azt mondgya az Alcuranban: azon az nagy napon az mertec te^sen vala^stast az ti czelekedetetekben: úgy hogy ha az jó czelekedet nehez l^esen es gonost megvon^sa, avagy ha az gonost czelekedet az jót megvon^sa es meghaladgya, akkor valic es íteltetic meg az ember.

Az mertec peniglen, ez világi merteknec hasonlatosságára vagyon, az czelekedetnec nehezsége a mit te^sen: mikor eggyic az égh fele fel, az masic az föld fele alá megyen. Az merteknec penig két serpenyője vagyon, mellyben az eget földet belé tehetnec: az eggyic serpenyője fenye^sfégből áll, az az jó czelekedetnec serpenyője; az masic sötétségből áll, az gonosz czelekedet serpenyője, az mertec foga'is fenyes ködből áll, eddig b^amadatlanokról b^alottunc.

Következik az kik számadással mennek
Paradiczomban.

HOZZácbé az iras magyarazo Doct^oro^c: Hogy ítélet napjan Adamot az W^R Isten elő b^alit^otya: En az emberi nemzetnec mindenképpen irgalmasságomat akarom mutatni; az mint az Alcuranbann'is irva vagyon, mond az Isten Adamnac: Oh Adam én az te fiaidnac semmi győtrelnet es karhozatot nem tennéc, de ha ismet ez világra őket uyjonnan ki boczátom'is, ez után'is el b^akadnac én t^ulem, es én rolam meg nem emlekez^enec; Azért Adam én

én tégedet az te fiaid között es én közöttem im ítélőve törté-
telec; meny el es az meretec mellett vly le, es lássad az te fi-
aid vgy mint az emberi nemzetseg közül, hogy ha valaki-
nec jó czelekedeti, az gonos czelekedetit, czac egy ki-
czin sikraval meg haladgya'is, es terhefseb lében, azt
idvözitem, es Paradiczmot neki adom. Azt is tudnod
kell oh Adam, én senkit nem vetec pokolra egyebet, ha-
nem az kegyetleneket es nyomorgatokat, kik együgyű-
veknek jóvokat torkoc vére elvörtet, es az begényeket
igasságokban el nyomtat, öröksegeket elprádtat, es
mind azokat kik én túlem elszakadtanac, engemet nem is-
mertenecc nem szolgaltanac, az pokol tűzere verem, es
megégettetem erős tűzben mert megerdemlic.

Az nyomorgatok, törvenytelen kegyet- lenek számadása.

HAbcsi Bilal Doctor azt mondgya es írja, hogy Mahumet
azt mondotta: Itélet napjan az meretec serpenyő Ga-
briel Angyal kezében fogh lenni; Es mond Isten Gabriel-
nec: meny el es ezeknek czelekedeteket, merd pondold
meg. Az együgyűeket es belid nyomorgatattakat küld
az törvenytelen nyomorgató emberekhez, es tőlőc ben-
vett törvéntelenségről, kérjécc jutalmokat, es igasságokat.
Ha az kegyetlen törvéntelen haborgatokban valami jó
czelekedet taláztatnek'is, tőlőc elvétessecc estulaydonitaf-
sec, az ő tőlőc benvedet együgyűveknek igasságul. Vi-
sonthá mi vétecc taláztatc az együgyűvekben, az, az ke-
gyet-

gyetlenekre hamisságul tulaydonitassac nékic. Ackoron az ítélő helyen az fele törvénytelen begényeket megnyomorito kegyetlenekre, mint az Iúró fekete hegyec, az bűnóc úgy állanac rajoc, es főrnýúkarhozatra menne.

Egy neminemű embernek számadása.

ITélet napjan egy neminemű embert elő hoznac, es az jóbágos czelekedetit az gonossal az mertekre vetic, az kinéc az ő gonossága az jónal pontosab léßen, azt az Isten megparanczolja hogy pokolban vigyec, de annac az ember nec az seme főre falai közúl, egy főr fál Isten nec könyörögni es esedezni fogh es azt mondgya: W R Isten Mahumer Prophetatul én azt hallottam vólt, hogy valaki ez világon az te kerettedért sirand, soha az nem lát karhozatot. En azért te éretted W R Isten sokat sirtam életemben. Az Isten az egy főr fál kedvejért, annac az ember nec vétket megboczattya s' idvózi.

Mas személyről való História.

TAlattatic itélet napjan ilyen ember'is: az kinéc jó es gonos czelekedetit az mertekre vetic, annak'is az gonos czelekedeti meg háladgya es pontosab léßen az jónal. El megyen az, az ember es ég jó akaro barattyánac czelekedetit el kéri, az ő barattya nagy kedvesen mind jó czelekedetit s' erdemet néki engedi, es mond: W R Isten én életemben minden jó czelekedetim nec erdemet te kedvedért, en nec az te hű foglagnac egedtem; mond Isten

Isten néki: Halladè foglam, avagy nem tudodè az pokol-
 nac gyötrelmet hogy igen rettenetes? mond az ember:
 jól tudom Vram, de mivel életemben beretet, éretted mē
 én'is azén jutalmomat es erdememet néki adtam. Mond
 az Isten: bizony mondom te néked, hogy mivel azén fog-
 gaimat beretted, mind az kettőtőket idvőzitem, mennye-
 tec mind ketten Paradiczomban, ōk'is egymás kezét fog-
 van kép beszélgeteffel mennec bé.

Egy Fiuról ki Attyát Annyat Pokol- ból ki hozza.

Törtenic, ez'is itélet napjan, egy ember nec jó es gonos
 czelekedetit, mikoron az meretkre vetic, mind az két
 czelekedet nec nehezsege egyaránt léßen, egyic az mafi-
 kat meg nem haladgya. Mond Isten az Angyaloknak:
 ez ember sem kárhozatra sem idvőffegre nem méltó.

Azonban egy Angyal hoz egy leveleczkét, mellyen ez
 léßen írva: ez ember ki Attyát Annyat kemény fockal il-
 lette. Ez czedulat téfi az Angyal abba az serpenyőbe,
 melyben gonos czelekedeti vadnac, es mindgyarást az
 jónal pontosab léßen s'nehezeb, az Isten ottan megpa-
 ranczolja hogy vessen pokolba. Így levén az dolog, te-
 hat annac az ember nec Attya es Anyja pokolban vadnac
 eséghe nec. Azt meglatván az az ember; Ismeg az Isten
 eleiben megyen, mond az Isten néki: Te hitetlen fog-
 gam, miért ismeg az én binem eleiben jöttel? Felel amaz
 s'mond: W Isten én Attyamat Anyamat láttam hogy az
 R a tűzben

tűzben égnek, de W R Isten én ez világon az én Attyamtúl és Annyamtúl, hitetlenül elszakadtam volt: azért az ő gyötrelmeket és karhozattokat ad énnékem, és őket szabadicz ki onnét. Azontúl az Irgalmas és nagy könyörülő Isten, mind Attyostúl Annyostúl, azt az embert Paradi-czomban küldi és idvőziti.

Itélet napjan az egymással perlôdôkról.

AZ Isten az Alcuranban azt mondgya: Itélet napjan senki eggyic az másiknac hitelt nem adnac, hanem ki ki az ő maga állapottyára visel gondot, az Attya fia az másik Attyafiánac azt mondgya: Ez világon jószágodból marhadból miért nekem semmit nem adtal? Ismeg az asz-sony állat ferjenec azt mondgya: miért engemet ez világon hamis keresettel és prädával tartottal? az fiac Attyoknac az szerént sólnac: miért hamis etellel tartottal, bölczeségre nem tanitottal, és jó erkölczre mesterégre nem sóktattal. Ackoron Abel elôt elfut Cain; Ismeg Abraham'is elfút az ő Attya mellől, Lott'is elfút Feleségh mellől, Noe elfút az ő fia Cham mellől, az Prophetanc Mahumet'is elfút halgatoi mellől, ackoron az igaz hivec felelemmel arczal le borúlnac Isten elôt, de az hitetlenec semec az egekre fel fûgezve lésnek, és sívekben el almélkodván nagy hervadasba lésnek, az Isten akkor jelt és szózatot téssen, hogy messze es közel valoc meghalgattyac, és azt fogja mondani: Es mond: En semmikeppen ki öröckè való Isten vagyoc, az kegyetleneket el nem szenvedem,

vedem, hanem raytoc bošút állóc, mert ha el ſenvednem én magam lennec igaffág nélkül való kegyetlen. Annac utánna minden nap rendel rendel, egy maſután minden népektől ſámot veſnec, kiki vgy varja mintha mindgyá-
raſt ſámot vennénec túle.

Törtenic illyen dolog'is Itélet napján fokac közöt. De főképpen az gyilkofoc, kic egymáſt avagy felebarat-
tyokat megöltéc, azoc mind ketten az Iſten eleiben, ketten ketten elő állanac. Mond az Iſten az gyilkofnac: Oh te ember nec fia, én tenéked miczoda gonofst czeleked-
tem? hogy te énvélem nyilván harczoltal es ellenkeztel; azért legyen tenéked fok féle gyötrelmed es büntetéſed.

Ezt látvan az ő pereſe, hogy Iſten ő érette nagy kár-
hozatos büntetéſt boczátot ő rejája, megſannya es ke-
ſerűli, mond az W R Iſten nec: En Vram teremtőm, az te kedvedért es ſeretetedért, megengedtem néki minden el-
lenem való vétkeir. Mond az W R Iſten: Hálladè hű ſol-
gam, az én irgalmaſſágom es kegyelmem felette ſoc, az te jó czelekedetedet felyűl múllya, azért menyetec el, es mind ketten idvözűlyetec, es Paradiczomban legyetec.

Eufſſ ſent Doctör mondgya, hogy az Prophetáne azt mondotta: Egy napon vgy mond az Prophetá velűnc eggyút vl vala, es történét ſerént el moſolyodéc es neveté,
es az ő ſent fogai láttatanac; *Ommert* tanitványa monda: Oh Iſten nec ſent embere, mond meg miért nevetkezel?
Monda Mahumet ſent Prophetá: Itélet napján eljőnec két emberec, es az Felſeges Iſten előtt törvénykezni fognac,

es az első azt fogja mondani; En Vram Istenem ez ember-
nel nagy igazságom vagyon ítélj meg énnékem. Mond az
WR Isten: Halladékölgám, elegicz meg az te peresedet,
de az az ember felel es mond: WR Isten az idővségtől
nem maradot immár semmi jó czelekedetem, kivel őtet
megelegéczem. Mond az Isten előfől peres; WR Isten
az meny vétkeim énnékem vadnac, deputald estulaydo-
nicz annac az én perelemnec, es én azoktól menekedgyem
meg. De az őróckè való Isten mond: Hivem emeld fel
fejedet, es lásd meg Paradiczomot, es megláttya tehát ott
bep draga városoc vadnac, soc ekeffégeckel fenyes palot-
tac, mellyec ezüstből, aranyból, Gemantból, Gyöngből,
Rubintból teremtettenec, azokban bep mulato helyec,
forratoc, kertec, es gyönyörűséges lako haylékoc, kiket
ortan igen megberet. Mond az az ember: WR Isten ez
bep Palotac es mulato helyec mellyic Prophetaè? es bēn-
tè, avagy talám az Martyromokè? De az WR Isten meg
felels' mond: Ez hely azokè az híveimè, kic felebarattyoc
ellen való vétkeket, az Isteni beretetemért megboczáto-
tac. Mond az ember: Tehat WR Isten énté éretted az
én ellenkezőmnec vétket megboczátoztam: Mond az I-
sten néki: Eredgyel hivem ugyan azon attyadfiaval meny
Paradiczomban, irgalmasságomban merüllyetec bé.

Az prophetanc azt'is mondgya: ítélet napján talál-
tátnac lokan olly hasonaltan hitvan emberec, kic minden
jó czelekedetnek erdemet adosságokért másoknac ad-
gyac, es az kiket ez világon megbántottanac, azoknac
enge-

engedic, es ő magoc erdem nélkül maradnac es így pokolra vettetnec.

Azt'is mondgya az Propheta; ítélet napján az nemzetsegc kőzöt az veszekedes le nem áll, egy massal soc perlódeselec lésnec: sőt még az Lélec az testel'is veszekedic, es az Lélec azt fogja mondani: Ennékem kezem nem vólt hogy foghassac, labam nem vólt hogy járhaslac, szemem nem vólt hogy láthassac, valami vétec lőt, mind az test dolga, nékem semmi bűnöm ninczen: De meg felel az test, es azt mondgya. **W**R Isten engemet mint egy darab szaraz fátygy teremttel vólt, én bennem elevenseg es indulat nem vólt hogy vétkezhettem vólna, hanem ez az Lélec mint egy fenyeffeg, jöve belem, es ez által, jártam, láttam, fogtam, es soc vétkekre vit engemet, ha ő én bennem nem lőt vólna, én semmi vétket nem czelekedtem vólna; Mond az **W**R Isten néki: az ti dolgotoc hasonlatos egy vakhoz es labatlanhoz, â kic egy szép kertben, soc gyönyörűsgecs gyümölczöt látvan; az bemes labatlan, fel vlt az vac labainac hatara, es bé mentec az kertben, es gyümölczöt loptanac, mind ketten vétkeztenec, es büntetésre méltoc löttec. Hasonloképpen az tagok'is, vgy mint fül, kez, lab, es az többitől'is rend szerént, minden czelekedeteket meg kerdez nec.

Továbba az oktalan állatokat'is meg kerdezic, ki mint szolgálta gazdáját, es ha mód nélkül es vétec nélkül verteje öter az ő ura, az ő igazságaért bämöt kell adni, es azután az **W**R Isten meg paranczollya, es minden félc ok-

talan

talan állatoc ismeg földé léšnec; De ha valamely ember ez világon, egy neminemő oktalan állatot, avagy egy madaraczkát šeretet es tartot hazanal, ha az Ištenőt azt kéri es kívánnya, tehát Isten meg engedi, hogy Paradiczomba bé vigye es mellette tarcza.

Ally Doctor mondgya hogy Prophetánktól hállotta, hogy ítélet napján minden féle oktalan állatoc, es madarac látván az emberi nemzetnec nyomorúlt állapottyar, es nagy šamadását, az Wl Istennek nagy hálakat adnac es mondnac: őőc mindenható Isten legyen hála te šent Felsegednec, hogy minket emberecké nem teremtetél vólt, imé minékűnc sem Paradiczom sem pokol nem kell, mi meg elegettűnc az mi forkunkal es állapotunkal, ismet földé es semmivé kéšec vagyunc lenni.

Továbba ítélet napján minden czelekedetec egy egy abrazatban elő jőnec es šóllanac: Előbenn'is az imátság jó elő, es azt mondgya: Wl Isten én Imátság vagyoc; Az Isten mond néki: Légy vešteg jószágban es kedvešségben; Azután az alamisna jó elő mondván: Wl Isten én alamisna vagyoc; Mond az Isten néki: Te'is légy jószágban es erőšségben: Azután az vallas es hit jó elő, az'is az šeréntšol; Mond az Isten: Te'is légy jószágban, én te veled léšec; es az jóšágoc az kiket akarnac idvőzitenec.

Végezetre az Alkoran igen igen šép abrazatban elő jó, es az Prophetac mellett megyen el, es kérdic az šentec, ez abrazat talám Angyal? Ismeglen erkežic az Angyalokra, azoc mellett'is el megyen, az ítélet šec előtt lévő nem-

vó nemzetiségec ottan megh ismeric, hogy az Alcuran, az az abrazat, es valakit akar az Alcuran idvözithet.

Itélet napjan ilyen dolog^{is} isocralaltatic, nemely ember nec neve Mahumet, el jó bámadásra; Mond az Isten néki: Nem bégyenled te hamis es hitetlen vóltal, de imé az te neved hogy Mahumet, azért idvezitlec tégedet.

Az világnac itélet napján való abrazattyáról.

AZ Prophetán cō maga mondgya, hogy itélet napján ez ez világot felfügeztic mint egy egő bővetneket, mert miulta az Felséges Isten őtet teremtetten, azulta az irgalmasságnac tekintetivel meg nem látogatta, de áckoron őtet meg tekintti, es mond ez világ: (.i. mundus) W R Isten, én reám érkezec az te tekinteted es paranczolatod, az én vizeimet el fogjatac, faimat el tőrdelte, palotaimat el rontotta, es uralkodasomat megváltoztatta, engemet azért tegy ollyanna W R Isten, mint egyic nyomorec bēredet. Mond az W R Isten: Oh te világ, az én bēnteim tégedet életben nem kedveltenec, nem bēretenec, vagyodván az jóvendő világra, hát immár most mikoron te jöttel itéletkor előmben, hogy hogy kívánnyanac tégedet, bizony mondom te néked, hogy ha én előttem tenéked, egy búnyog barnyani tekénreted vólt vólna^{is}, az hiteleneknec Innyoc egy czép vizet sem attam vólna.

Abrahamról es Attyáról.

Hanc Doctor Bagavi nevő Alcuran magyarázó könywben hozza bé, hogy az Prophetánc mondotta, hogy ítélet napján Abraham az ő Attyával Ozerrel szembe lében, ákoron Ozernek seme orczája, jesszája rutt poros lében; Mond néki Abraham: Nem mondtam volté meg te néked, hogy az Istentől el ne szakadgy, ezt halvan Ozer mond: Im ma immár az Istenhez meg térec, kérlec légy énnékem gyamolom; Ackoron mond Abraham: Oh W R Isten énnékem ígéretet törtel volt hogy ítélet napján begyentnem valloc, de hova lehet nagyub gyalazat, mint hogy az Attyamat szemem lattara karhozatra vetic; Mond az W R Isten néki: Oh Abraham tudodé azt hogy én Paradiczmot az hitetlenekről meg tiltottam. Lattya Abraham hogy az Attya Ozer, tehát egy kos képében tűnt, es labait fogván az tűzben vetic, az mint az Alcuranban meg vagyon irattatván. *Abrahamt Gár volt az Attya né Ozer*

Az Isten ellenségeről.

Itéletnapjan az W R Isten az Angyaloktól azt kérdi, hol vadnac az én ellenségim? Mond Gabriel Angyal, Vram kiczodac ázoc az te ellenségid. Az Isten szól es mond: Hol vadnac az bor ivoc es rebegese, hol vadnac az Musica főknac halgatoi es gyönyörködői, es kic rebegségben múltanac ki ez világból, hol vadnac az paraznac es Sodomitac. Azért az Angyaloc ázókat mind őve gúytic, es Isten megparanczolja, ha ázoc poenitentianélkül holtanac meg, az ördögökkel együtt pokolra vesslec.

Egy-

Egyneminemô emberről itéletkor való czuda.

TAláltatnac itéletkor sokan olyan emberek'is, de főképpen egy, kit elő hoznac, es nyakan lantz, es laban béko lében, es pokolban akarjac bé vetni, latván ezt az Wr Isten, mond az Angyaloknac, azt az én fogamat hozzatoc ide én előmben, mit akartoc czelekedni azzal az én fogammal, hisem nem ti teremtetétec, sem nem ti tartotatoc étlettel, es eledellel: Ackor mond az Isten az Angyaloknac: Az nyelvet lássatoc meg ha vagyon én felőlem való emlekezetnec valami jele rayta, mindgyarást az Angyaloc meg láttac, tehát az nyelve alat irva vagyon, *Bismillahi Rahmani rahimi*. Id est, in nomine misericordis & pii: Mond az az ember: Wr Isten én bűnös fogad én agyamban minden eczaka mikor egyic oldalamról masikra fekűttem es fordúltam, ezt olvastam, es könyörgöttem hogy bűneimet megboczássad; Mond az Wr Isten néki: Jó hivem, megboczáttam minden bűneidet, eregy meny bé Paradiczomban légy ott.

Más rendbéli ember'is találtatic, kinec az samadas-
kor az vétkenece nehezsege az jóbágnal terhefsebb lében, az Isten meg paranczollya hogy vessen pokolra azt; De Gabrielnec mond az Isten: Eregy azért kérd meg azt az embert, ha ez világon élteben valaha czac egy nap'is vlt az bölczeckel egyűt, ha czac azt czelekette'is idvözitem. Gabriel meg kérdi tőle: es felel soha nem vltam az felecckel egyűt; Mond az Isten: valakit azoc közzűl beretette
S 2
vala-

valaha, mond az ember, soha senkit nem bűntettem; Tíhat valaha egy Isten: felő embernek etkeben őttele? Mond: soha nem őrttem. Ísmeg kerdi az Isten, te bűlgam, az te neved hasonloè, valamely jámbor ember nevezhez; mond: Nem hasonlo. Mond az Isten Gabrielnec: Ez bűlgamat vid bé Paradiczomba, mertén tudom, egy Isten felő embert bűntet életében azért idvözitem.

Az Pokolról es annak részeiről.

AZ Isten az Alcuranban azt mondgya: *Ue inne czeñenne me limeitadilium eezamaine*, az az poklot ígértűc az ör-dögnek, es az ő hozza tartozoknac.

Tudni kel penig hogy az pokolnac két kapuja vagon, es hét részben avagy rendben áll. Mindenik részében, hetven hetven ezer város vagon tűzből teremtetec, mindenik városban hetven hetven ezer utca vagon tűzből, mindenik hazban hetven hetven ezer kút vagon tűzből mindenik kutban hetven hetven ezer koporso vagon tűzből, mindenik koporson felyűl, hetven hetven ezer fa vagon, tűzes kinkóból, mindenik fa alatt vagon hetven hetven ezer kigyó, mindenik kigyó bájában egy egy tenger vagon mereghből.

Ezec mindenik az hitetlenekért es keresztyénekért. Bosorkanyokért, dezmat nem adokért, borivókért, pazarnakért, Sodomitakért, az arvac jovaitel vévkért, teremtettenec, ha poenitentia nélkül hálnac meg.

Az po-

Az pokol tüzéről.

AZ iras magyarazoc azt mondgyac: hogy az pokolnac tüze olly rettenetes, hogy ha ábból ez vilagra, czac egy ſikrat ki hoznanac, es az nagy hatalmas hegyec tetején levő kőſiklakra tennénec, minden hegyec es föld ec el olvadnanac tőlle, es vízzé lennénc. Annac felette pokolban az hitetlenekért gyümölcs fak'is teremtettenec, az gyümölcsze haſonlo az őrdög fejéhez, mikoron azokból az gyümölcszökből az pokolban levőc enni akarnac, el nem nyelhetic, az torkokon akad meg, ſórnyú keſerű es bűdöſſeb minden rutlágnal.

Azt'is az Prophetanc ō maga mondgya, ez világon levő tűz, az pokol tüzenec hetvenedic legh kiſſebbic réſéből való, mellyet Gabriel Angyal az Tengerben hetvenſzer oltot, es moſot meg, hogy ez világot el ne veſſeſſe, de még'is mikoron egy nagy hegy nec kő ſiklajanac tetejére Gabriel bé tőtte volna, mindgyaráſt az hegyeken áltálmént es iſmeg pokolra ſállot, hanem czac az fűſti maradot az kő ſiklakban, es ez mi moſtani tűzűnc az kővekben czac az fűſtiből való.

Tővábba pokolnac ſemmi földc ninczen egyeb, hanem az emberec, ott minden hitőtlenec nyakara kenkővet köt nec, hogy penig nem mas kővet köt nec az nyakára, oka ez mert az ken kőben őtt féle erő vagyon. Elő mert hamar meg gyulad. Maſod, mert igen bűdös. Harmad, mert igen keſőn aluſſic el. Negyed, mert felette igen

meleg. Ótód, mert az embernek testehez hamar ragad.

Mahumet Propheta mond Gabriel Angyalnac: Halladè kedves Attyamfia Gabriel, beśéld meg énnékem pokolnac állapotyat miczoda forman legyen. Felel Gabriel: halladè Mahumet, â pokol olly igen sôtét hely, hogy belől fekete tűzzel rakva, melly tűzből czac egy fokra ez világra ki jőne, mind az egész világot meg égetne. Pokolban foc kaftanyoc, az az, ruhac vadnac tűzből, ha ázoc kőzzül edgyet ez világra ki hoznanac, az föld felet es az ég alatt fűggeztenenec, annac bűdösségérűl es szagatűl, minden teremtet elő állatoc főrnyó halallal meghalnanac. Mahumet Gabrieltűl ez fokat halván, el fokada sírva, es ő maga Gabriel'is velle edgyűt fokat síra, monda néki Mahumet: oh kedves Attyamfia Gabriel te miért sírsz, holot tenéked semmi vétked ninczen; Monda Gabriel: oh Attyamfia Mahumet, én'is rettegec az élő Istennek haragjátűl: Ióltudom éretted *Harutt Marutí* Angyaloc az korczomáros aszonynyal mint járanac. Annakokaért holot mind az fent Prophetanc Mahumet, mind Gabriel Angyal, az pokolnac rettegefetűl így firtanac: Oh hivec hova léfnech hát el az hitetlenec? es miért nem sírnac? mert ne talantan az ő gazdagfágokban, es jó egésségeken hittec el magokat.

Babily Imam fia azt mondgya egy irásában: hogy pokolnac felső kapujátűl fogva, az álsó részeig meśśeśe, hetven ezer ebtendeig járó földnire vagyon; Az *Gabbe* kuta avagy vize még azon alol vagyon.

Pokolban az Gabbe kuttyarúl avagy vízerúl.

A *Bbas* Doctorigy magyarázza: Az *Gabbe* kuttya avagy vize, egy mely nagy folyó viz, mellyből az pokolnac minden folyási karmaznac ki, annac az folyó viznec az Isten azt igéte, hogy az paráznakat bor ivokat tekoziokat; Attyokat Annyokat meg bantokat, es hamis tanukat nyel-lyen el, es gyötrődgyenec. De *Atsa* Püspóc azt mond-gya: hogy *Gabbe* olly folyó viz Pokolban, az melyből me-rő vér es genyettség foly ki, az hitetleneknek büntetésére. *Csabel Főbar* iralában így magyarázza: az pokolban levő *Gabbe* folyó viz, igen meleg es igen melységes, abban az vízben egy kut vagyon, melynec neve *Bésime*, es miko-ron az pokol valamenyre meg kezdene hidegedni, az Isten akarattyából azt az kutat mindgyarast meg nyittyac, es ottan meg hevól.

Zacharias Prophetatúl hozattatic bé hogy azt mon-dotta: Gabriel Angyal állott ő néki, hogy pokolban tűz-ből teremtetet, ugyan egy tűz hegy vagyon, mellyet Sze-krannac hinac, annac az hegynec álso oldalaban, egy kut vagyon, az'is tűzből való, melly kutnac neve *Gazebian*, az az harag, mert kikre Isten megharagbít oda vettetnec. Is meg annac az kutnac folyásából ezer kutac vadnac tűz-ből, es mindeniknec melysége két száz ezer estendeig járo földnire vagyon, es mindenie kutban foc koporsoc vad-nac tűzből, es minden koporsóban tűzből csinált lan-czoc, az hitetleneknek büntetésére.

Az Pokolnac het rendbeli részeiről.

A *Béas* Doctor így írja: az pokolnac első része ugyan czac pokol, *Mafodic*, *Szair*. Harmadic, *Szekar*. Negyedic, *Czekam*. Ötödíc, *Ladzy*. Hatodic, *Hazom*. Hetedic, *Hauy*. (Ezec masképpen nem mondattathatnac, mert pokolban így neveztetnec.)

Azokrol miczoda vallason levőc mennec ezekben.

ELsőc lész nec pokolban az Mahumet hivei, kic az Istent igazan tiszteltéc, de mivel loc vétkeket es gonoszságokat czelekedtenec, kinokat szenvednec, de ő öcké ot nem maradnac, hanem az igaz Isteni ismeretért es tisztetért kéőre kibabadúlnac, es az ő helyekben az hitetlen keresztényeneker veti. Az mafodic részében lész nec az balványozoc, es minden féle vakságban bé merült keresztényec; Az harmadic részében pokolnac lész nec az Sidoc. Negyedikben az czillagoc imadoi lész nec. Eötödikben az tűz imadoc lész nec. Hatodikban az tisztatalanoc es Istent tagadoc lész nec. Hetedic az hypocritac, hizelkedő es képmutato emberec lész nec, az kiki ői az Alcuranban az Istent bolloct. *Ebulcyz* mondgya: hogy Pharaoh az hypocritacal edgyút az pokolnac Hauy nevő részében lész.

Az Pokol tűzében égőkről.

Mond

Mond az Isten az bent Alcuranban: *Feume Junfesui Ky szuri ve Jassemu minel mászi mine.* Az az: Az hitetleneknek semec fajoc orcza joc fekete lésen, nemellyec így magyarázzac, vakoc es bomjuvac lés nec; Ackoron mond az öröckè való Isten Mahumet nec: Oh Mahumet, meg látod oston akkor az hitetleneket, hogy lanczockal meg kötözzic, de az hiveknec az Angyaloc az Paradiczom felől örömet hirdet nec, es bollandac az hitetleneknek; soha im már tinéktec szabadulas ninczen az ti czelekedetec, hiban valova lótt. Azért mert nem az Istenért vólt, nem'is kedves. Az ördög ítélet napjan látvan minden értelmeket, az emberi nemzettségben az hiveknec erdemeket, es irgalmasság nyereseket, es látvan az kereksyéneknek'is gyötrelmeket, az oktan állatoknac penig egy sem pilantásban való földé leteleket; Mond: No bator én'is földé lóttam vólna, az föld akkor meg felel néki s'mond: Ha bintén földé lóttel vólna'is, ugyan nem lótt vólna te néked Istentől semmi irgalmasság.

Az **W**R Isten önnön maga mondgya az Alcuranban: Ítélet napjan az hitetlenec fajára peczeter nyomnac, az kezec labac mit czelekedtenec megbizonittyac. Azután meg paranczollya az **W**R Isten az pokol komornykjanac, hogy azoknac kezeket kösséc nyakokhoz es úgy vesséc őket pokolba. Azonban az pokolbéli Hoheroc el érkez nec, figonyos, avagy horgas lanczockal, es az hitetleneket az lanczockal meg kötözzén, az horgot az fajokon vetic bé, es az terdeken vonfac ki, es mind öröckè

T

pokol-

pokolban olyan győtrelem es kőtelben maradnac.

Cheabil Fabar azt mondgya: azoc az lanczoc olly nagy karikajuvac, avagy seműc, hogy ha minde z világon levő vasakat őſve gyűitenek'is, egy sem karika ki nem telne belőlle, mert ha czac edgyic sem'is az földre esnee, ez e gész világot elboritana; Es igy az Wrlten megparanczolja hogy az hitetleneket seregenként vessen pokolra, estellyec meg pokol az Mahumetistakon kívül, minden nemzetsegeckel.

Az Pokolbeli Poroszlókrul.

ERczed bizonyoson hogy Pokolban tizenkilencz poroslo vagyon eggyic Angyal, az többi ő néki tizen nyolczan bolgai, de mindenic poroslonac ſemei olyanoc mint az villamas, az fogai mint az Cyprusfűc, az ſajokból tűz es lang jó ki, az válloc olly ſéles, hogy eggyic valla az masiktul, egy estendei járo földnire vagyon, de mindenic poroslonac ismet hetven poroslo bolgaja vagyon.

Ezeket *Razi Doctor* azt mondgya: hogy azért hjač *Zebbani*, az az poroslo avagy hohernac, mert az hitetleneket mind kezeckel labockal kinozzac: Eggyic poroslonac annyi ereje es hatalma vagyon, hogy eggyic kezével tiz ezer hitelent elvisen, masic kezével'is tiz ezert, labaval'is tiz ezert laba alá'is tiz ezert; Igy egy egy poroslo negyven ezer hitelent fogh kinozni.

Az Pokol kiknec fogh meg szolalni.

Az po-

AZ pokol itélet napjan három féle népeknek fogh meg
 folalni. Elsőben, az Fejedelmi Vraknac, második
 az egész nemzetiségben levő bölczeknek, harmadik, az
Dus gazdag Vraknac. Es mond az elsőknec: Hallatoké
 ti Fejedelmi emberec, es fő fő Vrac, az *WR* Isten tinék-
 tec, azt az méltóságot adta vólt, miért igazságot nem cze-
 lekedtetec, masokat haborgattatoc, es öröklégeket torka-
 verve elvóttetec: Azokat mindgyarást, egy madar el jó,
 mint egy kőles semet czac el nyeli őket. Az bölczeknek
 mond: Te gonos ember az irast es bölczeséget olvastad,
 még'is te magad Isten ellen jártal gonoszt czelekedtel.
 Azt'is az madar mindgyarást el nyeli. Az *Dus* gazdag V-
 raknac mond: Hallatoké ti gazdag Vrac, az *WR* Isten ti-
 tek et soc jóval áldással meg látogatott vólt, azokból sem
 alamisnat sem dezmat, sem kölczönt nem adtaroc; Azo-
 kat'is mint egy kőles semet az pokolbéli madar el nyeli.

De az Isten azt mondgya: még mas büntetése'is lé-
 sen azoknac, mert az kigyoc az kezeket mind könyökig
 meg ragjak meg esic, ismeg nő, ismeg meg esic, ői öcké
 cz lében kinnyoc.

Ierusalemi Mehemet azt írja: hogy az hitetlenec po-
 kolban igen fognac kiáltani, es Istentúl szabadúlast kér-
 nec. Az *WR* Isten az pokol komornyikjánac mond: az ő
 kinnyokat ne könnyebiczetec, hanem az melly balvá-
 nyoc által engemet tiszteltenec, kérjenec azoktól szabadú-
 last; Mondnac az komornyikoc nekic; nemde Prophetak
 ti hozzatoc, nem mentenek? felelnec, jötenec. Ama-

zoc mondanac : Miért tehat az Isten paranczolatit nem tartottatoc, hogy ez gyötteleme ne juttatoc volna, azért mennyetec el, es az melly balvanyokat tiszteltetec, azoktól varjatoc segitseget. Esigy meg nem halgattatnac Istentől, sőt gyötrelmec napról napra öregbül; Azonközbe az ördög is oda erkezie es mond néki bereczenül : *Jnallab, veadekum veadel nakki*, az az, Isten es az igazság közöt ígérte vagyon.

Ackoron minnyájan az hitetlenec, az ördögre tamadnac es ellene Zugolodnac, mondván : Te czaltal meg minket es elhitettel. Mond az ördög : Oh tudatlanoc, igaz én mondtam ti néktec, sem pokol sem menyország ninczen, sem bámadas sem ítélet; De énnékem nem volt akaratom hogy meg nyomorítsalac, sem nem voltam czáfár hogy erőbackal vigyelec valamire, hanem ti az én befédem nec engedtetec, én nem is hittalac titeket nyilvánfággal, sőt inkább az ti magatoc testi kívánságanac az mit eczet, annac engedtetec, azért ti én réam ne neheztelleyetec, vessetec magatokra; Ezt hálvan es látvan az hitetlenec, (Kerebtyénec) egyczer s' mind fel kiáltanac, es azt mondgyac : Oh örök Wr Isten boczas ki minket ez világra, es ennec utánna jámborúl élűnc, es jót czelekeűnc, ezután réged tisztelűnc, az Prophetakathalgattyúc; Meg felel az Wr es mond : Ti hitetlenec es gonoz tevőc, migh ez allapotra nem jutattatoc volt, nemde nem tőttűc volté ti néktec hirre? es nem engedtetec, ezután sem engednetec. Mondnac az karhozottac; Wr Isten vigy ki minket pokol-

pokolból, es had czelekedgyunc mas jót. Mond az Isten: Az én Prophetam nem menté ti hozzatoc? de nem fogadtatoc; Mondnac ázoc: Az mi bűneinc minket meggyőzetenec, boczás ki minket pokolból, ezután ismeg gonosabbac es hitetlenbec lészúnc. Mond az Isten nékic: Fejeteke fűggesetec le, immár többet ne szollyatoc. Mihelyen az Istentől az hitetlenec ez főt hallyac, ottan az irgalmasságtúl minden reménsegeket el háka btyac.

Az Pokol falairól.

Szadyd Doctor írja: Pokolnac negy kő fala vagyon, mindeniknec temerdeksege, negyven estendeigh járo földnire vagyon, mikoron az karhozottac Istentúl segítséget kérnec, ackoron az Isten ő nékic egy fekete vizet add; Hasonlo az Zid olayhoz, avagy rezvúl őfve elegyitetet fekete onhoz, azt adgyac innyoc az hitetleneknec.

De más iras magyarazo Doctor azt mondgya: hamuval egyben fekete vért elegyitenec, es azzal itattyac őket: orczájoc meg fül meg hervad, es testec bőre el hamlic. Annac felette az hitetleneknec avagy kereßtyéneknec, (mert mindenőt az hitetleneken sem Sidot sem Szereczent nem ert, hánem telyességesen, minden nemzetsegekben levő kereßtyént. Szadyd vizet adnac innyoc, az penig nem egyéb viz, hánem az hitetleneknec magoc testekből, vér es genyetseg foly ki, es azt iszac.

Ierusaleméli Mehemet Doctor azt írja: az Szadid vize felől, hogy olly viz, melly az paraznac testéből ki

folyt rútlágnac folyása, mellyből mikoron az hitetlenec isnac, azontul orczajoc megposhad, sül, es el hervad:

Az Alcuranban az Isten ő maga mondgya: mellyet *Mekatil* Doctor magyaráz, hogy pokolnac bintén legh álso feneken *Zekum* nevő fa vagyon, annac az fanac alatta az Isten őt rendbéliforrast teremtet, mellyeknek folyási meleg olvastot rezből léknec, harma nappal foly, kettei penig eczaka. Az iras azt is hozza bé, hogy az hitetlenec az győtrelemnec helyen, pokolban az Istentől előt kérénc, egész ezer éstendeig hogy az ő tűzőc es kinnyoc valamenyire meg fűnnyec. Mutat az *Wr* Isten könyörgésekre egy felyhőt ő nékic, es nagy reménységgel varjac hogy eső eslec, de nem viz eső, hanem fűrűséggel az felyhőkből Kigyoc es Scorpioc esnec es hullanac ő reájoc, es mardoflac őket, mellyeknek mergei ezer éstendeig tart raytoc.

Pokolnac hideg es meleg vóltarúl.

Pokolban az hitetlenec es karhozottac bőrnynen kiáltanac az nagy heűség miat, es azontúl az porobloc visic őket *Zemherir* nevő pokolban, melly hely rettenetes hideg, ot ismeg az hideg miat sirnac kiálnac, az porobloc onnét őket ismet az heűségre visic, azért ám hogy pokol két természetű; Egyic bőrnynű tűzes meleg; malic igen bőrnynű hideg. Az hitetlenec azért ő rőcké ilyen bőrnynű győtrelemben léknec.

Az Alcuranban az Isten azt mondgya: *Haledometi* *Fysa* ebed. *Felicume* elicsyne *Alcl* crayke jensurumi, az az. Az hi-

Az hitetlenec ackoron az Paradiczom kapujára fognac nézni, egynéhány izben azt czelekeſic; ázonban az Paradiczombéli idvőzűlt hivec mondnac nékic: Iertec béti' is Paradiczomban: Hálvan ezt az hitetlenec, mondnac egymásnac: Imè ez may nap mi reáne irgalmaſſág virradot, es úgy néznec Paradiczom felé. De ázontúl az Paradiczombéli ayton álloc az kapukat bé téſic, es nem boczattyac bé, ezeket látvan Paradiczomból az hivec bórnyen órűlnec, hogy az hitetlenec Paradiczomban bé nem mehetnec.

Pokolnac edgyic kapujáról.

E *Bul Szayd* Doctör mondgya: hogy az Prophetánktúl er-
tette: Pokolnac az többi közöt egy kapuja vagyon,
mellyet *Vylnek* hinac, míg az hitetlenec pokolnac leg álfo
rébére jutnanac, ott őket megtartoztattyac, es negyven
éſtendeig kinozzac ott őket. Annac utánna ott egy magas
hegy vagyon, arra mennec fel, ott' is negyven éſtendeig
gyótródnec, annyira jűtnac, ſaz éſtendőben egyſer ſe-
melyec es teſtec bőre megváltozic.

Az Pokol Iſtennec ſzoll.

VR Iſten teremtőm, az mondgya az Gehenna; igérted es
fogadaſod ſerént tölcz meg engemet az karhozandoc-
kal, ackor az Iſten pokolnac hatara *Kademét* (melly nemi-
nemő teremtet állat) állattyac, es kérdi poklot, No te po-
kol megtelele? felel s' mond: Megtöltem Vram es eleg.
Ne-

Nemellyec azt allattyac, hogy az *kademi* egy gonosf nemzetseg, az Isten azokat pokolban veti; Ezt latvan az pokol mond: Eleg immár Vram megtoltem. Nemellyec ismeg azt allattyac, hogy az emberi nemzetnec elotte jót volt ez világra, neminemő tunder nemzetseg, az Isten azokat Pokolban veti. Az kademon az ertetic, ackoron pokol éppen megtelic, estób oda nem kell. Immár oh te Isten felő ember, ha ezeket erted es tudod, es az Isten mit paranczolt az Prophetánk'is mit hagyot, gondolkodgyal arról, es hogy ma vagy holnap mindenekről sámot véssnec. Azért oh hivec kérjétec az Istent hogy minden bűneinket boczássa meg, fogyatkozasinkat ne nézze, es az mi bemtelenységünköt az hitnec fenyével fedezze el. Amē.

Az Paradiczombelieknek állapottyokról.

Hald meg h immár az idvőzültec; es Paradiczombéliec minemő állapotban lész nec, es az Prophetánc forrasából miképpen fognac innya, es az Sziratt hidgyan mint mennec által (melly dologról oda fel'is volt emlékezet.)

Ssayd Doctor, az Vranc Prophetánc magyarázasából hozza bé, hogy az Isten mond azoknac kic balvanyokat képeket csináltanac, es tiszteltec, eredgyetec pokolban mind az ti balvanyotóckal. De azoc nem akarnac bé menni mert tudgyac az pokolnac rettenetes kínyyat es hogy öröckè való. Annac utánna látvan az *WR* Isten, hogy nem akarnac azoc pokolban menni mond az hiveknec. En hiveim ha én baratim es jó hiveim vattoc, az én kedve-

kedvemért mennyetec pokolban, azoc mindgyáraft ké-
 bec léfnec pokolban menni, de az Empireum égből szózat
 jó, ezt mondván az hiveknec: Istenhez való beretetec
 fellyeb vagyon annal az mint kivantatnec; mert az I-
 sten'is beretiazokát, es ök'is beretic az Istent. Mahumet
 Propheta azt'is mondgya: Itélet napjan az égből szó ada-
 tic, ki azt kiáltya: Hol vadnac az Istent berettóc, egy
 nemzetiség el jó, es azt mondgya: mi vagyunc azoc;
 Mond az Isten nekic: Iól mondgyátoc hiveim, mert en-
 gemet meglatogattatoc, feltetec, es semélyemet kivan-
 tatoc látni, azért ma valamit kivantatoc túllem kértetec; A-
 zoc mondnac: Wk Isten az mi kivanfágunc nem egyeb,
 hánem az te fínednec latafa; Mond az Isten valóságoson
 baratim vartoc énnékem, es jót kívántatoc én túllem, meg-
 halgatlac, es kedvemét kerestetec. Azért mennyetec bé
 Paradiczomban, annac felette jó akaro beretóim az én
 bűnös bologaim közzül valakiket akartoc, magatockal vi-
 gyétec bé, ti érettetec idvözüllyenec.

Az Paradiczom forrásárúl kit Gieufzernec
 mond az Alcuran.

AZ Prophetanc azt kérdi tanitványitól tudgyátoké az
Gieufzer mi legyen? felelnec az tanitványoc, Mond-
 ván: Az Isten es az Propheta tudgya; Mond Mahumet:
 Paradiczomban az *Gieufzer* egy forrás, melly nec negy fe-
 geletiben allo viz vagyon es onnét ki foly, azt az forrást az
 Isten énnékem öröktől fogva igérte vólt, az mint az Alcu-
 ranban

ranban írva vagyon: Iam tibi in paradiso fontem praparavimus, &c. Annac az forrásnac környüllőtte korfoc vadnac, minden égbéli czillágoknal töb, itélet napjan az én hiveim azokból ísnac; Tudnunc kell aít'is, itélet napjan minden Prophetánac külön, külön forrása léßen es kuttya, kinec kinec halgatoja azokból ísic.

Az Mahumet forrásárúl.

AZ Mahumet forrásánac belessege es hozza ezer ešten deig járo földni léßen, az viznec sine mint az fejer tey olyan, illattya olyan mint az pezma, nad meznél edesb, itéletkor az én halgatoim az Propheta mondgya ábból ísnac. De az óranitvány azt kérdic vala túlle: Oh Isten emberé sőt inkab itélet napjan megismeredé az te hiveidet? Mond az Mahumet: Igen'is ismerem, mert ók'is engemet ismerni fognac. Ackoron az én forrásom felett magafan egy bekem es tronufom léßen, de az bek az Itélet helyen léßen es az én forrásom bintén az alat fog el folyni, mely elő viz léßen az én halgatoimnac.

Az Pokol es Paradiczom közöt levô hidröl, kinec neve Szirat.

OH Istennek hivei az Szirat hidgya nem egyeb, hanem egy olly teremtetet hid, melly Pokol felet által fundaltat, az bór falnal vekonyab, az sablya elinel keskenyeb, hoáfága három ezer ešten dei járo földnyi, hagoja ezer ešten deig bérce, teteje es egyenessége ezer ešten deig,

deig, az leytője'is ezer estendeig tart. Valakic idvőzül-
nec es Paradiczomban mennec, azon kell által menni, az
karhozandok'is ugyan azon hidon akarnac által menni,
de mind le hullanac pokolra, (mert pokol az alat vagyon.)
Gazaly az ő irásában azt mondgya: Ackoron mindenec
Pokolra vettetnec, czac az hivec meg maradván azt fog-
jac mondani: Vruc Istenűnc közös nélkül egyedől való
czacte vagy. Az Isten mond nékic: En hiveim mit kíván-
toc én tőlem. Azoc mondanac: Vram az te fined látása
es nézese eleg nekűnc. Az Isten mond nékic: Sőt inkáb
tudgyátokè ki vagyoc én. Azoc mondanac: Tudgyuc
Vram, mert mi Vruc teremtőnc vagy. Nem soc idő
múlva az Empireum Egh alat jób kez felől egy Angyal
meg jelenic, es azt fogja mondani: En vagyoc az ti ura-
toc. Az hivec mondanac: Tavol legyen. Ezeknec után-
na az öröckè való teremő Isten, diczőséges finét ezeknec
meg mutattya, es arczal le borólnac ő előtte: Az Isten
mond nékic: Hiveim miképpen ismertetec engemet? A-
zoc mondanac: W Isten régedet kezdet es közösség nél-
kül valónac, egyedől egy Istennek vállunc lenni. Mond
az Isten: minden Prophetac hiveinc kic vóltanac, ez egy
igaz vallásban vóltanac, az keresztényeneken es balvanyo-
zokon kivól.

Az Isten látasarul.

SZayd Hazret azt írja: Mahumettül az halgatoc kérdettec
azt, ha ők az Istent lattyakè avagy nem? Mond Mahu-

met: igen'is meglattyatoc; Ackoritélet napjan Angyali
 Bozat hallattatic mondván: Minden nemzetleg miczoda
 vallasban volt ez világon, ához tarcza magat. Az Sidoc
 akkor azt fogjac mondani: Mi az Azays Isten fiat tisteltuc
 es imádtuc; Felel az Angyal es mond: Hamissat kolloroc
 hitetlenec, nemde az Isten az Alcuranban nem mondot-
 tajè meg: *Ma ebad allahi szabiten ve la veleden*, az az:
 Tudgyatoc bizonyoson, hogy egy az Isten, Mindenható,
 es Fiu nélkül való. Mindgyaratt azokat Pokolra vetic.
 Annakutánna az kerebtyéneket kollittyac, es kérdic őket:
 Ti miczoda Istent tisteltetec? Azoc mondanac: Mi az
 Christust az Maria fiat, ki Isten fia'is, aét imádtuc. Mon-
 danac az Angyaloc: Ti hitetlen es hamis népec, nem de
 az Isten mint az Prophetaknal, nem mondottaè meg, hogy
 ő egyedől való egy örök Isten közös es Fiu nélkül való;
 s'mind az Alcuranban, hogy egy állattyaban. Karomlò
 vallas az Marianac ember fiat, Istenec mondani, azontúl
 azokat'is pokolra vetic.

Annakutánna az WR Isten kegyelmességéből kollani
 fogh az hiveknec, ezt mondván: En hiveim, jóllehet ez
 világon bűnt czelektettetec, de mivel engemet egyedől
 közös es fiu nélkül való egy Istenec ismertetec lenni, az ti
 engem tisteletötökért, ma titeket pokoltúl meg szabadi-
 tottalac, es haralmat adtam arra, hogy mindenitec két ke-
 zeteckel, két két Sidot, es két két Kerebtyént fogjátoc, es
 pokolra vessetec es ti érettetec (avagy helyettetec) égje-
 nec. Túpenig mennyetec bé Paradiczomban. Azok'is
 ez bót

ez főt halvan Istentől, örölvén mennec, es mindenik két két Sidot es két két Kereftyént kezen fogván mikor az Szyrat hidgyan mennenec, azokat mind pokolra tasigallyacalá, es ők nagy örömmel mennec Paradi czomban.

Kuveti kulub, az az fűlek nec erőssége nevő könyvében Moises Doctor azt írja, Mahumet a st mondgya, az ő hivei meg igazittattac, Itélet napjan azoknac semmi győtrelnec nem lése, mivel ez világon hogy fokat senvedenec, nyomorúságokat karvallásfokat, es soc féle betegségekét vieltene, es az oka hogy soc értelmessé ez világi jöktül meg vresitit magokat hogy mind az két világi veszedelmektől magokat meg oltalmazhassac.

Annakokáért hivec, Attyafiac, ez az tanacz, az ki magat igaz halgatonac akarja tartani, az Isten paranczolatyához tarcza magat, es mindenkor az s sent Prophetanc rendelésef kövessé, egész életet az Istennec törvénye s sent rendellye.

Ha valaki czelekedeti által idvözülhete.

MAhumet Propheta a st mondgya, senki maga czelekedeti által Paradi czomban nem megyen, főt még ennen magam'is, hanem czac az Istennec kegyelmessége által. Az Szyrat hidgyan penig halgatoimmal én megyec leg elős ör'is által, utánnam az nagyob Prophetac jö nec, azoc után az s sentec, azoc után az ahitatosoc, azoc után az adakozoc, azoc után az Martyromoc, es végezetre az igaz hivec. Lése olly nép, ki mint egy villamas vgy megyen

által rayta, nemely mint egy fél, nemely mint jó futo ló, neme ymin jó futo ember, nemely eštendeíg, nemely fáz eštendeíg mennec által az hidon.

Az hidon álló rendelt Angyaloc léfnec, hogy vigyázzanac az emberekre es költöztesse békével által. *W R I-*sten legyen hála tenéked hogy ennyi kegyelmeffégedet mutattad az te hiveidhez; Ackoron az hivec az hidon költözvén, az pokolnac tűze megfóal mondván: *Te I-*stennec hive meny el gyorsan által, hogy az te fenyefféged az én tűzemet el ne olcza.

Bagvi Doctor az Alkuran magyarazo könyvében azt mondgya, ackor az *W R I*sten az hitetleneknec mutat egy diczölleges fenyefféget, melly az hivekehez hasonlo, azok azt velic hogy raytoc maradando léssen, de hirtelenséggel el múlic, es ó magoc mind pokolra vettetnec.

Egy fegény *Flí bar* nevő barát azt írja, hogy mikoron az hivec az Szírat hidgyan által akarnac menni, ackoron az ő ez világban lótt imátságoc, ő nékic egy egy hajojoc léssen, az Alcuran háito felec léssen, az mise vitorlajoc léssen, az Propheta Mahomet kormányos Mester léssen; Ackor az hivec az féle hajora bé vlne es Istent kialtanac, es aldaft mondanac, mindgyáraft egy gyönyörűséges bel-lő tamad, es az hajot egyenessen Paradiczomban vísi, mert az Isten olly hatalmas hogy mindeneket úgy czelekedhetic az mint akarja.

Az Prophetánc fáva'is azt mondgya, hogy az őrócké való Isten az vakoknac azt fogja mondani, mennyetec az
empi-

empirium égnec jobja felől álljatoc, azoc oda menne, azonban Paradiczomból egy Zaflot hoznac ez *Sasie* Propheta előtt fel űtic, az Angyalok'is edgyút lésnec véle, az *Wr* Isten az vakokat az *Sasie* Prophetával es bentel edgyút boczáttya által az hidon Paradiczomra: Annakutánna, az Istentől fősat adatic ezt mondván: Hol vадnac azoc kic raboc, es penzen vót főlgac vóltanac az embereknek, es meg'is azén paranczolatimat megtartottac, azok'is mindgyáraft elő állanac, az Isten mond nékic. Ti'is álljatoc az Empirium égnec jobja felől. Azok'is oda állanac es hozattatic azoc eleibenn'is egy zöld Zaflo, es tesic Ioseph bent eleiben, es Ioseph kezében vési az Zaflot, es minden ez világon levő rabságot, es penzen vótt viselt hű főlgakat véle edgyút által vísi az hidon.

Az Isteni szeretetnek kevanoí es ahítatosírol.

AZ felséges őróc Isten mond ítéletkor azoknac, kic őtet szeretec, es ő benne őrvendeztenec, hol vадnac azoc kic én erettem őrvendeztenec, es engem szerettenec. Azok'is elő állanac es fősat adatic nékic mondván: Menyetec az Empirium égnec jobjara, azoc el menven, ot lésnec. Hanem az Isten főlittyá azokat kic az ő kedveért mindenkor sirtanac, azok'is elő állanac, es az ő főmec főnyhullatafit mertekben vetic az Martyromoc verevel, es az főlczec tentafával de az bent Isten kedveért az kic ez világon sirtanac azoknac főnyhullatafi főveb, es erdemmel meg halladgyac az Martyromoc veret, es az főlczec

czec iro tentajat. Azért azok'is el mennec az Empirium égnec jóbjá felől állanac, es egy tarka Zašlot hoznac eleikben, mivel azoc šoc féle siralmokat czelekedtenec. Mert azoc nemellyic az pokol rettenetességétől rettegven širt, nemellyic az Paradiczom gyönyörűséget kívánta širt, es nemellyic bünt czelekedet es azt širatta. Azért azt az Zašlot adgyac Noe Propheta kezében, es véle edgyút mennec által az Szyrat hidgyan. Továbba ackor ozton az Angyaloc az bölczec iro téntájával az Martyromoc veret vetic őšve, de az Martyromoc vere terhešeb es erdemesšeb léšen, azok'is az Empirium égnec jóbjá felől állanac es hoznac elejekben egy Sarga Zašlot, melyet Ssent Ianos Prophetánac kezében adnac, es minden igaz Martyromoc ő velle edgyút mennec által az Szyrat hidgyan. Es Paradiczomban bé mennec. De az bölczec áckor elő állanac, es azt fogjac mondani, ezec az mi tudományunc es tanitasunc által mentenec az Martyromságra, annakokaért méltobbac vagyunc arra, hogy azoknal eleb mi mennyűnc bé Paradiczomban. De az Isten meg felel nékic es azt mondgya; Hallatokè hú šolgaim, rú az Prophe tackal edgyút, az kiket akartoc az emberec kőzzül idvőšiczetec, azonban mindenic melle egy egy Angyal megyen, es azt fogjac kiáltani, mindenec ertesére legyen hogy az bölczeknec šabadšag adatot, hogy az emberec kőzzül valakit akarnac idvőšicšenec.

Az idvezitesben kiczoda legyen első.

Maho.

MAhomet Vranc Prophetanc azt mondgya, ítélet náj-
jan Isten engedelmeböl én lébec első idvőzítő. En u-
tánnam mind az Prophetac, azoc után az bentec, es vég-
tere az irástudo bölczec. Ackoron egy Fejér Záslot hoz-
nac, es Abraham Prophetanac kezében adgyac, mert igen
nagy ereje vagyon.

Ezec után az Derviseket, az az, az barátokat solittyac
es megh paranczoltatic ók'is állyanac az Empiriom Egnec
jóbja felől, mivel hogy ók'is az begényfegnec es tömlőcz-
nec nyavalyáit örömeft viseltéc, azoknak'is egy Sárga
Záslot hoznac, es azt adgyac az bent Iesus Propheta ke-
zében, azok'is véle edgyót mennec által az Szyrat hid-
gyan. Továbba Isten solittyac az gazdagokat, es elő álla-
nac, de szaz estendő múlva állanac azoc az Empireum ég-
nec jóbja felől, végtére egy tarka Záslot hoznac, es Sala-
mon Propheta kezében adgyac, es az gazdagoc az ő Zás-
loja alát levén, mennec által az hidon.

Az békefeges túrókról.

SZolittyac ítéletkor az békefeges túróket, es elő állanac.
Mond Isten nékic. Mennyetec Paradiczomban, azoc
el mennec, de az Angyaloc azt kérdic tőlőc, miczoda vólt
az ő túréséc? Azoc mondnac: Szenvedtűc békével az I-
steni solgالاتot es engedelmeffegget, es minden féle nya-
valyakat békével benvedtűnc; Azok'is idvőzűlne. Es
igy rendel minden idvőzűlendő nemzetfegec, kiki jóbá-
gos czelekedetinc érdeme berént mennec által.

Az Szírat hidgyan levő strasakról.

AZ Szírat hidgyan Strafa helyec vadnac, az kie azon által akarnac menni, az első Strafan, az igaz búbeli hitről kérdenec, ha azt bé töltötte es megtartotta bódog ember az ott el mehet, de ha egéslen meg nem tartotta, az tűzre alá vettetic.

Masodic az paranczolat férént való őtt rendbéli, imatkozasról es miséről kérdic, ha mindenkor véghez vitte ott el mehet, ha penig nem, alá vettetic.

Harmadőr az Ecclesiához való Dezma adastról kérdic.

Negyedőr az paranczolat férént való harmincz napi böjtről kérdic.

Eötödőr az sent földi jarastról, es barandokságról kérdic.

Hatodőr az Attyokhoz Annyokhoz való engedel-mességről kérdic.

Heredőr az magh folyasból való meg tisztulastról es főródéstről kérdic, az melly utalatos es tisztatalanság, ha fertelmesül, az mag folyas es Coitus tisztatalanságában jár, kitül Isten óltalmazzon minden tista embert, ha mind ezeket véghez vitte, az hidon békével által mehet, de ha nem czelekedte, le vettetic.

Az Szírat hidgyan levő nagy farúl.

AZ Szírat hidgya, mint az bőr fal vékony, es mint az beretva olly keskeny, kinec kinéc erdeme férént való által me-

tal menetelre, de még' is az hid előt egy igen nagy fáes mezeje vagyon, es azon az mezön egy nagy fa vagyon, mellynec tövéből két forrás jó ki, az által menőc egyyic forrasbúl mosodnac tisztulnac, az másikból isz nac, az egyyikből külső képpen, az másikból belső képpen tisztulnac, es azockal az Angyaloc az Paradiczom kapuja előt lész nec semberen, es kőszöntic őket mondván: Békefeg tinéktec Isten nec senteri es hű szolgai, es mindgyáraft mindenikre két két öltöző kaftant adnac, melly ruhac olly fenyesec, hogy ha ez világra hoznac, az napnac es holdnac fenyessege az előt meg nem teczenec es mindenic mellet egy egy Angyal lész en, Paradiczomra előttőc kalauzoc lész nec, megmutogattyac nékic az szép palotakat, kerteket, fűz Leányokat, es gyönyörűsleges eledeleket, őmaga Prophe-tanc mondgya, ott minden ember házát palotáját vgy tudgya, mint mikor ez világon az Templomban völt, es ki menvén, házát jól tudgya.

Paradiczomról es annac minden állapottyárúl.

OH Isten titkainac kívánoja es követője ki vagy, ercz megez világi állapotot, miben állyon, mert bizonyos dolog, hogy ez jelen való világban, az mi értelmes állapotunc, hasonaltan hitvan es nyomorúsággal tellyes diczőség. De az más világi értelmes állapotunc, állando, öröcké való, es gyönyörűsleges diczőség. De azért valami ez világban vagyon, az más világonn' is mindennec abra-zattyá megvagyon, (avagy hasonlatossága) mert az Lé-

lec kerént való ertelem, es valóság, az világosságnac a vagy fenynec, valóságos bölczesége es fines ekeffége legyen el hidgyed. Az magyarazo Doctor azt mondgya: Az Paradiczom az ki vagyon, azoc kértéc, ez azokban levő fák-
nac agai egymást érvén kórnyúl állanac, es azokon Palma gyümölcszóc teremnac. Paradiczomnac penig az *Firdensz* nevő résében, bölő fác vadnac, de azért az Paradiczom az Empireum égh alatt vagyon, az Alcuranban az Isten mondgya: Szeka fel cimeti ars elrahman.

Ez'is bizonyos hogy az Paradiczom most az mint vagyon illy állapotban erced, az mellyben Adam es Eva annac állapottyaban vóltanac, es ertettetec felőlle, úgy hogy abban foc féle gyönyörűséges fác vadnac, es az fác alatt íoc féc vizec, boroc, tey, mez forrasoc folynac.

Az iras tudóc Paradiczom meni samu legyen velekednec *Ebuleis* azt mondgya hogy az Paradiczom négy legyen, az Alcuranból bizonyitya hihető, de *Cassiz enbya* azt mondgya hogy, nyolcz legyen az Paradiczom, az mint im elő' is samlállya. 1. *Darul csital*; az melly ánnyt tében ekeffégnek orkága, fehér gyöngyből áll. 2. *Darul szelam*, az az, békeffégnek hayléka veres Rubintból áll. 3. *Gennetul mena*, az az, folyamodasnac oltalomnac es erőffégnek haza, zöld Smaragdusból áll. 4. *Czinnetul Huled*, az az, Draga óltózetnec ládája, farga Clarifokból áll. 5. *Czinnetul Firdensz*, az az, Diczőffégnek, avagy bóldogságnac közepi, veres es sár Aranyból áll. 6. *Czinnetul melcse*, az az, kerítésnek es győződelemnec Paradiczoma. Fejér ezüst-

ezüştől áll. 7. *Darul karar*, az az, Allandóságna, es öröcké valóságna birodalma jó illatu pésmából áll. 8. *Csinnetül aden*, az az, bölcseségna titkosságna értelemna Paradiczoma, az melly igen gyönyörűséges gyönyökből áll.

Ennek egy kapuja olly vagyon, mellynec két szárnyai vadnac, farga Aranyból áll, egyic szárnya az masic szárnyatúl há ezer ektendeig járo földni mekeségre vagyon. Az kő falánac épületénec féle arany mésből, féle ezüst mésből áll, tapasztása pésmából vagyon, es mind az több Paradiczomknac ékességi, tornyai, es folyosoi ebből az *Aden* Paradiczomból vagyon: Ennec az helynec czodalaros voltat soha az Istennél több fenki ki nem beszélheti. Némellyec aét állattyac. Az *Aden* Paradiczomban egy Város vagyon, de egy általlyaban ő magaban egész egy Paradiczom az *Aden*.

Irjac aét is hogy Paradiczomnac kapui vadnac, es minden kapujan hetven hetven ezer tágas mezei vagyon, mindenic mezőben hetven hetven ezer Palota vagyon Rubintból, mindenic Palotana hetven hetven ezer udvara kerítése vagyon Hyacinthusból, mindenic udvarban hetven hetven ezer házac vadnac aranyból, mindenic házban hetven hetven ezer ablakoc vadnac fejer ezüştől, mindenic ablakon hetven hetven ezer tábla vagyon pésmából, es mindenic tablan hetven hetven ezer tálac vadnac, finyes fodorból mindenic tálban hetven hetven ezer külömb külömb féle etkec vadnac aranyból, de minden

den ablakokon hetven hetven ezer Tronufoc vadnac aranyból, de mindenic Tronufon 70000. nyofolyac vadnac es draga agyac, szép finyeffegből es biborból, mindenic ágy kőnyúl hetven hetven ezer forrasfoc vadnac, mindenic forrasnac, hetven hetven ezer bólt haytala vagy on zöld Smaragdusból, mindenic bóltban hetven hetven ezer vő béc vagy on aranyból, mindenic békben egy egy berelmes bép legűl fényből, es az mellett foc külömb külömb féle gyűmölczóc es madarac lésnec, az mint az Alcuranban az Isten mondgya.

Az Paradiczom kapuirúl.

AZ Paradiczomnac nyolcz Kapuja vagy on Aranyból, draga kővekből es Iaspisból. Elő kapujan ez vagy on irva: *Tailake illallah* Mahumet résu *lullah*. az az: Ninczen tőb Isten az Mahumet Propheta Istenénél, az kinéc ő követec. Az masic kapujan ez vagy on irva: Ez kapu azoké az kic az Imátságot rendelt idején es orajan az Sinagoga-val meg tartottac es gyakorlottac. Harmadic kapujan ilyen iras vagy on: Ez Kapu azoké kic az Imátság mellé az Templomi dézmát meg áttac, ezzel az ő testeket meg tisztítottac. Az Negyedic kapujan irva ez vagy on: Ez Kapu azoké, az kic az értelemnec paranczolattyaban jartanac, az hitetlenec tagadasinac ellene mondottac. Az ötödikön ez iras vagy on: Ez kapu az farandokoké, kic az bent földet jartac. Az hatodic kapun ez iras vagy on: Ez Kapu azoké az kic az ő testec ké vanságot meg fuitottac

es tisk.

es tisztán éltene. Heredic kapun ez irás vagyon: Ez Kapu az igaz hitért való hadakozó vitézeké. Nyolczadik Kapu az igaz kézi munkával élőké, kik az práda életűl megoltalmazták magokat. Némellyec az Paradiczomot Her hetnec mondgyac lenni, de ezeken kívül vešile nevű egy hely vagyon, melly az Mahumet Prophetának kiváltkeppen való tulaydon hayléka, azzal nyolcz lészen az Paradiczom.

Az Paradiczomról más értelem.

AZ értelmese az mondgyac, az *Ádám* Paradiczomban, ház ablakoc avagy kamorác vadnac, mindenik ház határig való, köz földön vagyon, mivel hogy az Mahumet halgatoi es hivei azokban lészen, de ezec az ház ablakoc avagy kamorác közül, tizen nyolczában titkos dolgoc és állapotoc vadnac, azoc közül az legh fővebbic hely az *Áden* nevű Paradiczom az több Paradiczomoc között mint egy bép orcánac semöldöké olyan módon vagyon, Paradiczomban annál főveb helyly ninczen, az *Wr Istentő* felséget'is ott fogjac meglátni. Annac az helynec bép ségé hasonlatos egy Király palotához, melly félet egy bép superlatot vontanac fel, es annac nyolcz völna, mindenik kőfal között bép gyümölcz fácsk volnanac. Az *Áden* Paradiczom'is ilyen forman vagyon, de ómaga közep forman vagyon, es az nagy Paradiczom körökörül fogta bé, melly hely az idvőzítő Prophetánké. Az *Firdausz*, nevű Paradiczomban pedig, az több Prophetác es az irás tudo ből-

bölcszecc mennec, ez'is közel vagyon az *Aden* Paradiczmhoz, es *Aden* felet úgy áll mint egy Város. *Firdeusz* az ellenében olyan mint egy falu. Ennec az nyolcz Paradiczmnac közepi igen magas, úgy annyira azért hogy némellyec egyyic az masikat, meg láthattyac az emberec közöttül belölle, az immár az leg magassab hely az *Aden*.

Hasszen Doctor így magyarázza: az *Aden* Paradiczm igen nagy Palotac aranyból, Gyöngyből es Iaspisból állannac, es titkoknac bölcsesége, az mint az Alcuranban *Isten* mondgya, úgy hogy soha azt sem látta, fül nem halotta, es az embereknek híve gondolatn által nem hatot. Az *Aden* Paradiczmokban penig három rendbéli népec mennec. 1. Az Prophetánc őmaga. 2. Az adakozoc. 3. Az Martyromoc. Az *WR Isten* ott lakic es orvosol.

Firdeusz Paradiczmrul.

H*Erre* Doctor azt mondgya: hogyha *Istentől* Paradiczmot kíván valaki, ne kívánnyon *Firdeusznal* egyebet, mivel az Paradiczmnac közepi, es fellyeb valoja, de annac felette vagyon az irgalmasságnac ége, az Paradiczmnac forrasi onnet jönec ki, az több Paradiczmokra'is, az forrasoc ebből származnac, az mint az Alcuranban mondgya: *Jnnelle zine Ame nuve amilu eszališati esianet lešum cšennatul firdeusz nešselen*. Mely mondašt az iras magyarázoc nem egyképpen magyaráznac, ertenec; Némellyec azt mondgyac hogy étel ital nélkül léšnec az emberec, de némellyec azt mondgyac annyit téšen az ige, hogy az idvözű-

vőzülendőc mikoron Paradiczomban mennec, leg elő-
 bór'is az *Firdeus* Paradiczom eledeleiből es gyümölczéből
 éknecc. Gondolkodgyal azért felőlle az ki abban az Para-
 diczomban megyen, az idvőzülendőc állapottya mine-
 mő lehet.

Az Paradiczom materiajáról.

HErre Doctor azt mondgya: Egyűer mi kérdőc az Pro-
 phetánktól Mahumettól; Oh te Isten követe, az Para-
 diczomiból teremtetet; Felele Vranc Prophetánc mond-
 ván: vizből teremtetet, de az Arany, Ezűst, Gyöngi,
 Rubint, es egyéb draga kövec abrazattyában teremtetet,
 valaki azért azokban az Paradiczomokban mehet, az ő-
 rőckè ott marad, az őltőzeti es Kaftanya meg nem avasod-
 dic, maga'is meg nem vénheűic, sem álom reá soha nem
 megyen, sem betegseget nem szenved.

Továbba az Paradiczomnac ház rendbéli hayleki
 vadnac, ha minden teremtetállatokat egyyic részében bé-
 vinnek'is mind belé térne, abban hold es nap ninczen,
 hánem az Empireum égnecc fényességétől világoskodic az
 Paradiczom. Az Paradiczomoc pedig egyyic az masic
 után rendel vadnac, azoknac lakosi pedig mind mezitelen
 orczaval lésnecc, az semec festet lésen, az orczajoc közepi
 veretekes lésen, hogy az férfiac az aszonyállatoktól meg-
 különböztesse, es egy férfunac ház férfui erő adatic-
 etelre, es itatra, es aszonyállattal való hálafra, es őőve me-
 néfre, es mikoron enni es innya le vlnec, negyven es ten-
 deig

deig veſtegvő nec, eſ nec iſnac es kőzöſődnec. Azőknac
penig magaffágochafonlo léſen az Adam Propheta ma-
gaſſágához, hatvan araſ az emberi araſſal; Gazdagoc
léſnec mint Salamon vőlt, hoſu idejuvec léſnec mint az
I e ſ u ſ Propheta, harmincz három eſtendőskorbeliec
léſnec, ſéplegec az Ioſeph ſépfégehez haſonlo léſen, illa-
tozaſoc ollyan léſen mint az Mahumet Prophetae, jóba-
gu, es minden nec az tiz Vyaban, aranyból draga kővek-
ből tiz tiz gy űrő léſen.

Az idvőzűlendők miképpen mennyenec Pa-
radiczomban, arról való tanuſág.

OH te emberi állat ha immáron megertteted az *A den*
Paradiczomnac es az többinec állapottyat es bődög-
ſágot; Noh tehát moſtan az ſeſleges *Risvany* állapotot, es
mindenhato hatalmaſſágnac neminemő réſeiről Iſten ke-
gyelmefſégéből ſollyunc. Immár az Paradiczombá az em-
ber ec, miképpen mennyenec bé, es az nemzetſégecki ki
erdeme es méltóſága ſerént az teremővel miképpen le-
gyenec ſembe, azokról ſollyunc moſtan. Mond az *W r*
Iſten az Alcuranban: *Voſſey felle zine keſeru birabbi him vel*
csenneti zumren, az az. Az hivec ſeregen ként az Paradi-
czom kappujára mennec, áckoron az Paradiczom komor-
nyiki ott allanac, ezt mondgyac nékic: *Szelam Aleikum*
tabbetum feid culuba Haladine, az az. Békeſegtinéktec ből-
dögſágos népec, es Iſtentől áldottac. Felelnec az hivec
ezt mondván: Legyen őrőcké való hála annac az terem-
tő egy

tő egy Istennek, az ki minékűnc megígérte vólt azt az mit kivanunc megadgya, es az berént czelekešűnc. Az Prophetanc ő maga mondgya: hogy az Paradiczom kapuját én nyitom meg elsőben, vgymond; Az Comornikoc azt fogjac mondani, te ki vagy? En felelec, es azt mondom: En vagyoc az Mahumet; azoc ottan mondnac: Nékűnc megparanczoltator hogy te előtted Paradiczomba senki bé ne menyen. Ismeg ő mond én előttem senki nem megyen bé, még az több Prophetak'is halgatoickal egyűt, addig Paradiczomban bé nem mehetnec, míg én utánnam azén halgatoim bé nem jőnec. Mikoron azért Mahumet Prophetá Paradiczomban akar menni, az Prophetac minnyájan job kezé felől állanac, es utánna vgy mennec bé, es minden nemzetségec az Prophetac után adgyac magokat, es vgy mennec bé egymás után seregenként. Az Isten akkor kőšönti őket mondván: *Iselam Aleikum min maz her errasim el hayul Cayumu tubetum salidine*, az az, békešeg tinéktec kic az kegyelemmel megdiczōitetvén az életre fel állottatoc, bōldogšagos népec vattoc.

Nemely Prophetác hogy kešōn mennec bé, annac okairúl.

MAhumet Prophetanc azt mondgya: Salamon Prophetá minden Prophetac után őt baz eštendōvel megyen bé Paradiczomban, azért hogy itt ez világon Királyšagot višelt vólt. Az én halgatoim kōzzúl penig *Abdurasman* az több halgatoknal, kešōbben megyen bé, azért mert igen

gazdag vólt. Az én halgatoim úgy mond Mahumet, mi
koron Paradiczomba bé akarnac menni, az kapu előtt egy
fát látnac, mellynec tövéből két forras jó ki, egyikből is-
nac, az másikból egészen testeket meg mossác, megristul-
nac, es azt mondgyác nékic: Az Wt Istén az Paradiczo-
mot tinéktec ez világon való czelekedetekért adta.

Az Mahumet Zászlójáról.

Mikoron Mahumet Propheta Paradiczomban az Pro-
phetackal es Senteckel bé megyen, az Paradiczom
Porkolábja az *Rezman* Angyal az diczösségnek Zászlóját,
az Angyaloc es Prophetac előtt elő hozza, es Mahumet
kezében adgyác es mond nac: Ez diczösségnek Zászlója
az Mahumet *Musztafa* Prophetája, es ottan az Angyaloc
az Zászlónac eleiben mennec, az Prophetac es hívec le ál-
lanac ackor az lovakról, nagy Ceremoniaval ott állanac.
De *Rezman* Angyal mond nékic: kiki mennyen helyére,
es mindgyáraft az Prophetac ki ki fel megyen, az ő feki-
ben, es ott él nec, az Sentecc penig parnakra él nec. Annac
utánna mond az Istén Gabriel Angyalnac, halladé Gabri-
el, ved el homályokat az én Solgaimnac semekről, es meg-
láttyc az Istent, es azontúl kösönti az Istén őket mond-
van: Órúlytetec én Solgaim, Sereitöim es választot hiveim.

Mond Istén Mahumetnec: Ez világon kösöntele te
az én Solgaimnac? Ilmeg Gabrielnec mond: Te az *Al-
cáyderá* etczakaján kösöntele? *Uriel* Angyalnac mond:
Te az Lélec el vitelekör kösöntele? Az Paradiczombéli
Porko-

Porkolobnac *Rezman* Angyalnac mond: Te az én szolgálmainac mikoron Paradiczomban bé kezdetec menni köszönteles? Azért az felseges Isten mond magaban: ôh én szolgálaim ennec utánna az én köszönetemet ne halljátoc mástúl, most magamtúl halljátoc közbe jaras nélkül. Annakokaért én Isten ha immár köszöntöttem az én szolgálimat, búkség hogy engemet ôk meglathassanac. De ôh én hú szolgálaim meddig rettegtec én túlem? Halladè te *Rezman* Angyalom, ezeknec az én magam eledelemből eledelet adgy had egyenec, bort'is adgy innyoc. Mindgyárást az Angyaloc Gyöngiből, Rubintból; ástralokat, es ezüstből talakat, azokban soc külömb féle étkeket hoznac, az melly étkeket soha senki nem látot. Azokból eñnec isñnac, ott sem tűz, sem nap nem léñen, mond ákor az Isten *Rezmannak*. Adgy elegh bort innyoc az én szolgálmainac. Azért az *Rezman* Angyal megparanczollya, es mindgyárást az mennyei sűz Leányoc, Gyöngi, es Rubint poharakal bort hoznac, az hiveket itattyac, es Isten nec hálaakat adnac. Az után mindenic emberre hetven hetven kastant adnac, fenyekódból teremtetter, mellyeket soha senki nem látot fűl sem hallot. Annakutánna az Isten ôreájoc felyűl egy fely hőt tamazt, mellyből pezma es safrany első esic. Imeg más felyhőtamad, ábból'is ôreájoc Rosa viz esic. Tovabba az *Huril Syn*; az Paradiczombéli sűz Leányoknac Fejedelmi asszonyoc el jó, es mindeniknec hetven hetven sűz Leánt, es hetven hetven bép gyermekeket adnac, igen ekefeket. Es mond az Isten

Rezmennac: Mond meg az én boldaimnac, ez hely melyet nékic adtam igen fő hely, nyugodgyanac abban, mert nékic ígertem volt; Felelnec az hiveki W^r Isten mindenec megvadnac, semmi fogyatkozásunc ninczen, csak kívánnyc az te binnednec nezeset.

Az W^r Istenannac utánna Davidnac mond: kezd el es olvasd az Soltárt; Azért Davidnac bavat az Isten hetven notara változtattya, es David fel megyen egy Rubintból teremtetet filegoriaba, melly báz singh magasságu lében, es igen ékes notára fogja éneklelni az Soltar könyvet. Azután Isten mond Mahumetnec, te' is meny fel az te filegoriában (avagy Catedradban). Azontúl elő jó ő neki' is egy igen igen szép fenyves kődből teremtetet Cziardac, es abban bé megyen, es az Alcurannac *Rasman* nevű rébet elő vésti, es megmondhatatlan ékes nota bővel fogja éneklelni úgy annyira, hogy az madarak' is azt halván, c'k' is foc szép énekléleket tesnec. Ackoron mond Isten Gabriel Angyalnac: az Diczösség latafánac homályát, véd el az ő bemekekről; Azt mindgyarást el vésti, es bínról bínre láttyc az Istent. Mond nékic az Isten: Tű én hiveim vattoc, én' is kegyelmes Istenetec vagyoc, az én nevemből olly nevet adtam tinéktec, ezután semmi banatotoc es felelmetec nem lében, mert immár ti énnékem barátim, benteim, es választottaim vadtoc, békeség tinéktec boldog népec vattoc.

Hátsen Doctor azt mondgya: Ezec nyolczvan esztendőig néznec az Isten bínére egy végben, es azután arczal le bő-

le borúlmac, es az Istent imádgyc, de az Isten mond nékic, én hiveim es bögaim fejeteke emellyétec fel, mert most nem le borúlmac, hanem örömnec es ajandéknac napja vagyon.

Hozattatic bé az irafokból, hogy az Vy Ierusalem határos az Paradiczommal, el bór az emberc ott esnec es isnec, es kastanyokat ott vésnec reájoc, es kiki az ő vlő bekiben megyen, es minden népec az Isten latsára az *Áden* Paradiczomban gyülekeznec, mellyet Isten segedel-méből jozan elmével megjegyezzunc.

Az Hulde nevô farúl, melyről Eva es Adam ôtenec vólt.

AZ mikoron az hivec Paradiczomban fognac menni, el bór mennec az Vy Ierusalembe, es ott kiki mind bekiben vl, onnét ismeg mennec az *hulde* (avagy *csulde*) nevô fahoz, az melly farúl Adam Attyanc, gyümölcsöt ott vólt.

Ábbasz Doctor azt írja: az *Hulde* fa Paradiczomba, buza fa vólt es mostis vagyon, mellyet az WR Isten Paradiczomban igen szép abrazatban teremtet, annac levelei Zöld Smaragdusból áll, az fa ómaga saar Arany, az viraga fehér ezült, az gyümölcze meznél édesb es gyönyörűsegesb; Mikoron az hivec ezt meglattyac, el czudalkoznac ez szépségen es el almelkodnac, az Angyaloc mondanac nékic: miért czudalkoztoc, mikoron ti az világban vóltatoc Adam Attyatokat emlegettétec; Azoc felelve:

Ez u-

Ez után immár nem emlegettyűc es nem czudallyuc mi-
vel lattuc ez fát, vóttűc esűnkben hogy igen gyönyörűs-
ges es kedves fá legyen ez, megelegettűnc ennec látásával.

Araff nevô helyről, melly Paradiczom
es Pokol között vagyon.

Fetary Doctor azt írja: az Alcuranbol hozván elő hogy
az *Araff* egy olly bizonyos hely, melly Paradiczom
es Pokol között vagyon, es abban menendőc egymást
mind ismerni fogjac; Azoc penig kic legyenec, Vruc
Prophetanc azt mondgya: Azoc lész nec azoc, kic attyoc
es annyoc ellen tamadtanac ez világon, es attyoc aka-
rattya ellen martyromságot szenvedtenec, szabad akarat-
ból, azért menekedtenec meg pokoltúl.

Abbasz Doctor ezec felől így ír: az Aaraffban menen-
dőc olly nemzetseg, kinec jó czelekedetec az gonost meg
nem haladgya, mind jó es gonost czelekedetec egyaránt
vagyon, arra sem méltoc hogy Paradiczomban mennye-
nec, hanem az kettő között kellec maradnioc. Nemel-
lyec azt állattyac az Aaraff népe nem egyeb, hanem az
fattyu fiac. Nemellyec azt mondgyac, hogy az Keresztje-
nec kised fia, kic még az testnec kívánságot nem tud-
tac, es úgy holtanac meg. De ismeg azt állattyac hogy az
Aaraffban menendőc, nem egyebec hanem az Angyaloc.
Hassen Doctor penig azt mondgya: az Aaraffbéliec nem
egyebec, hanem az hívec közzül egy Synagoga, avagy se-
reg, melly Aaraffból mind az Paradiczombéliekre nézne

es vigyáznac. De bizonyára ez soc rendbéli ertelmeknek summája ez, hogy valakiket elő famláltunc mindenik közül lésnec az Aaraffban, az mint az Alcuranban Isten mondgya: *Uenady Hszhabul Aaraff*. Tudni illic az Aaraffbéli ec, az hitetleneket az Pokolban az orcájoknak fekete fegyéiről ismeric meg, es beßellenec vélec. De végtére az Isten, meg könyörül az Aaraffbéli eken, es mond nékic: ti is mennyetec bé Paradiczomban, immár ezután semmi banatotoc es felelmetec nem lésen, azok' is bé mennec.

Ábbasz Doctor írja: mikoron azoc Paradiczomban mennec felette nagy örömben lésnec, ackoron az pokolban levőc, az Paradiczomban levőkre nézni fognac, es némellyec attyoc fiait es rokonságokat megh lárttyac hogy Paradiczomban igen bép étkeckel élnec, es bép ruhakban felöltöztenec, azt fogjac mondani az kárhozottac: *WR Isten* minékunc attyankfiai vadnac, enged meghad beßellyunc vélec. Azért mindgyáraft az *WR Isten* meg engedi nékic, es beßellenec vélec, de azoc imezeket meg nem ismerhetic, mivel az orcájoc merő fekete lőit az rúztúl, de az kárhozottac az idvőzülteket neveken fogjac nevezni, es úgy ismeric meg őket, es etelt kérnec az idvőzültekről, de imezec azt mondgyac nékic: Az Paradiczom erkeiből az hitetlen kárhozottaknac nem szabad ételt adni, ninczen tinéktec ebben résetec, esigy nagy bomorufagban maradnac.

Tudni való dolog azért, hogy ítélet napja péntec nap kezdetic, es péntec nap mennec bé Paradiczomban:

Szombaton az viz forrasokból isnac. Vasarnapon az bor forrasokból isnac, es az Isten ezeknek, külömb külömb féle lovakat ad azokra fel vlnec, es ezer estendőig mulatoznac, járnac Paradiczomban sshell. Es egy igen nagy magas hegyre mennec, ott egy forras vagyon Pelmabúl, mellynec neve *szeljszebil*; Hetfő napon abból isnac, es ismeg ezer estendeig járnac mulatoznac; Ked napon az rey forrasbúl isnac, es mulatoznac, semec olly fejér es vilagos lében, hogy az Paradiczomnac minden diczóságet által lattyac. Szeredan az mez forrásból isnac, es ismeg ezer estendeig sshell járnac, es igen szép gyönyörűeges helyre júnac, ahol igen szép czifrapalotac vadnac, mellyekben aranyas bekec vadnac, azokra le vlnec. Czeterkeken ugyan ott vagyon bor forras mellyet *Zenczebil* forrasnac hynac ábból isnac, az *Wa* Isten ott nékic egynehány ezer féle etkeket ad, es loc ajándékor, es ismeg elmennece, ezer estendeig gyönyörűegesen járnac mulatoznac, annac utánna az elebbi helyekre vissza mennec, es az Isten *Rebik* nevű italt ad ő nékic, az *Rebik* nem egyeb, hanem egy neminemű veres bor, es bé vagyon peczerelve, ábból nem minden ember ihatic, hanem czac az bentec es Prophetac.

Herul Mehemet Doctor azt írja: hogy ked napon az fiac az attyokhoz annyokhoz mennec, es vendégeskednec. Visont vasarnapon az Atyac Anyac az fiakhoz mennec vendégeskedven. Hetfű nap az műves tanítványoc az ő tanitojokhoz mennec vendégeskedni, visont az mesterec az ő tanítványokhoz mennec. Sze-

Szereda napon minden halgatóc, ki ki mind az ő Prophetájához mennéc vendeglegben. Czeterteken visont minden Prophetá az ő saját halgatójahoz megyen, es vendegeskedic. Péntec napon mind az Prophetac Szentec es minden népec az Istenhez mennéc es véle szemben lésnéc, Istenec kegyelmességéből.

Az Isten es az Prophetac vendegségiről.

TVdnunc kell minékűnc azt'is hogy az öröcké való Istent meg látni, az elménec könyő, nem lében tilalmas, hanem ugyan búkséges az szemec azt meg látni, az mint az Alcuran mondgya: *Ucsusi jeumeiden nasireti ila rabbe-Sana*, az az, azon az napon azurra néznéc az ti szemec, faratság nélkül.

Egy napon az Prophetankal vlúnc vala, azt írja *Aly*, es immár igen keső etczaka lótt vala, az hold ackoron negyed részben vala, es monda az Prophetá: Bizonyára ti az Istent meglattyátoc mint kintén imez holdat most lattytoc. Ackoron penig az emberec pénteken mennéc Paradiczomban, es kiki saját helyére megyen szemben vl, es ott marad meg. Az *WR* Isten mindeneknec bővséges ételt, es nagy méltóságot ad az ő szemekben; *Hurilayn* az Paradiczombéli búz leányoknac Fejedelem asszonya, szép búzeker, es gyermekeket elegedőndő bort'is viben nékic, esnéc s'isnac s' Istenec halakat adnac.

Annac utánna Szombat napon el mennéc az Angyaloc, es az egész emberi nemzetseget, Artyánac vendegségében

gében hirdetic es hijac, merr Adam Attyanc Paradiczomban az *Hulde* fa alatt, melyből előőr' is őtt, vendégsege lében, ott az egész emberi nemzetségnec jelen kelt lenni, az karhozattakon kívül. Az Felséges Wl Isten az Adam vendégsegenec tisztességére, szép ruhakat es kaftanyokat ad, es minden embernek Coronat ad, kinéc kinéc rendi szerént meg ajándékozza az Adam Attyanc vendégseget az Wl Isten.

Vasárnapon ismeg az Angyaloc el mennec, es mindeneket hynac az Noe vendégsege, akkor' is össze gyűllec, az Noe meg vendegli őket, az Isten szép ajándékokkal ismeg ajándékozza őket.

Hetfő napon az Angyaloc el mennec, es mindeneket hynac; ezt mondván: ma Abraham Patriarchanac vendégsege lében, azért minden ember kében legyen: Ezt halván az Paradiczombéliec, mind Abrahamhoz gyűllec, es megvendegli őket, az Isten akkor' is soc féle szép ajándékokkal meg ajándékozza őket.

Ked napon hasonlatosképpen az Angyaloc mindeneket hynac, es hirdet nec Moyseshez vendégsegeben, ott' is jól laknac, es az Isten azon szerént mindeneket meg ajándékoz.

Szereda napon az Angyaloc mindeneket az bent Iesus Propheta vendégsege hirdet nec es hynac, ott' is az Isten mindenek nec soc külömb külömb féle méltóságot, etelt iralt es szép ruhakat ajándékoz.

Czeterdec napon az Angyaloc el mennec es minden
népek-

népeknek erőssen hirdetic, hallyátoc meg Paradiczom lakoli, mert ma az béntseges, Mahumet Prophetáne vendégsége lében, az *Tul* nevő fa alá (melly bődögságnac fáját jegyez) azért ackoron Paradiczomban minden teremtet állatoc, úgy mint emberec, tünderec, es Angyaloc, mind Mahumethez gyűlnec; Az *WR* Isten ott azoknac igen nagy becűletet tében, es loc bép ajandékokkal meg ajandékozza őket, etellel itallal, ruhackal, kaftanyockal meg ekefeti, ollyackal kit soha emberne béme nem látot.

Péntec napon az Angyaloc el mennec, es minden felé kialtnac es azt hirdetic mondván: Ma az Felseges Istennec vendégsége lében; ezt halvan az Paradiczom lakoli minden felől őbve gyűlnec az *Aden* Paradiczomban, es az Felseges Mindenható Istent ott megláttyac, nézic es diczeric. Az *WR* Isten ott mindeneknek bőséges etelt es italt ad, méltosággal es ruhackal meg ajandékozza. Ackor az Isten kérdi őket, ha valami maradotté hatra, az mit meg nem adot vólna, amazoc mondanac: *WR* Isten mindenek meg vadnac, minékűnc az te binednec látafat igérted vólt, az'is meg vagyon.

Az *WR* Isten mindgyáraft megparanczollya, es loc békeket es folyosokat hoznac, Aranyból, Rubintból teremteteket, mellyeknek magasságoc, ezer estendeig járo földni lében. Ackor mond Isten Abrahamnac, menyfel az te folyosodra, es az te népednec mondgy Miser. Abraham fel megyen, es halgatoi elöt mind vegic el olvassa azt iralt, melly ez világon néki menyből adatott vólt.

Annakutánna Moyfesnec fől az Isten mondván: Te' is meny fel az te bekedben, avagy folyosodra, es az te népednec avagy halgatoidnac prædikaly. Eő' is fel megyen, es az *Tórátt* könyvet, az az, az ő könyvét mind végig el olvassa előttőc. Ismeg az Isten Davidnac paranczol, hogy ő' is mennyen fel bekiben, es prædicallyon, ő' is fel megyen az Soltar könyvet halgatoi előt mind végig el olvassa. David után az W R Isten paranczol az bēnt Iesus Prophetánac mondván: Meny fel az te karos bekedben es folyosodban, az Evangeliomot olvasd el, es fel menvén az bēnt Iesus az egész Evangeliomot bēp é nec főval el olvassa az ő halgatoi előt.

Végezetre az W R Isten paranczol Mahumet Prophetánac, es követnec hogy ő' is fel mennyen az ő bekiben es folyosójában, es mindeneket Prophetakat, bēnteket es azoknac halgatoit gyuyczón az ő bēki eleiben; Ackor az mi bēnt Prophetánc, egy veres Rubintból teremtetet folyosón fel megyen, es az bölcseséget kezdettől fogván mind végiglen, az emberi nemzetlégnec eleiben adgya, es őket mindenekre megtanittya, es őrómet mond nékie, hogy legyenec kében, mert az W R Isten' is mayd jelen lēben. Ackor Mahumet Propheta az bēnt Alcurant elő vési, es mind végig el olvassa, de olly bēp é nec főval, hogy soha senki ollyan bēp főzator nem hallot, melly miat mind az bēntec es Prophetac el almélkodnac, es el ajólnac. Ackoron az Isten az ő bēmekről minden homalyt el vében, es az Istent bēnről bēnre nézie, es előtte leborúl.

rúlván imadgyác őtet. Az Isten mond nékie: Ez ház melyben vadtoe én házam, én magam'is oda megyec, valamit én tőlem kívántoc mindenec meglesnec, edgyút vőlc mulatoc véletoc, valami búkségtec vagyoné meg? Felelnec az hivec: *WR* Isten az te kegyelmességednec báma ninczen, hálakat adnac mondván: *WR* Isten semmit nem kívánunc egyebet, hanem hogy minket megneutály. Mond az Isten: Ti bennetec kedvem tólt, az én diczósíges binemet nézzétec, ételt italt eleget adoc, mindenféle gyümölcszökből egyetec, es lovaitokra fel vőlyetec, es járjátoc el az forrásokat, vgy mint, az *Gienfzer*, *Chafur*, *Zabur*, *neszime*, *szeljsébile* es *zencsebil* nevő forrásokhoz, es ott feredgyetec meg. Mond ismet nékie az Isten: Immár megelegetdeteké jó akaratommal? Felelnec: Igen'is Vrucn mert nekűnc olly ételt italt adtal, kit soha senki nem látot sem fűl nem hallot, es soha biveben sem gondolt senki.

Az Mahumet tanítvány helyekről Paradiczomban.

EGy irás magyarázo Doctor azt mondgya: mikoron immár Paradiczomban az emberec veszteg vőlnec, hozattatic elő egy fenyés béc, mellynec hoűsalága huű mely földni lésen, az melly béc mint egy aerben magatúl fén alva lésen; *Ebubekora* az Prophetanc tanítványa abban fog vőlni: Masic bék'is hozattatic elő sarga Rubintból, huű mely földni hoűsalágu. *Omer* bēnt abban vől, Otthman-

mannac Zöld Smaragdusból hoznac féket. Alinac fehér Gyemantból, hoznac es abban űl, mindenic féc hűs mely földni hűsálagu léssen. Az W R Isten mond ackor az Angyaloknak: Mennyetec el es ezeknek fejec felet fehér Gyöngyből fatort vonnyatoc fel, azoc olly nagy satoroc, hogy ha czac egyikben minden teremtet allatoc bé gyűlenek'is, meg'is vressen maradna nagyub része.

Nemely emberekrol kic Pokolban menneces ismeg idvözülne.

A Bűs azt mondgya ítéletkor az űam adason, az Mahumet halgatoinak egy része, az Szírat hidgyan foglágban esic, es ott tartatic, mivel azoknac az tűzben égniec kell, es azután mindeneknél későbben mennec Paradiczomban.

Gabriel Angyalnac mond ackor Mahumet, vallyon az én halgatoim közzűl maradottè valaki hátra azki által nem jött volna az hidon? Mond Gabriel: Nem maradot, hánem az W R Isten azokat az ítélet vizeiben el reitette; Ezt halvan Mahumet az ítélet helyeit kezdi nézni, es senkit ott nem lát, véli azt hogy mindenec Paradiczomban bé mentenec. Az Isten megparanczollya azonban, hogy az hidon levő fogliokat vesséc pokolba az porosloc: Mikoron pokolban jűnac az Pokolábnac későnne; Mond nekic az pokolbéli Fejedelem: Ti latroc, miczoda emberek vadtocti, es mellyic Prophetá halgatoi vóltatoc? azoc mondanac; ôh te fejedelem ne kérdez minket, mert

mert bégyenylyúc meg mondani te elérted, mind az által mi olly halgatoc vóltunc kic az Alcurant olvastuc, dezmat attunc, bóytóltunc, az bent földet el jártuc, az arva-
kon könyörültunc, az magh folyasból meg mosódtunc. Mond nékic az Pokolbéli fejedelem es Angyal: Ti hitétlenec, az Alcuran nevébe nem menekedhetek meg? Azoc mondanac: Iay ne haragudgyál mi reánc, immár meg szabadulunc, az Isten kegyelméből, es az Angyaloc segitésekből.

De az Empiriumból szózat adatic mondván: Ezeket te *Malik* vesd amaz Pokolban. Mond nékic *Malik*: Ti hitétlenec, hallátoké az szózatot? azoc mondanac: Iól halloc. De kérünc tégedet jó *Malik*. (*Malik* az pokol fejedelme es biraja egy Angyal) egy orát engedgi nekünc, had sirassuc vérkeinket, de *Malik* azt mondgya: Istentül ninczen arra szabadságom hogy azt meg engedgyem; hánem az égben szó adatic mondván: Engedgi egy orát nékic poenitentiára. Ackor *Malik* egy orát engedgi nékic, es egyben fognac állani az Alcuran olvasoc, más rendben az Hadcziac, harmad rendben az vitézec, es fognac kiáltani sirni, mondván: Mi ez világon Wa Isten az te nevedért, kastant es szép ruhakat nem viseltünc megutáltuc, most tehát miképpen visellyünc tüzes fúrkokból kastant, így kiáltanac es kinlodnac. De végtére Isten meg könyörül raytoc, noha minden titkoknac tudója, meg'is azt fogja kérdeni: Vallyon az igaz hivec közül valaki maradotté pokolban? Mond *Malik*: Igen'is

marattanac, es Gabriel Angyal elöt megnyitva az pokol kapuját. Mikoron azoc Gabriel Angyalc meglattyac, mindgyáraft megismerie, es annal inkab egyczers' mind kiáltanac, könyörögnec mondván: Oh Gabriel mondgy hirt mi felőlunc Mahumetnec, hogy felette nagy gyötrelben vagyunc mi még' is pokolban vagyunc, magha mi' is ó néki halgatoi vóltunc, azért bator immár könyörülne raytunc, es idvözitene bennünket. Gabriel az Istenec ez dolgot meg jelenti, es az W R Isten paranczol néki, hogy Mahumettel egygút mennyen pokolban, es ~~abadiczac~~ ki azokat pokolból, mert az magoc bűnejert égtene az tűzben, es eleget törtene gyötrelmeckel, immár őket Mahumetnec engedtem. Gabriel el megyen Mahumethez, találja, hát egy igen igen szép fenyos palotában vl Paradiczomban, mellynec kapuja negy ezer aranyból áll; Mond Gabriel Mahumetnec: Halladé Mahumet, te it ételben italban lakasban es szép gyönyörűségben vagy, de ninczen talám hireddel, az te halgatoidnac egyyk ferege pokolban kinlodic. Ezt halvám Mahumet mindgyáraft felugric felkel, es az Empireum égne alatta megáll, es az Isten elöt arczal leborúl, es könyörög azoknac meg ~~abadita~~ fokért. Isten mond néki: Te értetted meg engedtem nékic. Azért el megyen pokolban, es *Malik* Angyal az kaput megnyitván, az Mahumetkarhozor hivei látván őket kiáltanac, sirnac, es esedeznec, azért Mahumet Propheta pokolban bé menvén kezeket fogván egyyenként ki hozza Pokolból őket ez Paradi-

czom kapuja előtt egy folyó viz vagy on, abban meg fered-
nec es úgy mennec bé Paradiczomban. De az homlo-
kokon ez iras marad: Ezec azoc kic az Isten kegyelmé-
ből pokolból ki szabadultanac. Ez irast látván az Paradi-
czombéliec előtt felette ségyenlic, es Istennek könyö-
rőgnec, hogy immár azt az gyalazatos irast'is töröllye el
az ő homlokokról. Az Isten mindgyárust Gabriel An-
gyalnac meghparanczollya, es azt az irast'is homlokokról
el törli.

Egy emberről ki Pokolban nem marad.

Gőszaly Doctör azt írja: mikoron azoc pokolból ki sa-
badulnac, akkor egy ember azoc közzül ott marad,
es olly kiatast téken hogy mind az egész pokolban levőc
kiátalat es savat felől haladgya; Es az pokolbéliec dor-
gallyac őtet mondván: Isten előtt nem kedves az te ki-
átalod. Mond az ember: En soha Isten felől valo re-
ményegemet el nem fogjatom, az Isten ez mondasáért
bűneit megboczáttya, es azt'is idvőziti.

Egy olly ember ki Pokolból ki szabadul es ismeg pokolra vettetic.

Ez iras tudo mondgya Mahumet sava után, hogy po-
kolban marad egy ember az ki szabadulandoc után, ki
ezer estendeig az Istennek *Hannan Mennan* nevet emle-
geti, az Isten Gabriel Angyalnac mond: Meny es pokol-
ból azt az solgámat hozd ide; El menvén Gabriel láttya,

tehát az az ember fővel alá vagyon, es sirgyótródic. Es mond néki: lóvel vélem Isten hivat; El megyen es Isten előt meg áll, kérdi Isten mint lártad te foglam ott pokolban az én bentimer, minéc ismerted lenni? mond: mint gonosokot; Mond Isten: Ezt ísmeg vessétek pokolban, mond az ember: WR Isten immár egyczer pokolból ki vétettel vólt, es ime visont pokolra vettez, de azért én meg'is reménsegemet sohatólled el nem fogyatom, mert te irgalmas kegyelmes WR vagy. Az Isten ez bót hálván mond: Ez foglamatezer estendő múlva vigyétet Paradiczomban, az én irgalmasságom által, *Hassen Bassery* Doctor azt mondgya: WR Isten bátor én lennec az az ember, mert még'is öröckè pokolban nem maradnec, hanem ezer estendő után, ki szabadólnec. Annac az ember nec penig neve *Hassen* Isten.

Az Pokolban egők nec okairól.

TVdnunc es ertenűnc kell azt'is hogy az Paradietomra es idvősségre rendeltetted miért kinlodgyánac pokolban, czudalatos es igen titkos dolog. De még'is az iras magyarázoc azt mondgyac, hogy azoc soc bünt czelekedtenec, es az tűzben éghven meg kell tisztúlni oc hogy az emberi természet nec fenyes épseget, meg nyithassac, az ördögi es testi kívánságnac ruttságiból. De az kic az emberi természet nec es testi kívánságok nac, es az bujalkodálnac helyt nem adtanac, tavol legyen az, hogy azokat az Isten pokolban égetesse, es gyótrórttesse, az mint az Aleuran bizonyítja.

Az

Az oktalan állatokról kic mennyenec Paradiczomban.

MEkatil Doctor azt írja, hogy az oktalan állatoc közzül
tiz féle állat megyen Paradiczomban. Első Szalís
Propheta tehene; Masodic Abraham bornyuja avagy
Tinoja. Harmadic *Ismael Kossu*, mellyet Abraham meg-
áldozot, (mert *Isac* helyet Ismaelt mondgyác az Mahu-
metistac hogy akarta Abraham megáldozni.) Negye-
dic az Moyses ökre kit ideje korán meg öletteget volt, es
egy meg holt embert ertettec hufával es megelevenedet
volt túle, es szollot az ember. Eötodic az Ionas halá.
Hatodic, Azia Propheta Számára. Hetedic az Salamon
hangyaja. Nyolczadic az Mahumet revéje. Kilencze-
dic ugyan azon Mahumet galambja. Tizedic az hétt a-
luoknac ebeczkejec, melly mikor Paradiczomban menne
bé, Isten kosabrazatban változtattya es vgy megyen bé.

Az töb oktalan állatok'is mind fel ramadnac, es fá-
morádván ismeg mindgyarást földé lésnec. Ezt látván
az hitetlenec kívánnýac ók'is hogy földé lehernénec.

Az halalról es meg ölettegeteséről.

Mikoron immár az idvözűsэндőc, Paradiczomban
mind bé mennec, es az karhozandok'is mind pokolra
állanac, áckoron az halalt pokol közöt es Paradiczom
közöt előhozván mególic, es az Angyaloc fel hóval mon-
danac: Ti idvözűlt Paradiczom lakosi, immár ez után ti

néktec halálotoc nem léßen, öröckè ott marattoc, soha betegfeget fáydalmat nem lattoc. Visont ôh pokolban levô karhozottac ti'is öröckè ott maradtoc, ti'is soha meg nem haltoc, es onnét ki nem szabadúltoc, ez bokat halván az Paradiczombéliec örölnec, de az Pokolbéliec bánkodni es sirni fognac.

Az Paradiczombéli mennyei szûz Leányokrol, kiket haurinec hynac.

AZ *Haury* mennyei szûz leányoc Paradiczomban vadnac, es ugyan ott teremtettenek'is, azoc igen gyönyörûséges es szerelmes személyec. Az ô orcájoc fenyek kôdbôl teremtetet, hajoc, szemec, es szemöldökôc fekete, mikoron az hivec Paradiczomban azoknac házokhoz bemenec, minden házban hetven hetven feket látnac, es minden feken hetven hetven ágyat, mindenic agyon egy szép *Haury* leánt, hetven féle öltözettel látnac, ollyac azoc az Leányoc, ha egyyic ez világra ki jône, az szép illatú szágával, mind az egész földet be töltenec, ott mindenec hetven sino öltözeti léßen, minden orában ismeg, hetven hetven sino ve változic, de ott sem az ferfiaknac, sem az leányoknac testeken, semmi bőr nem léßen, hanem czac hajoc, szemec bőre es szemöldökôc.

Mahumetnec Isten Paradiczomban két ez világi Aszszont ígért feleségül.

Az Wn

AZ **W**R Isten az mi Prophetánknac, ez világi **A**ßßonyoc
közül' is kettőt igért feleségül Paradiczomban; Ne-
mellyec itélie hogy az Faraho Felesége **E**ßye aßßony lé-
ßen edgyic. Malodic az **I** **E** **S** **U** **S** Propheta Felesége *Thunja*
feßen, kit mikor el jő az égből Damasciaban, ez világon
feleségül el véßen, melly Iesusnac Anyja az Maria Anya
Aßßony. Ez két aßßont fogja el venni Mahumer Paradi-
czomban Feleségül, noha azon kívül' is soc Hauri sűz
Leányoc lésne, agyaloc néki; Ackor Paradiczomban
mindennec, ottott sűz sűz Leántadnac, kic az ő ferje fé-
let, ő öckè ott allanac, es ott, olly féc vadnac, kiknec
gyümölcsözöc olyan mint az Arany, es egy bellő megfu-
vallya az fakat, es Zengeni fognac, ha ez világon valaki
azoknac Zengefeket meghallana gyönyörűségek túl meg-
kellene mindgyarást halnioc.

Továbba Paradiczomban olly fak' is vadnac: az kic
sűp ekes Musika sokat Zengedeznec, nemely féc penig
mintha tanczolnánac örvendeznec, le állanac es az em-
bereckel sűmben lésnec, annac felette az féc alát sűp
forrásoc vadnac, es mellette mennyei leányoc, kiket I-
sten safránbúl teremtet, es enekelnec hetven féle notac-
kal, mindeniknec sűva olyan lésen mint az David Pro-
pheta c volt ez világon, annal' is gyönyörűségeseb.

Ferfiu formaban levő Hauri Leányokrúl.

Paradiczomban annac felette olly mennyei sűz Leá-
nyok' is vadnac az kic tetetül fogván az agyekokig,
igen

igen szép gyermek abrazatban vadnac teremtvé, ísmeg az agyekon alol talpig, igen szép Ábbony avagy Leány abrazatban vadnac, egész Paradiczombann'is ninczen annal gyönyörűsegesb es edesseb Leányoc; Azokat penig az W^R Isten három fele materiából teremttette: Első: Tapoktól fogva terdig pismából teremttette. Másodic: Terdektől fogva az agyekokig Anberből, az az Mirhaból teremttette; Harmadic: Agyekoktól fogva teteig draga bokalyból teremttette,

Sátorokról.

A Zért ott minden Mahumetistanac egy Sátora'is lésen, minden sátorban egy egy forras'is vagyon, es mindenic forras mellett egy egy Hauri főz Leány vl, hasonloc az Iaspis es Clarishoz, es mindenic látornac negy negy Kapuja vagyon, es mindenic Kapun minden orában az I-stentől külömb külömb féle draga ajándékokat visnecbé, azoc az Leányoc mikoron járnac béllal, mindeniknec jób keze felől, hetven hetven ezer szolgáló leányoc mennec utánoc. Ackoron Paradiczomban az hivec feje felet, egy egy felyhő tamad, es mint egy első esic ő-reájoc, de az az első mind főz Leányocka lésnec.

Az mennyei ferfiu gyermekekről.

A Z W^R Isten ezek felet Paradiczomban ferfiu gyermekeket'is teremtet, mint egy egy Gyöngi es Czillágoc olyanoc, azoc béllal vendeglegekre járnac, es az Paradi-
czom

ezom örökösinec mindeniknec , es az legh aláb valonak'is, ezer ezer gyermekel lésnec , mint egy Gyöngi fémek, es szolgálac nékic egyenlő szolgálattal.

Az hivec űlő helyekről.

Mikoron az hivec elsőben Paradiczomban bé mennec , mindgyáraft fűp vetet agyakra űlnec , es egy Angyal oda az aytora megyen a hól űlnec , eskeredzie hogy boczáffac bé ötet hozzájoc , Isten küldötte bizonyos dologban hozzájoc ; Ackor egyyc inas gyermek oda mégyen es az Angyalt megh kérdi mit kíván , az Angyal'is megmondgya , hogy hiveckel femben akarna lenni , azontúl az gyermek , masic gyermeknec megjelenti , az ismeg harmiadiknac , es ily egymasnac rendel eleb adgyác az főt , mindaddigh míg az hivekhez erkezie ; Es ily az idvözült ember , az mellette közeleb állo más gyermeknec megmondgya hogy boczáffac , es ily rendel az gyermekek egymasnac eleb adgyác az főt mind az aytoig , es mindgyáraft bé boczáttac az Angyalt es köfön nékic , es fűp ajandékokat mutat bé nékic Isten fűvával , mondván : Isten békeséget izene néktec , es azért vattoc ez állapotban , mivel az más világon túrtetec , es testetec kívánlagit megtartoztattatoc , bezzeg fűp gyönyörűséges helyekben laktoc.

Ez világi mindenféle nemzetiségben
levő, apro gyermekekről.

AZ Prophetánc Mahumet azt mondgya: noha minden nemzettségben levő hitetlen emberc, el kárhoznac es pokolra mennec, de még'is mindazáltal, minden Pogány es hitetlen nemzettségben bármazando apro gyermekec, mind ferfiu mind leánzo, Paradiczomban mennec, annyi idős alatt, míg az mag folyás raytoc meg nem indul, es az testi mag folyáfnac kívánlagat meg nem kóstollyac, es az ollyatan apro gyermekec Paradiczomban, az Mahumet hivei fiainac bõlgai es bõlgaloi lésnec.

Az Paradiczombéli vendegségekrõl.

Mikoron az Paradiczombéli hivec vendegeskedni kezdnec, elõjönec aranyból teremtetet czebec, mindenikben hetven ezer féle draga étkec lésnec, az hivec mikoron azokból kezdenec enni, azonban az Egbõl madarac állanac le eleikben, es mondanac nékic: Hallyatoc meg ti Paradiczombéli báz huz ezer bentec seregi, (mert az egész Paradiczombéliec 120000. seregben állanac 80000. az Mahumet hivei 40000. az több Prophetac hivei lésnec) Im mi az egész Paradiczomot által jártúc, es elkerültúc, az *Szelšebul* es *Fyafur* nevõ forrasokból'is ittunc, es az Paradiczombéli bép gyümölcz kerteket'is meg nezegettúc, láttyúc az ti gyönyörűségeket. Az madaraktúl az bõkat hálván az hivec azontul õket ételre meg kívánnýac, az Wrlsten ázontul az madarakat eleiben állittya, hogy egyenec ázokbul, es valaminemõ izzel es level kívánnýac, ollyan lésen, es esnec az madarakból az után

az Wrlsten meg el repéti az madarakat, el menne, mert Paradiczomban halál nem lében, azoc sem al nem fogynac, sem nem emestődne, még' is jól laknac vélec, es ott az étel közben, az Isten mindennec, az legh alábvalonak' is, nyolczvan ezer főlgákat, es hetven ezer Hauri főz leányokat ad, es egy egy Gyemantból es Gyöngyből teremtetet palotát, es mindeniknec egy egy draga Sűveget, melly Sűvegec ollyac, haczac egygyic ez világra alá jöné' is, nap kelet es nap nyugat olly fenyos lenne tölle hogy az emberec meg vakulnanac tőle. Is meg onnét el menne más helyekre, ott' is mindennec hat hat főz főlgát ad Isten, három főza étket fognac, három főza czebeket fognac, külömb külömb féle draga italt, Bort, Serbereot hordnac, esne isne az hivec, nemelley ember látván magat, illyen méltóságban es gyönyörűségben lenni, mond: Wrlsten enged meg nekem hogy az egész Paradiczombélieket vendegellyem meg, es jó Bort adgyac innyoc. Istentől megengétteric, es vendégel mindeneket, esne es isne, de sem etelben sem italban egy czepe el nem kel. Itéletkor az hivec pokolban megláttýac, kiki mind az önön helyet, es mikor Paradiczomban bé menne, annal inkább örülne hogy ollyan gonos helyről jóra menne. Istac fia Abraham Doctor azt mondgya, ez világi Áfsony népekne Paradiczomban két féle bépségec lében, az első *ausse* bépségne, az másikat *Ata* bépségne híjac, az Paradiczombéli főz leányoknac egy féle bépségec vagyon, mellyet *Atanak* hinnac. Az mennyei főz

nyoc, ez világi áfszonyoc mellet olyanoc léfnec mint az
czillágoc az hold mellet, es ha valamely hú ember gyer-
meket kivanna feleségétől, egy orában mindgyarast
fúlhet.

Az szolgákrúl, kiknec méltóságoc az Vroke-
nal nagyub leszen menyben.

LÉfnec Paradiczomban olyan emberek'is, kic itt ez
világon levő folgaikat megismeric, es láttac hogy ő
magoknál nagyob gyönyörűségben es méltóságban vad-
nac, mondac: Oh Wrlsten imez emberec ez világon
mi folgaine vóltanac, es most láttuc mi nalunknál na-
gyub, méltóságban vadnac, mi lehet az oka? az lsten meg
felel nékic es mond: En hiveim es jó folgaim, azoknac
méltóságoc az ő erdemec es czelekedetec berént vagyon,
mivel az ti jó czelekedeteket az ővéc meg hallattac, mélt-
óságok'is fellyeb valová lótt.

Itélet napján az kic Fegyverrel mennec
bé Paradiczomban.

EGy nemzetiség avagy Compania itélet napján mikor
feltámad, sablyájoc es fegyverec oldalakon léßen, es
vgy állanac, es el mennec az Empireum égnec jobba fe-
lől, Seregben léfnec mindeniknec testen való sebeiből
vér foly ki, az melly sebec ez világon raytoc eset vólt, de
mint az Pesma olyan jószágú léßen az véreknek illattya, es
ennét Paradiczom felé mennec, látván az Angyaloc őket
mond-

mondnac: Honnan jótóc s' mit akartoc, bámot adtokè a-
 -vagy vóltatokè az mértéken? Azoc hálván az Angyalok-
 -túl ez bót, mondanac: mi nem vóltunc valami kegyetlen es
 -bégényeket rontó fejedelmec, hogy az igasság kivól vala-
 -kit nyomorgattunc vólna, sem penig gazdagoc nem vól-
 -tunc, hog marhankról kénczúnkról bámot adgyunc, az vi-
 -lagon ez egy egy bábliánknál egyéb ki most' is nalunc vá-
 -gyon semmi öröksegűnc nem vólt, mindenkoron az Isten
 -nevejért vitezkedtunc es hadakoztunc, hitetleneket, es az
 -egy igaz Istent hármáfnac mondokat es káromlokat vld-
 -vóztúc, végre az féle hitetlenec minket' is megöltene-
 -c. Ez bólas közben az Istentől bózat adatic mondván: Igazat
 -mondanac azoc az én hú bógaim, boczásd bé öker Para-
 -diczomban, te *Risvan* Angyal, mennyenec bé bámi adás
 -nélkül; Az kic penig valakitúl méltatlan bošút bēnvedte-
 -nec, avagy megölettettene-
 -c, azok' is az ő ártatlan vérec
 -igasságat állatván, ezeckel akarnac bé menni Paradiczom-
 -ban, es így az vitézec azt mondgýác, ezek' is mi At-
 -tyankfiai, azért vélec edgyút bé mennec Paradiczomban,
 -de előbör azoknac sebeket meg vizsgállyác, ha hasonlo lé-
 -sen az hitért bēnvedet Martyromoc sebeihez, tehát azok'-
 -is ő közéj ec bámlaltatnac.

Az Paradiczombeliek nec gradu síról.

Hald meg immár az Paradiczombeliek nec neminemő
 állapottyokat. *Meimene ashab*, az az olly nemzetiség,
 az kic jó idejekoran az Adamnac ballya felől ki mente-

nec, es jóbjá felől állottanac, es életeket az Isteni szolgál-
latban költöttetec el, azoc az emberekhez tartanac. Az *sa-
bi semmal*, az az olly nemzetiség, ki hitetlenlegről áll, es e-
gész életeket hasontalan es hüfagos dolgokban, veszteget-
tec, es költöttetec el: *Veszabikune ulayke*, az az kic eleitől
fogván, győzedelmesec voltanac, ezec az Istenhez közel
vadnac. *Szeleszet minelevelim*, olly nemzetiség, melly A-
damtúl fogván, az mi Prophetánkig volt *vekalyl*, Mahu-
met halgatoi egy féle nép. *Alaszer Meusuneti*, tudni illic
aranyból draga kőveckel meg ekefétetert békekben vlnec
Paradiczomban. *Fetufu*, tudni illic szolgálatért gyermekek
rendeltettenec, kic mellőlőc el nem menne. *Mecz lisz*,
az az vendégsegec lésnec poharockal, es soc rosa viznec
való vvegekhez hasonloc lésnec. *Fztibrak*, tudni illic czeccz
faju korloc lésnec. *Frmaki Hatur*, tudni illic bép Bor for-
rásoc vadnac, mellyből mikor isnac, fejét nem faylallya,
es elmejét el nem vési. *Fakisin*, Gyümölcszóc vadnac Pa-
radiczomban, valaminemő kívántatic meg talaltatic. *Ve-
tayren*, madárac vadnac mellyeknek husokból ha valaki
enni akar, oda solittya az madarat, el jó es kezére áll,
meg sül meg ési, es il meg el repül, es éppen lésen mint az
előtt. *Harulayn*, tudni illic Paradiczomban *Hauri kőz* Le-
ányoc vadnac, hasonloc az Gyöngi hazban bé reytet
gyöngyökhöz. Az *habul jemeni*, tudni illic az *Femen* néptől
tenéked köszönet es békeség. Te Mahumet azokért ne bu-
suly, azoc az gyötrelemtől meg oldoztattanac. Köszönet
es békeség legyen, tudni illic az kiknec az *W R* Isten vérke-
ket

Ab eo p.
num
Cao

Mundus opinio

agit

hoc

Sal

Pana tamen vera

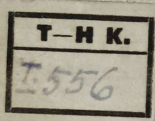
Scepta tamen Regni tui hujus. ^{reficari} Sed glo
Conferat Ceteri. ^{Me} p. ius Dominus

Abhominetista Janis re
miqua

nec, es jobja felől al
latban. El, azo

való vve
fáju korfoc rebe
rásoc vadnac, mel
es elmejét el nem vesi
radiczomban, valam
tayren, madárac vad
enni akar, oda solitt
meg sül meg efi, es ill
előtt. *Harulayn*, tudn
ányoc vadnac, haso
gyöngyökhöz. Az *habu*
renéked köszönet es béke
súly, azoc az gyötrelm
es békeség legyen, tudni u

T-H K

556.

RMK I. ~~4648~~/j.

Iliaziid amlap, A₂-A₄, B₆₄
lev., Cc₁₋₃ lev.
—

